

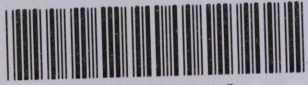

c 3534.

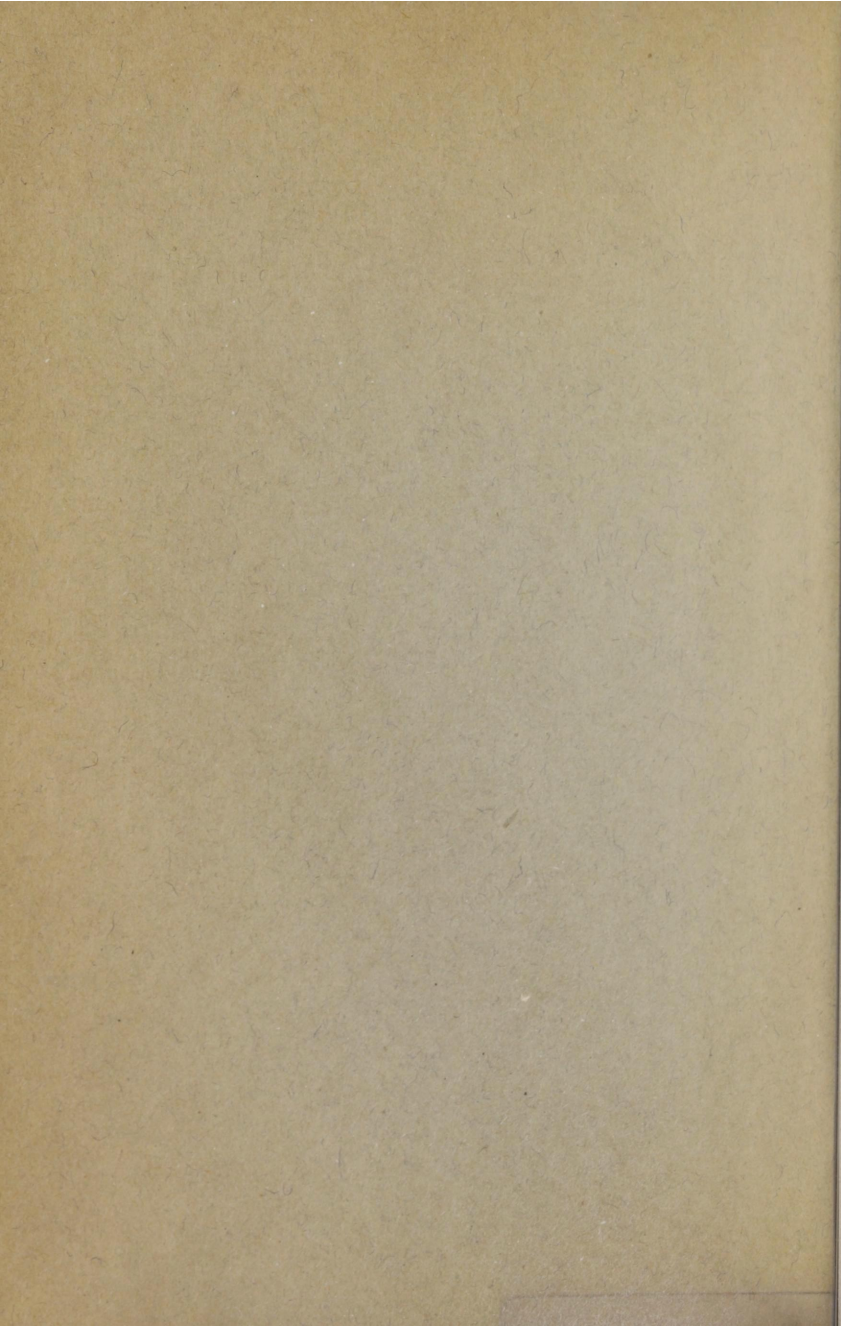
Ex Libris

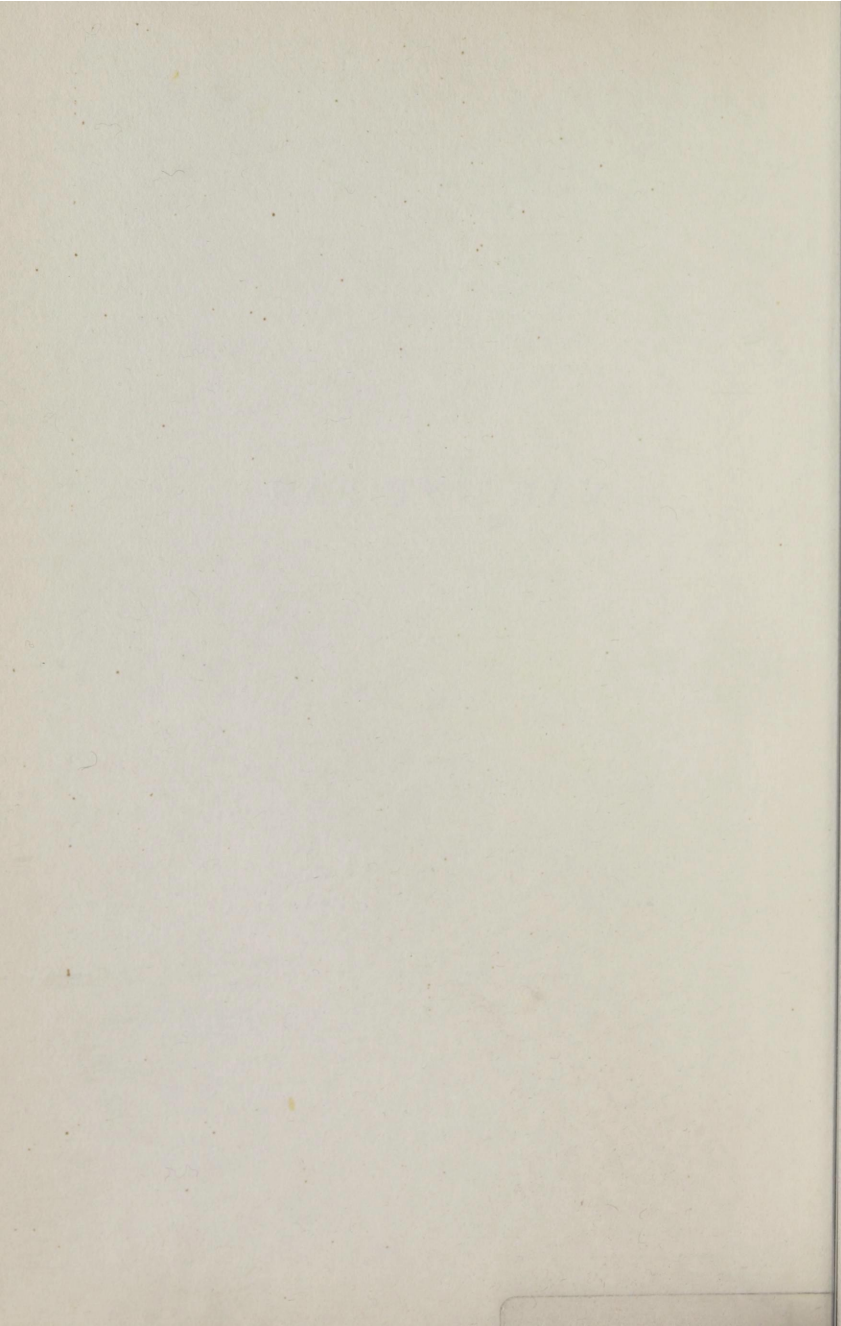
Nasjonalbiblioteket

87GA69419

VÅR NYE FAR

KATHRINE LIE

VÅR NYE FAR

OSLO

FORLAGT AV H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)

1929

Copyright 1929
by H. Aschehoug & Co.
Oslo, Norway.

Printed in Norway.
O. Christiansens boktrykkeri, Oslo.

I.

«Jeg synes simpelthen det er ekkelt — bare ekkelt!»

«Nei, men det kan du da ikke kalle det, Cis,» sa Nils. «Det er da ikke ekkelt at to mennesker vil gifte sig, selv om de er gamle.»

«Jo, det er det — at ens mor — en mor med tre voksne barn — går bort og forlover sig! Det er ikke noget annet ord som passer på det,» sa Cis og slo med nakken. «Tenk bare når folk gratulerer dig, Nils. Gratulerer med din mors forlovelse! Hva vil du si da?»

Cis så spent på ham.

«Jeg vil si takk, og late som jeg er henrykt. Vi kan da ikke la fremmede folk ane noget om at vi ikke er det.»

«Jamen tenk når han kommer hit, Nils.» Cis bøide sig ivrig frem mot ham. «Hvad skal vi si?»

Hvad skal vi gjøre? Kanskje han til og med forlan-
ger at vi skal kalle ham far!» Cis rev resten av fyr-
stikkesken, som hun hadde sittet og brukket op,
istykker.

«Å, det er mange måter å vise sin misbilligelse
på. Vi behøver jo ikke å være rent ut uhøflige.»

Nils reddet den siste fyrstikke og tendte sig en
cigarett.

«Vil du ha en?» sa han og holdt cigarettetuiet
frem. «Det dulmer, Cis. Ta en.»

«Takk,» sa Cis og tendte sin cigarett med Nils's.

«Det verste ved hele historien er at mor ni-
rosert ham slik. Han er innbegrepet av alle slags
utmerketheter og dyder. Det er ikke den ting han
ikke kan, og ikke den ting han ikke vet, og — og —
ja jeg kan ikke fordra slike opskrytte dydsmønstre.»

«Jamen han må jo være svært flink,» kom det
sakte fra Lillemor. Hun var den yngste i familien
og bare seksten år, og blev bestandig føiset av av de
to andre.

«Du skal vel bli bestevenner med den nye pap-
paen din du vel?» Cis's tonfall uttrykte den dypeste
forakt. «Hvad vet du om at han er flink? Efter mors
rosenrøde beskrivelse, ja. Vi kjenner jo ikke det
minste til ham, og ingen andre kjenner ham heller.»

«Det er da godt gjort å arbeide sig selv frem uten

nogen annens hjelp, og skape sig selv en slik stilling som han nu har.»

Lillemor beundret sig selv for at hun torde si det, for som oftest tidde hun stille, hvis hun syntes noget annet enn Cis og Nils.

«Gudskjelov at du snart er ferdig, Nils, og at jeg har min post, så slipper vi da å være avhengig av hans høkerpenger.»

«Jeg synes det er deilig at han er rik jeg — især for mors skyld,» sa Lillemor med et sakte sukk. «Det er så motbydelig ikke å ha råd til det som andre har råd til.»

«Å, hvor det ligner dig, Lillemor. Du er svak for alt det som er fint og flott. Jeg er sikker på du solgte din sjel for å kunne leve slik som de fine venninnene dine. Du eier ikke karakter.»

Cis så sint på henne.

Lillemor blev sittende og tenke for sig selv. Nei, kanskje det — kanskje hadde hun ikke nogen karakter. Forresten hadde hun ikke før tenkt på, om et så fint ord passet på henne. Napoleon og slike berømte store menn — ja også voksne folk — hadde karakter; men unge 16-års piker, pleiet de å ha det?

Cis hadde det vel; men betydde det bare å være så bestemt og vrien som Cis var, brydde hun sig nei-

men ikke om å ha karakter. Hadde en ikke karakter hvis en var snild mon? Hun torde ikke spørre, for så vilde de vel bare le og gjøre narr av henne. Hun hadde forresten engang hørt at hennes mor hadde sagt at tante Magda hadde den elskeligste karakter i verden — —

«Vet dere hvad jeg synes,» sa Lillemor med ett. «Jeg synes vi skal snakke med tante Magda om det. Finner ikke hun at det er noget galt i det, hun som er fars søster, så er det vel ikke det da.»

Det blev stille en stund.

«Mor er gått bort til tante Magda nu,» kom det sakte fra Lillemor. «Kanskje mor forteller henne det.»

«Hun blir naturligvis rasende,» sa Cis, «hun som var så glad i far.»

«Å, det er vel ikke sikkert.» Nils blåste en ring ut. «Når det gjelder bryllup og giftermål og slikt, blir jo kvinnfolk aldeles desperate.»

«Ja, det sier jeg dere —» Cis satt rett som et lys og slo med sin knyttede hånd i bordet, «jeg tar ikke imot underhold fra den — den — høkeren.»

«Ikke jeg heller. Jeg er gudskjelov ferdig i mai, hvis lykken er god.» Nils knuste cigarettens i askebegeret.

Lillemor sa ikke noget. Hun kunde jo ikke tjene penger og forsørge sig selv, og dessuten —

«Ja dere er vel opmerksomme på at mors enke- pensjon bortfaller, når hun gifter sig igjen, så hvis vi ikke er rene ynkelige vesener, så må vi greie oss selv.» Cis så utfordrende på Lillemor.

«Jamen jeg kan jo ikke noget.» Lillemor hadde tårer i øinene. Hun vilde så nødigg være et ynkelig vesen.

«Vi får greie dig, Cis og jeg, til du har lært noget,» sa Nils flott.

Lillemor så takknemlig på ham. Nils var bestandig snild og fant på en utvei for henne.

«Du kunde kanskje tjene litt ved å ta post som barnefrøken,» sa Cis eftertenksomt.

Lillemor blev blussende rød. «Tror du jeg greide det da?» spurte hun engstelig.

«Ja, hvis du anstremte dig riktig for å bli ordentligere og i det hele tatt mere samvittighetsfull, så kanskje —. Gjør du dig venner med høkeren, anbringer han dig kanskje bak disken sin. Slik en self-made mann forlanger naturligvis at alle skal arbeide.»

«Jamen tror du mor vilde at jeg skulde bli butikkfrøken?» sa Lillemor.

«Mor er jo helt forandret. Når hun tar en mann som er en diskenspringer, så har hun vel ikke noget imot at hennes datter velger samme livsstilling.»

«Gjør nu ikke ungen helt forskrekket da, Cis,» sa Nils beroligende. «Du overdriver med denne butikken din, Cis. Molvik er mer grosserer enn han er — høker, som du kaller det.»

«Jamen han har da butikk!»

«Det har han; men det er der da ikke noget galt i — en stor, flott butikk skal det være — byens største.»

«Har du sett den kanskje?»

«Nei, men mor har fortalt det, og dessuten vet vi da at mannen er rik. Det skulde bare mangle at han også var fattig — —»

I det samme banket det. De stirret alle spent mot døren.

«Kom inn,» sa Cis, som den som eide værelset.

Tante Magdas ansikt tittet inn. «Sitter dere her alle tre, nei så heldig, for jeg vil så gjerne snakke med dere alle sammen.»

Fru Magda Falch tok kåpen av sig, og Nils la den høflig bort på Lillemors seng.

«Vil du ha en cigarett?» spurte Nils. «Jeg har ikke noget annet å by dig. Cis, du får skaffe fyrstikker, istedenfor den esken du i sinne smadret.»

«Ja takk,» sa tante Magda og satte sig godt til rette i kurvstolen, som Cis skjøv frem til henne.

«Jeg sa til Mathilde, at hun skulde komme hit med kaffen, for jeg har tatt med mig nogen kaker. Hvorfor var Cis sint?»

Ingen svarte.

«Har du — har du truffet mor?» spurte Lillemor sakte.

«Ja, kjære barn, det er derfor jeg kommer. Mor bad mig gå bort og snakke med dere, for hun trodde dere satt her og var ulykkelige.»

«Da tror hun riktig,» sa Cis hårdt. «Vi er *meget* ulykkelige alle tre.»

«Men dere skulde da heller være glade,» sa tante Magda og så smilende på dem.

«Glade!» utbrøt Cis og Nils forferdet.

«Ja, det synes jeg virkelig. Det er en stor lykke for mor, at hun har møtt den mann igjen, som alltid har holdt av henne og vært så trofast mot henne.»

«Og det sier du — fars søster!» Nils så forbauset på henne.

«Lykke!» utbrøt Cis forarget. «For oss er det jamen alt annet enn lykke.»

«Du får la være å tenke bare på dig selv nu, Cis. Tenk litt på din mor. Husk på at Fanny har vært enke nu snart i 16 år. Din far døde jo like etter Lillemor blev født. Hun fortjener sandelig å få det litt godt efter alle disse års kamp og slit bare for å

leve. Hun får det også godt, så jeg synes dere har all grunn til å være glade.»

«Jeg er glad, jeg, tante Magda,» kom det sakte fra Lillemor. Hun blev modigere nu, hun hadde fått hjelp.

«Det er rett det, Lillemor,» sa tante Magda og så blidt på henne.

Piken kom inn med kaffebrett og kaker, og fru Falch begynte å skjenke i koppene. Ingen sa noget.

«Hvad er det nu dere to synes er så forferdelig?» spurte hun og sendte kakefatet om.

«Jeg må ha lov å synes, at det er forferdelig at vi skal miste mor,» utbrøt Cis og satte koppen fra sig. Hun var ganske hvit i ansiktet.

«Hvordan er det du snakker! Miste din mor! Dere får jo bare én til, som vil holde av dere, for ikke å snakke om at han vil hjelpe dere frem i verden.»

«Takk, det skal vi ikke ha noget av.» Det var Nils som snakket, og Cis nikket samtykkende.

«Jeg må si, jeg er meget skuffet over dere. Jeg trodde ikke dere vilde tenke så egoistisk. Fanny var ikke mere enn 20 år da hun blev gift, og 29 da Christian døde. Tror dere det er lett å bli sittende igjen med 3 små barn og en liten enkepensjon?

Nei, stakkars Fanny, derfor unner jeg henne av hjertet det som er hendt nu.»

«Hun hadde da tre barn å trøste sig med,» sa Cis iskoldt.

«Det var en guds lykke at hun hadde dere dengang, og en god mor har hun vært for dere. Og nu når hun begynner på en ny lykkelig tilværelse, så skulde ikke hennes egne barn unne henne det! Nei vet dere hvad, dette er ikke pent av dere. Jeg skal si dere, at en kvinne, selv om hun er enke, har andre lengsler enn å slite og streve for sine barn. Det må dere forstå *nu*, dere er voksne.»

«Jeg synes mor er for gammel til å gå bort og forlove og gifte sig. Kan du ikke forstå, at vi synes det er komisk,» sa Nils. «Vi blir ialfall både overflødige og latterlige.»

«Barn blir aldri overflødige for sin mor, og latterlige er ingen mennesker uten de selv gjør sig til det.» Tante Magdas øine gnistret, så sint var hun.

Det blev stille.

«Men hvor skal det bli av oss da, tante Magda?» spurte Lillemor.

«Bli av dere! Dere skal naturligvis vedbli å være hos deres mor. Alt er jo ennu så nytt, og Fanny og Molvik har vel ennu ikke tenkt på hvordan alt skal innrettes. Men dere må kjenne mor dårlig, om dere

tror at hun bare reiser sin vei og lar dere seile deres egen sjø. Alle skal selvfølgelig bo nede hos Molvik. Han har et deilig sted litt utenfor byen og er jo gudskjelov en rik mann, så det blir nok en råd.»

«Takk, de pengene og den butikken kan han beholde for sig selv,» sa Cis bittert.

«Hvad mener du?»

«Jeg mener og det mener Nils også, at vi lar oss ikke avspise med penger og gård. Vi vil ikke — absolutt ikke — ta imot noget fra den mann.»

Tante Magda satt målløs og stirret på Cis, som stod der slank og tynn og ganske hvit i ansiktet.

«Cis sa hun vilde ikke underholdes av den høke — —.»

«Ti stille, Lillemor,» kom det skarpt fra Nils, og Lillemor forstod at hun hadde sagt noget galt, derfor skulde hun pynte på det og sa derfor:

«Cis mente at jeg kanskje kunde bli barnefrøken.»

Fru Falch reiste sig. «Jeg tror dere er gale, barn. Skulde en hørt slike stygge og utakknemlige unger. Her kommer en rik mann og vil gjøre det beste han vet for dere alle, og så tar dere slik imot det.»

«Du glemmer at han ødelegger vårt hjem og tar vår mor fra oss, tante Magda. Synes du i grunnen det er så rart at vi er bitre?» Cis var rolig til tross for de hårde ord.

Fru Falch stod der rent forskrekket. Hun hadde trodd det skulde bli så lett å snakke dem tilrette, men nu skjønnte hun, at alt hun hadde å si bare vilde gjøre det ennå vanskeligere. De måtte tas på en helt annen måte.

«Hør barn,» sa hun inntrengende, «skal vi inngå en overenskomst? Dere skal være snilde og kjærlige — være som før mot mor og late som om dette ikke er kommet imellem dere, inntil dere selv har lært Gerhard Molvik å kjenne og virkelig kan danne dere en mening om mannen selv. Han kommer en av dagene, og da skal dere fremfor alt være snilde og høflige. Gjør ikke denne tiden ond og lei for mor, det vil dere angre senere i livet. Går dere med på dette?»

«Jeg for min del kan godt svare ja,» sa Nils. «Jeg blir ferdig forhåpentlig i mai. Du kan tro jeg skål henge i nu, men jeg vil være ærlig mot dig og si at jeg tror ikke jeg vil komme til å forandre mening.»

«Og du, Cis?»

«Mine følelser kommer sikkert ikke til å spille nogen rolle her. Vi kan visst ikke avvende denne ulykke hvordan vi så stiller oss. Jeg er lykkelig over at jeg har min kontorpost og til nød kan greie mig selv.»

«Og du, Lillemor?»

«Kjære tante Magda, jeg vil bare ønske mor får det godt. Jeg er sikker på at han er snild, ellers vilde ikke mor likt ham — — men jeg vil forferdelig nødig bli barnefrøken.»

«Det kan du stole på at du skal slippe, barnet mitt,» sa fru Falch og kysset henne. «Nu går jeg hjem og forteller mor så skånsomt som mulig hvad dere har sagt. Hun sitter borte hos mig og venter sammen med onkel Harald. Hun er nok spent, stakkars. Jeg vil si vi har sluttet en slags våbenstillstand, og at dere vil være ganske som før og vente med nogen dom til dere har lært Molvik selv å kjenne.»

Da døren lukket sig efter tante Magda, blev Cis og Nils stående og se på hverandre.

«Ja var det ikke det jeg sa,» sa Nils forarget, «når kvinnfolk får snusen av kjærlighet og giftermål, blir de gale.»

«Det hadde jeg sandelig ikke trodd,» sa Cis, «tenk fars egen søster. Og ikke et ord hadde hun å innvende mot høkerforretningen hans. Men mor har nu ond samvittighet likevel, ellers hadde hun ikke sendt tante Magda hit for å forhandle med oss. Og du, Lillemor, din eneste undskyldning er at du er og blir en uselvstendig unge, tiltross for at du har fylt 16 år.»

II.

Cis orket næsten ikke se på sin mor. Fru Fanny Fasting gikk rundt og så overlykkelig ut. Hun rødmet som en ung pike når Mathilde kom inn ved frokostbordet og rakte henne en av de blå konvoluttene med den store skriften utenpå. Mor la den ved siden av sig. Hun vil nyte sine kjærlighetsbrev i enerum, tenkte Cis. Uff, disse frokostene var den verste tid på dagen, for da satt hun alene med moren. Nils var på manuduksjon og Lillemor på skolen, og hun selv skulde ikke være på kontoret før klokken ti. Hver morgen var Cis livende redd for at mor skulde begynne å snakke til henne, men — heldigvis — dagene gikk, og mor sa ingenting. Lillemor var nok hennes fortrolige, lot det til, for en dag visste hun å berette, at denne forbistrede høkeren skulde komme i slutten av uken.

Cis studerte sterkt på om hun ikke kunde finne et påskudd til å reise bort, men det var vel umulig å få fri nu de var midt i nyttårsoppgjøret på kontoret, og ikke hadde hun penger heller, så det var nok ingen annen utvei enn å bli hjemme. Men ikke vilde hun sitte her i stuen og være vidne til at hennes mor mottok sin nye «kjæreste». Hun og Nils var

blitt enige om at de vilde forsvinne i all stillhet den dag han kom. De tenkte på å overtale Lillemor og så, men fant ut at den ungen var ikke til å stole på. Hun kunde ikke tie stille med nogen verdens ting. Hun vilde sikkert røbe dem til moren, og dertil var hun altfor nysgjerrig og spent på sin nye «far», så hun vilde sikkert holde sig hjemme og tilogmed nyde den spennende situasjon.

En dag da Cis nettop var kommet hjem fra kon-toret og holdt på å vaske hendene før de skulde gå til bords, kom Lillemor inn og sa hviskende:

«Vet du Cis, at imorgen eftermiddag kommer Molvik hit.»

Cis snudde sig fort.

«Har mor sagt det?»

Lillemor nikket. «Han blir her helt fra fredag og reiser hjem søndag aften.»

«Skal han kanskje bo her også?»

«Nei da, han skal bo på Grand, men søndag mid-dag er vi alle budne til onkel Haralds.»

«Saa —» kom det langsomt. Cis tørret omhyg-gelig hendene.

«Vi skal ha sånn god mat imorgen aften,» ved-blev Lillemor, «ryper og vaniljeis. Mathilde skal bake en deilig kake også. Mor går og møter ham om eftermiddagen, og så kommer de hit til aftens.»

«Tenk hvor yndig!» sa Cis ironisk. «Vi skal altså feire forlovelsesselskap her da. Skal vi være med?»

«Naturligvis. Hvor skulde vi ellers være?» spurte Lillemor og så på Cis med store forundrede blå øine. «Vi må da lære ham å kjenne.»

«Ja dessverre, vi må vel det.» Cis sukket tungt. «Men at du gidder høre på mors fortrolige meddelelser,» sa hun og fór med kammen gjennom den mørke cuttingen.

«Kjære —,» begynte Lillemor, men blev stanset av et foraktelig blikk fra Cis.

Nils pratet iveri ved middagsbordet. Han visste øiensynlig intet om den store begivenhet imorgen. Cis var påfallende stille, og selv Lillemor, som ellers neimen ikke pleide å forholde sig taus, var idag usedvanlig lite snakksom. Hun skottet av og til bort på Cis og svelgjet tappert ertesuppen, som var det verste hun visste.

Mathilde var nettop gått ut med terrinen, da fru Fasting sa:

«Ja barn, imorgen eftermiddag kommer Gerhard Molvik hit. Han spiser hos oss imorgen aften, og nu vil jeg be dere så inderlig, at dere ikke viser ham på forhånd den uvilje som jeg vet dere føler mot ham. Det kunde jo være,» sa hun med et lite smil, «at dere likte ham godt likevel, når dere nu lærer ham å kjenne.»

Det blev en dyp taushet. Nils satt og banket med gaffelen i bordet, og Cis stirret ut av vinduet på snefokket utenfor.

Det følte næsten som en lettelse, da Mathilde kom inn med kjøttkakene.

«Lørdag har han bedt oss alle ut å spise med sig, og søndag har Magda invitert oss til middag,» sa fru Fasting, da Mathilde var gått ut igjen.

«Herregud, så si noget da, barn.» Fru Fastings stemme var bønnlig.

«Hvad i all verden vil du at vi skal si?» spurte Cis. «Skal vi gratulere kanskje, eller si vi er henrykte?» kom det bittert. Hun så rett på sin mor med hårde utfordrende øine.

Lillemor stakk sin hånd bort i morens, og fru Fasting trykket den ømt.

«Man må jo finne sig i det uundgåelige,» sa Nils. «Når skal dere gifte dere,» la han til.

«Jeg vet ikke, Nils. Vi har jo ikke snakket sammen ennu.» Fru Fasting strøk sig nervøst med servietten over øinene. «Jeg er sikker på det blir til lykke for oss allesammen,» la hun stille til.

Ingen svarte. Middagen blev spist tilende under dyp taushet, og begge de to eldste barn forsvant hver inn på sitt værelse.

«Si til Cis og Nils, du Lillemor, at kaffen er inne.»

Lillemor fløi som en pil. Hun vilde så gjerne vise sig snild og villig mot sin mor idag.

«Nils har ikke tid til å drikke kaffe. Han skal gå for å lese med en venn, og Cis har lagt sig. Hun sier at hun har hodepine,» kom Lillemor inn og meldte.

Fru Fasting sukket. «Godt jeg har dig, Lillemor,» sa hun og trakk henne inn til sig. «Men Lillemor, gråter du? Du er da ikke bedrøvet du også?»

«Nei da mor.» Lillemor så op med øinene fulle av tårer. «Men jeg synes at de andre er så slemme mot dig.»

«Ja det skal være visst at de er,» sa fru Fasting, «men du skal se de gir sig nok, når de lærer Gerhard å kjenne, for han er både klok og snild. Imorgen aften skal du se vi sitter her alle og er blitt riktig gode venner.»

— — — —

Lillemor satt ute på kjøkkenet hos Mathilde og spiste på et rypehjerte, som hun hadde tigget sig til. Hun hadde pyntet sig i den nye røde kjolen, og gullhjertet i den tynne kjeden hadde hun om halsen. Lakkskoene og de peneste silkestrømpene hadde hun tatt på sig, for det gjaldt å være fin og pen idag.

«Hvad tror du mor sier når hun hører at hver-

ken Nils eller Cis vil være hjemme iaften?» spurte hun piken.

«Å hun blir vel lei over at hun har sånne slemme unger,» svarte Mathilde. «Jamen kunde dem ha sagt fra på forhånd, så fruene kunde sluppet å dekke til dem og trekke bordet ut.»

«Synes du også at de er ekle?»

«Ja det skal være visst og sant at jeg synes. Tenk jeg da —,» Mathilde snudde sig med skjeen i hånden mot Lillemor, «jeg som vel mister plassen min, nu fruene gifter sig, jeg er bare glad jeg.»

«Hvad mener du med å miste plassen?»

«Du kan da skjønne at grossererene har tjenestefolk nok han. Han har jo stort hus dernede, og da har han vel folk nok.»

«Du Mathilde, tror du at vi skal flytte dit ned allesammen? Si hvad du tror da, for du tror ofte så riktig. Jeg har spurt mor, men hun sa, at hun visste ikke noget før hun hadde snakket med ham.»

«Undres om han bryr sig om å ha de to leie ungene hos sig, jeg. Men du kommer naturligvis til å følge din mor, og det vil du da gjerne?»

«Ja det er sikkert jeg vil,» sa Lillemor, «men hvor tror du Cis og Nils gjør av sig?»

«Jeg vet ikke jeg, men jamen kunde dem ha godt av å greie sig sjøl, så lærte dem da hvor godt

dem har hatt det.» Mathilde helte fløte i sausen. «Kom og smak,» sa hun, «om du synes sausen er god. Nu må dem være her straks. En når ikke langt her i verden med å være lei. Nå, der har vi dem —.»

Lillemor floi ut i entrèen. Hun blev stående i stuedøren og stirre spent på den høie mannen, som hadde fulgt hennes mor inn.

«Det er Lillemor, ikke sant?» sa Gerhard Molvik og rakte hånden frem.

Lillemor gikk bort til ham og tok hans hånd. «Jo,» sa hun og smilte over hele det lille ansiktet.

«Vi to skal nok bli gode venner. Tror du ikke?» sa Molvik og tok hennes ansikt mellom begge sine hender og kysset henne på pannen.

Fru Fasting stod og så på dem.

«Ja Lillemor er ikke vanskelig å bli venner med. Hun er den snildeste og lettvindeste av mine barn,» sa hun.

Gerhard Molvik så sig spørgende om, da han kom inn i stuen. «Hvor er de andre to?» spurte han.

«Si til Nils og Cis du, Lillemor,» sa fru Fasting. Lillemor blev stående.

«Hvorfor går du ikke?»

Lillemor blev blussende rød og svelgjet. «Ja, ser du, mor, Nils og Cis er ikke hjemme.»

«Ikke hjemme! Hvor er de da?»

«De gikk ut. De sa de vilde ikke forstyrre — —.»
Lillemor stanset. Hun hadde så nær tilføiet «idyl-
len,» for det hadde både Nils og Cis sagt.

Gerhard Molvik lo høit.

«Så de er rømt du,» sa han.

Fru Fasting var blitt blussende rød. «Jeg skal si
dig Gerhard,» sa hun. «De er ikke lette de to eldste.»

«Bry dig ikke om det, Fanny. De må vinnes, det
forstår jeg godt. De er vel på forhånd sinte på den
fremmede mannen som kommer og vil dele deres
mor med dem — en mor som de har hatt så helt for
sig selv i alle disse årene. Jeg forstår dem godt
jeg.»

Lillemor så på ham med glade øine. Å hvor dei-
lig det var, at han var så snild. Nu måtte hun hu-
ske akkurat det han hadde sagt, så hun kunde gjengi
det ordrett til Cis. Tenk at han holdt med Cis og
Nils! Montro hvad de vilde si når de fikk høre det.

«Jeg er sikker på at både Cis og Nils vil like Dem,
når de bare treffer sammen med Dem,» sa hun. Hun
syntes hun måtte si noget pent til den høie snilde
mannen.

«Nei men Lillemor, du må da ikke si De til mig.
Du må si du og kalle mig for Gerhard sånn som mor
gjør.»

«Ja takk, det vil jeg gjerne.»

Hun så så henrykt ut Lillemor, at Molvik kunde ikke la være å stryke henne over håret.

Lillemor satt med stive forundrede øine og lyttet efter alt det Molvik fortalte om sitt hjem nede i kystbyen. Han bodde i byens eldste hus, sa han, og det lå inne i en stor have og hette «Knausen». Han hadde bil som han kjørte inn til sin forretning i hver dag.

«Er du glad i å kjøre i bil, Lillemor?» spurte han.

Ja det var noget av det morsomste Lillemor visste. «Har — du —.» Det var vanskelig å si du — «har du chauffør også?»

«Ja selvfølgelig, men du kan da med tiden lære selv å kjøre bil.»

Du verden, tenk bill! Dette var noget å fortelle venninnene på skolen. Bare kjedelig ikke bilen var her, for jamen skulde hun fått chaufføren til å komme og hente sig på skolen. Det vilde sett veldig flott ut.

«Og hver vinter skal du få ha et stort ball, hvor du og Cis kan be dem dere har lyst på å ha,» sa han.

«Ball!» sa Lillemor. Hun satt der aldeles mållos.

«Du må ikke gjøre henne aldeles forstyrret,» lo mor. «Jeg tror ikke Lillemor tåler mer på en gang nu.»

Da de hadde spist måtte Lillemor ut i kjøkkenet til Mathilde.

«Hvad synes du om ham?» spurte hun spent.

«Pen og real mann,» svarte Mathilde med overbevisning. «Frua har nok gjort lykken sin her.»

«Vet du, han har bil og chauffør, og jeg skal holde ball en gang om året!»

«Jøss bevars,» var alt Mathilde kunde si.

De hadde ikke sittet lenge inne i stuen etterpå før Lillemor reiste sig og sa at nu måtte hun nok legge sig.

«Alt nu,» sa mor forundret. «Klokken er da ikke ti ennu.»

Lillemor kunde jo ikke si at Cis hadde sagt til henne, «at nu skal vel du sitte og henge over «de nyforlovede» til langt på natt, mens de sikkert ønsker dig dit pepperen gror,» men siden mor sa at hun kunde være oppe, så gikk hun ikke før klokken hadde slått ti.

Hun hadde bestemt sig til å holde sig våken til Cis kom, for hun hadde så meget å fortelle henne, men hun orket ikke. Hun sov trygt og godt, da Cis stille listet sig inn.

Om morgenen støiet hun alt det hun kunde med vaskevannsbollen, men Cis sov standhaftig og Lillemor turde ikke vekke henne. Hun fikk vente til mid-

dagen med sin beretning, men da middagen kom, så hadde Cis ringt og sagt til Mathilde at hun var buden til en venninne, og Nils kom heller ikke hjem, så det blev til at mor og Molvik spiste alene på Grand. Nei så dumme som de to andre var, tenk ikke å ville være med på noget så morsomt, men bare fortsette med den furtingen sin.

Søndag formiddag var det riktig uhyggelig hjemme. Mor var så sint som Lillemor aldri før hadde sett henne. Hun sa til Cis og Nils, at aldri hadde hun visst før nu, at hun hadde så uopdragne og simpelthen uskikkelige barn. Nu forlangte hun absolutt at de begge værsågod skulde være hjemme ved halv tretiden, når Gerhard Molvik kom for å hente dem og gå med begge to bort til middagen hos onkel Harald og tante Magda og der opføre sig som ordentlige dannede mennesker. Og så vilde hun ha deres ord på at de virkelig kom, ellers laget de vel igjen et forsvinningsnummer.

Det gikk ikke ofte på at mor var sint, men blev hun det først, var det jamen alvor. Nils var den første som gav sig og sa ja, og da så mor vendte sig til Cis og sa:

«Gi mig så ditt løfte,» så følte Lillemor sig så uhyggelig tilmote, at hun formelig frøs, skjønt det var varmt i stuen.

Det varte litt før Cis svarte, men så kom det sint og lavt:

«På din uttrykkelige anmodning skal jeg gå med.» Hun var ganske hvit da hun svarte, og gikk med en gang inn på sitt værelse.

Da Lillemor en stund etter gjorde sig et ærend dit inn lå jamen Cis på sengen og storgråt. Huff, det var så vanskelig. Lillemor hadde sånn trang til å trøste henne, men hun turde ikke si et mukk, for Cis var så rar sånn, hun kunde bli så rykende sint for et eller annet ganske uskyldig ment ord.

Men tilslutt kunde ikke Lillemor holde det ut lenger. Det var for fælt å høre på den gråtingen. Hun snudde sig fra skuffen hvor hun lot som om hun lette efter noget, og sa stille: «Jeg er så sikker på at du vil like ham når du treffer ham, Cis. Han er så snild og så pen. Høi med sort hår og grå ved tinningene.»

«Å ti stille!» var alt hun fikk til svar.

Lillemor satte sig rent fortvilet borte i stolen ved vinduet.

«Hvorfor skal du endelig sitte her? Kan du ikke gå din vei,» kom det borte fra sengen.

«Nei, det kan jeg ikke,» svarte Lillemor. «Kommer jeg inn i stuen nu, så spør mor mig efter dig, og så må jeg si at du ligger her og gråter, og da blir mor ennu mer bedrøvet enn hun er før.»

En stund efter holdt Cis op å gråte. Hun stod op og vasket sig i ansiktet, og da hun pudret sig foran speilet, kunde ikke Lillemor dy sig lenger, hun hadde jo så meget å fortelle, at hun var rent sprekekeferdig.

«Vet du at han har et stort hus og bil og chauffør,» skyndte hun sig å legge til.

«Jeg kunde tenke det, slikt noget er det første alle opkomlinger legger sig til. Det er vel det som har bedåret dig.»

«Jamen Gerhard er virkelig både snild og hyggelig.»

«Sier du Gerhard også!»

«Ja han bad mig om det,» svarte Lillemor.

«Du er vel alt blitt bestevenner med ham du?»

«Jeg kan ikke være annet enn venner med ham jeg. Jeg er ikke slik — —.»

«Nei du er ikke slik, det skal være visst og sant.»

Lillemor blev sittende litt og spekulere på hvad vel Cis mente, så reiste hun sig og gikk inn i stuen. Nu når Cis var blitt rolig igjen, behøvde hun jo ikke fortelle mor noget.

Klokken halv tre presis kom Gerhard Molvik. Han gikk like inn i stuen uten å ta av sig yttertoiet, og Lillemor måtte se på ham, så pen og staut han så ut i den fine pelsen.

Nils satt inne, og Molvik gikk like bort til ham.

«Det er Nils,» sa mor.

«Goddag, goddag, nei hvor du ligner din mor, gutt,» kom det hjertelig fra Molvik.

Nils blev rød og hilste genert.

«Og du studerer jus og skal alt op til våren, hører jeg. Tidlig på ferde. Godt gjort det.»

«Det er ikke stort før de andre,» svarte Nils. Molvik kunde ikke sagt noget klokere, tenkte Lillemor, for var det noget Nils var kry av, så var det at han bare var 23 år og alt skulde op til juridicum.

Mor åpnet døren inn til småpikenes værelse og ropte:

«Er du ferdig, Cis, så går vi.»

Og inn kom Cis. Lillemor turde næsten ikke trekke pusten.

«Og dette er Cis. Goddag,» sa Molvik og rakte henne begge hendene.

«Goddag,» svarte Cis uten et eneste lite smil. Hun gav ham bare den ene hånden.

«Vi får vel se til å komme avsted,» sa fru Fasting nervøs. «Magda bad vi skulde være presise, og vi skal spise klokken tre.»

Lillemor visste ikke hvor hun skulde gjøre av sig da de kom ut på gaten. Mor og Molvik gikk foran, og bakefter — et langt stykke bakefter — kom

Cis og Nils, men så gikk hun resolutt bort til mor og stakk armen sin inn i hennes, slik som hun alltid ellers pleiet å gjøre når de to gikk sammen ute, og mor trykket armen hennes inn til sig med et smil.

III.

Lillemor satt i tysktimen og så uavbrutt på sitt nye armbåndsur, som hun hadde fått av Gerhard Molvik. Mor var kommet hjem etter å ha fulgt ham på dampbåten med en present til hver av dem. Lillemor var henrykt over sitt ur, som hun alltid hadde ønsket sig. Cis hadde bare tatt sin pakke og ikke engang åpnet den, mens de andre var tilstede og bare såvidt mumlet «mange takk». Nils var åpenbart glad over den pene lommeboken som inneholdt hele hundre kroner. Lillemor hadde kikket i Cis's skuff, og der lå jamen pakken ennu uåpnet. Hun hadde ikke kunnet dy sig og hadde pakket den op og sett det nydeligste kjede av hvite perler. Da mor bad dem skrive og takke Molvik, hadde Lillemor skrevet et langt brev, men Cis hadde bare tilføiet på Lillemors «mange takk, Cis». Det kunde da være måte på å være iskald også!

Nils hadde skrevet brev for sig, men alt det Lillemor grov og spurte, fikk hun ikke rede på hvad han hadde skrevet.

Venninnene var så rare idag. De satt og hvisket sammen og så bort på henne. Selv de to bestevenninnene, Astri og Neni, vilde ikke si hvad det var, da hun skrev en lapp og spurte hvad som var på ferde. Men i frikvarteret kunde de ikke ti stille lenger.

«Er det sant at din mor skal gifte sig?» buset Neni ut.

«Ja,» sa Lillemor.

«Gid! så får du stefar. Er du ikke fortvilet?» spurte Astri.

«Nei tvertimot,» svarte Lillemor, hun kunde ikke begripe hvorfor alle så på morens nye giftermål som en ulykke. «Han er så snild og så hyggelig,» forsikret hun, og venninnene rykket nærmere for å få vite mer om den interessante begivenhet. Lillemor fortalte villig. Hun skrøt veldig av det store flotte huset, som hette «Knausen,» og forklarte detaljert hvordan det så ut, skjønt ingen hadde fortalt noget om det. Da hun kom til bilen og den livrèklædte chauffør, gav venninnene sig helt over, og da hun nevnte ballet og sa, at de endelig måtte komme og besøke henne i ferien, så blev de rent

begeistret, og Astri, hvis mor var enke, erklærte høilydt, at hun inderlig skulde ønske at hennes mor også vilde gifte sig igjen.

«Men så skal du vel slutte her på skolen?»

«Ja, til påske. De skal gifte sig før påske og reise, og etter påske skal jeg reise dit ned og bli boende der,» forklarte hun henrykt og så ennu engang på det fine armbåndsuret sitt.

Lillemor blev rent dyrket den dag. Alle vilde gå nærmest henne i skolegården og holde henne i armen. Asta Eriksen gav henne en hel chokoladestang uten å ta den minste bit av den selv.

Fru Fasting grudde sig til å snakke med sine to eldste barn om hvorledes de skulde innrette sig når hun nu giftet sig og reiste. Men det måtte jo gjøres, og så tok hun mot til sig en dag og spurte Cis om hun ikke vilde flytte med henne og Lillemor ned til Molvik.

«Du kunde vel få noget å gjøre på Gerhards kontor,» la hun til.

«Nei,» svarte Cis ganske rolig, «jeg vil helst bli her og fortsette i den plass jeg har. Jeg har tenkt over dette og har funnet ut, at hvis vi kan beholde leiligheten her, Nils og jeg, så kan vi leie bort ditt værelse, stuen og spisestuen. Leier vi dem bort møblert, får vi jo mer enn selve leien, og med det

og min gasje mener jeg vi kan greie oss. Mathilde kunde så kanskje stelle både for leieboerne og for oss.»

«Det blev vel ikke godt å greie sig med det, Cis.»

«Vi måtte selvfølgelig leve billig, og så slapp vi å koste dig noget.»

«Du kan da begripe at Gerhard med glede vil gi dere noget om måneden, så dere kunde leve rummeligere,» sa fru Fasting.

«Ja takk, men det blir visst ikke nødvendig. Vi er enige om dette Nils og jeg.»

«Men inntil Nils er ferdig og får noget å gjøre, kan du da begripe at Gerhard vil sørge for dere.»

«Nils får bestemme for sig selv, men jeg vil helst greie mig selv, takk. Men kanskje vil du være så snild å snakke med Mathilde om hun vil gå med på denne ordningen.»

Fru Fasting så på henne og skulde like til å si noget, men så bet hun tennene sammen og sa ganske rolig: «Ja jeg skal tenke på det.»

Hun snakket både med Magda Falch og med Mathilde om det, og de rådet henne begge til å la Cis få sin vilje.

«Hun har bare godt av å stå på egne ben, Fanny,» sa fru Magda, «så kan hun lære å forstå, hvor meget hun har hatt å være takknemlig for. Og du

kan da vite jeg skal passe på og se efter hvordan de har det.»

«Jeg kan jo sende penger til Mathilde. Hun er bare glad for å få bli hos barna. Cis forstår sig jo ikke spor på husholdning og aner ikke hvor meget det skal til for bare å leve, så jeg kan jo i stillhet spe på budgettet gjennom Mathilde.»

«Nei, det bør du absolut ikke gjøre. La henne greie sig selv, det er det eneste som kanskje kan kurrere henne for hennes stivsinn.»

«Tenk, Magda, hvor lykkelig jeg nu hadde vært, hvis bare barna hadde vært glad for mitt giftermål,» sa fru Fasting med tårer i øinene.

«Ja nu får du sandelig sanne det jeg bestandig har sagt til dig, at du alltid har vært for opofrende mot dine barn og latt dem få for stor makt over dig.»

«Du kan snakke du, som ingen barn har. Så rart det enn kan høres for dig, så tror jeg at det allikevel er Cis, som holder mest av mig av mine tre barn. Hun er så dypt ulykkelig og skuffet over at jeg reiser fra dem. Det er grunnen til hennes opførsel nu. Tenk bare hvordan vi har hatt det sammen i alle disse årene.»

«Da burde hun jo nettopp tenke på at du nu får det så godt og sorgfritt.»

«Ungdom er alltid egoistisk, Magda, og vi var vel

ikke bedre dengang vi var unge. Var jeg ikke så sikker på at dette var til det gode for oss alle, så tror jeg jamen jeg hadde gitt op det hele for Cis's skyld,» sa fru Fasting med et sukk.

Cis hadde grudd sig forferdelig til selve begivenheten. Hun og Nils hadde diskutert frem og tilbake om hvordan de skulde slippe unda hvis der skulde holdes bryllupsmiddag eller bryllupsfrokost.

«Jeg orker ikke, Nils. Tenk å be sig fri fra kontoret og måtte si som grunn at ens mor skal gifte sig!»

«Det er fælt, Cis; men det er da hendt så galt før.»

«Ja, men nu gjelder det oss. De kunde jamen ta litt hensyn til oss også.»

«Men tenk talene da, Cis. Der skal naturligvis holdes taler, det gjøres det jo ved hvert eneste bryllup. Onkel Harald må vel si noget, og så skal høkeren takke for bruden. Bare de ikke forlanger at jeg også skal stå frem og preke. Neimen om jeg gjør.»

«Er du gal! Du måtte jo i så tilfelle si hvor forferdelig dette er for oss barn.»

«Ne—i,» sa Nils, «det kunde jeg vel ikke; men en kunde vel alltid prestere nogen av de floskler som

brukes ved slik en anledning. Jamen vilde det bli liddelig flaut å stå der og holde tale, når ens egen mor agerte den rødmende brud.»

Nils og Cis kunde spart sig sine bekymringer, for fru Fasting og Molvik giftet sig i all stillhet. De gikk bare innom byfogden på veien ned til stasjonen for å ta toget til Stockholm.

Lillemor benyttet naturligvis anledningen til å skulke skolen, og det var Cis takknemlig for, så slapp hun å være helt alene med mor ved frokosten.

Da hun reiste sig fra bordet for å gå, kom fru Fasting bort til henne, la armen om henne og kysset henne og sa:

«Adjø, min egen venn, og takk for alt du har vært for mig, og gid du snart vilde skrive til mig og si at du vil komme ned til Gerhard og mig.»

Det var så vidt at Cis kunde holde tårene tilbake. «Gid du fikk det godt, mor,» stammet hun og styrtet ut.

Onkel Harald, tante Magda og Lillemor var på stasjonen, og to minutter før toget gikk kom jamen også Nils.

Lillemor var glad hun hadde tante Magda, for det var rart å se mor reise bort. De skulde alle tre spise middag hos onkel Harald, og godt var det, for det vilde vært ekkelt den dag å sitte i stuen med

mors plass tom. Heldigvis var det bare ti dager til Lillemor skulde reise, og ti dager går jo også, ennskjønt tiden likesom står stille når det er noget en gleder sig til.

Cis blev helt forandret da mor var reist. Hun blev både snild og munter, akkurat som før. Hun hadde bestandig tid, når Lillemor vilde ha henne til å gå med sig et eller annet sted, og spenderte kinobilletter og kaker og chokolade på henne. Hvorfor var hun blitt så forandret? Lillemor fant ut, at det måtte være fordi hun snart skulde reise. Cis kom ikke med et eneste kjedelig ord, når Lillemor satt og undret sig over hvordan hun vel vilde få det i sitt nye hjem.

De to unge piker begynte, hjulpet av Mathilde, å rydde op i huset og gjøre det i stand til den nye leier, som var en stortingsmann, og som skulde komme like over påske.

«Det blir da kjedelig for dig og Nils ikke å ha stuen å være i,» sa Lillemor. «Dere får jo bare vårt værelse å sitte i.»

«Å, det er mange som må nøie sig med enda mindre,» svarte Cis, «og vi har da også Nils's værelse.»

Det var likesom intet var vanskelig for Cis lenger.

«Men du kommer da ned til mor i sommerferien, gjør du ikke?» spurte Lillemor spent.

«Jo, hvis jeg får råd så,» svarte Cis, og Lillemor trakk et langt lettelsens sukk. Det var godt hun hadde det å fortelle mor, som sikkert vilde sende Cis penger til reisen.

Cis hjalp henne å pakke og husket på all ting.

«Du må ta med dig alt du eier, ser du, for her kommer du vel neppe mer til å bo uten på kortere besøk, hvis du overhodet kommer hit inn,» la Cis til.

«Men når nu Nils blir ferdig og får en post, så blir du jo helt alene.»

Cis nikket.

«Godt du har Mathilde og tante Magda,» sa Lillemor trøstende.

«Jeg skal nok greie mig. Jeg skal forsøke å få riktig meget å gjøre, så går tiden fortere.»

Tredje påskedags eftermiddag reiste Lillemor. Både Nils og Cis fulgte henne ned på båten og så henne vel ombord, og Cis bad opvartningspiken å se efter henne, og gav henne en drikkeskilling. Ja det var ikke ende på hvor snild Cis var. Om formiddagen hadde hun bedt bort Astri og Neni og traktert dem med eggedosis og kaker.

Godt at Cis lot til å ha trøstet sig så snart,

tenkte Lillemor, da hun vinket farvel til henne og Nils fra båten.

Men Lillemor hadde ikke følt sig så rolig, hvis hun den aften hadde ligget i sin gamle seng, for da hadde hun hørt hvor sårt Cis gråt.

Nils var ikke kommet hjem, og Cis hadde følt sig så uendelig alene, og da hun vel hadde lagt sig, kom alle de leie tankene.

Hvordan kunde mor velge en fremmed mann fremfor sine tre barn! Hun måtte da lenges efter dem hvert minutt på dagen og ønske hun var hos dem. Når en var blitt så gammel som mor, måtte en da kunne slå sig til ro og ikke forlange nye opplevelser. Det hele var kommet så usigelig overraskende. Hun hadde aldri tenkt sig muligheten av at hennes rolige mor kunde gå bort og foreta sig noget så inderlig fjollet. Uff, når gamle folk blev erotiske, virket det formelig ekkelt. Tante Magda hadde sagt til henne den dagen mor blev gift: «Var du selv blitt forlovet og gift, vilde du uten å betenke dig reist fra din mor; men nu når det er din mor som reiser fra dere, så skal det plutselig være galt.» Akkurat som om det ikke var en himmelvid forskjell på de to ting. At unge mennesker forlovet og giftet sig og drog bort fra sitt gamle hjem, det var bare naturens orden, men at gamle folk som hadde

vært gift og til og med hadde barn — nei, ingen i verden skulde få henne til å mene at det var riktig. Når hun tenkte på Molvik, kunde hun bli aldeles rasende. Den vemmelige hokeren! Bryte slik inn i en familie og ødelegge alt så totalt for dem, som hadde hatt det så hyggelig sammen. Hvorfor kunde ikke han giftet sig med en som ingen barn hadde? Tante Magdas snakk om at det var så rørende at han i alle disse år hadde vært trofast mot sin første kjærlighet rørte neimen ikke henne. Hvorfor skulde han nettop kaste sine ekle stålblå øine på deres mor! Der i hans hus skulde nu hennes mor gå, sitte overfor ham ved hans bord og leve i hans værelser, og inne i mors egen gamle stue satt der nu en stortingsmann og blåste store tobakksskyer ut!

Og mor skulde aldri — aldri komme igjen mer, men alltid bli hos den fremmede mannen! Å, hun hatet ham slik, at hun skulde ønske at han døde, da vilde mor komme tilbake til dem. At Lillemor kunde orke å bo der nede og daglig se på at hennes egen mor levet i ekteskap med en villfremmed mann, kunde hun ikke begripe; men det kom vel av at Lillemor var så ung at hun ikke forstod noget av livet.

— — —

Cis opdaget snart at Nils var begynt å slappe av.

Han dreiet alltid samtalen over på noget annet, når Cis vilde til å snakke om Molvik.

«Du lirer og lirer evig og alltid på det samme,» brast det utålmodig ut av ham en dag. «Dette ekteskapet er jo nu et faktum, og da får du se til å finne dig i det og gjøre det beste ut av det.»

Cis så på ham med store øine. Sviktet virkelig også Nils henne! Hun var i det hele nokså bekymret for Nils. Han var næsten aldri hjemme om aftnene, og spurte hun hvor han hadde vært, så sa han at han leste med kameratene. Gud vet om det var sant, men eksamen stod jo for døren. Hun merket nok at hun dessverre ikke hadde den evnen som mor i så høi grad hadde hatt, å gjøre det hyggelig hjemme om aftnene. De hadde sagt det mangfoldige ganger både hun og Nils, at ingen hadde det så koselig hjemme som de, og derfor hadde de aldri søkt ut, slik som deres venner og venninner bestandig gjorde. Men nu var det jamen blitt anderledes med Nils. Nå ja, stuen hadde de jo ikke lenger, og Cis's værelse var lite og virket mørkt i disse lyse våraftner. Hun gledet sig til hver søndag, for da spiste de hos onkel Haralds, og det var deilig å være i et hjem og sitte ved et pent dekket bord og få god mat. Men det var kommet noget mellom henne og tante Magda, så det var vanskelig å snakke hyggelig med

henne. Det var naturligvis det at tante Magda syntes at hun skulde være himmelglad og takknemlig for at mor nu var blitt så godt forsørget. Gamle mennesker var så rare slik. De tenkte evig og alltid bare på de materielle ting og satte penger over alt annet i verden.

Hun fikk se til å ta sitt gamle vennskap op igjen med Erna Holm. De hadde vært riktig gode venninner før, men så var Erna en dag begynt å ville snakke om hennes mors giftermål, og da var hun blitt så ettertrykkelig avvist av Cis, at hun var blitt fornærmet.

Både Erna og hennes mor hadde bedt henne komme riktig ofte nu hun var alene; men hun hadde svart, at nu måtte hun være hjemme for Nils's skyld; men når Nils ikke kom hjem, var det jo ingen mening for henne i å sitte her hjemme alene. En blev så trist av sine egne tanker, som idelig og alltid dreiet sig om det samme. —

IV.

«Men hvordan kan du gi oss så god mat, Mathilde? Laks er da forferdelig dyrt,» spurte Cis. «Du holder da vel ordentlig regnskap, så vi ikke lever av stortingsmann Grøgårds penger?»

«Det er ikke stor biten som skal til til dere to,» svarte Mathilde og fikk travelt med å rydde op på kjøkkenbenken. «Vi er nødt til å sørge godt for Nils nu han strir så med denne eksamen.»

«Det er pent av dig at du tenker slik, men jeg begriper ikke at du klarer dig med penger. Du har jo ikke fått mer enn femti kroner av mig denne måned.»

«Du får spørre han Grøgård da, om det ikke går riktig for sig. Han vet det nok, for han får regnskap hver uke, og det stemmer på øret.»

«Jamen du gav jo Nils ti kroner igår. Hvor kom de pengene fra?» spurte Cis mistenksom.

Det varte litt før Mathilde svarte, men så sa hun i en tone som om hun hadde tatt en stor beslutning:

«Siden du graver og spør slik, så får jeg ut med det da, skjønt jeg har lovet ikke å si noget. Fru Falch stikker til mig litt penger sånn dann og vann for at Nils skal få litt kraftig mat i denne tiden.»

«Men det skulde du sagt mig før, Mathilde, så kunde jeg latt være å kjøpe den nye hatten. Det går da ikke an at vi lever på onkel Harald, når vi kan forsørge oss selv.»

«Dette raker da ikke dig,» svarte Mathilde sint. «Det gjelder Nils, og slik som han strir, kan du vel unne bror din å leve litt godt.»

Cis gikk fornærmet inn til sig selv. Akkurat som om hun ikke unte Nils alt mulig godt; men de skulde si det til henne og ikke gå slik bak hennes rygg. Mor kunde vel ikke i all hemmelighet sende penger til tante Magda, og hun gi dem til Mathilde? Det vilde være for lumpent! Hun som hadde vært så stolt av at de greide sig selv. Forholdt det sig slik, så levde de jo faktisk allikevel av høkerens penger, og det var det hun for alt i verden ikke vilde.

Nils var hver aften borte hos tante Magda, for mor ringte op ved halv åtte tiden for å høre hvordan det var gått med det fag han hadde vært oppe i den dag, og da kunde jo de to avtale all verdens ting, som hun blev holdt utenfor. Jamen skulde hun herefter passe bedre på.

Den siste dag Nils hadde vært oppe kom han strålende hjem.

«Det er gått fint, Cis. Jeg står sikkert i Laud — mellom Kan få laud og Kan vel få laud — og da er jeg sikker på å få en post.»

Cis blev glad. «Men det varer vel en stund før du får noget å gjøre?»

«Ja, men jeg lovte mor å komme dit ned og være der mens jeg venter.»

Cis blev stående og se på ham.

«Reiser du virkelig dit ned — og bor hos Molvik?» spurte hun forferdet.

«Vær glad til du, så slipper du å fø på mig.»

«Men Nils, hvordan kan du si noget slikt. Du vet da at det jeg nødigst av alt vil er at du bor hos høkeren.»

«Huff, Cis, hold op med det dumme navnet. Molvik er all right han. Tenk slik som han er mot mor og Lillemor. Ja den ungen forkjæler han rent urimelig. Hun får alt hvad hun peker på. Det forstår du da av brevene hennes.»

«Og nu vil du også dit ned og la dig forkjæle?» kom det bittert.

«Nei, nu får du jamen engang holde op med dette tøiset.»

«Dere svikter mig alle sammen. Mor og Lillemor, tante Magda, Mathilde og nu du,» sa Cis og brast i gråt.

«Kunde du ikke tenke dig at det er du som er urimelig, Cis?»

«Urimelig jeg! Jeg kan da ikke handle anderledes enn jeg føler.»

«Så får du jagu se til å snu litt på de fine følelsene dine.»

«Du er simpelthen rå nu, Nils. Er det noget rart i at jeg er fortvilet over det forferdelige som er hendt

oss? Forlanger du at jeg skal glemme at vår egen mor foretrekker en vill fremmed mann for oss? Jeg kan ikke trøste mig med den fremmede manns penger, sånn som dere andre kan.»

Nils blev stående litt, så snudde han sig resolutt og gikk sin vei. Nei, kvinnfolk som var gale og hysteriske, de var det da ingen utvei med. Best å la henne hyle i fred. —

— — —

Censuren var falt, og Nils hadde greid sin eksamen med glans. Kan få laud hadde han fått og var strålende glad. Han hadde også vært oppe i det muntlige og var nu helt ferdig. Nu var det bare å vente og sende ansøkninger i øst og vest, så fikk vel også han engang en stilling som edsvoren fullmektig.

Cis var glad over at han ikke nevnte noget mer om å reise ned til moren. Å nei, når det kom til stykket, så orket vel heller ikke han det. Litt inntrykk hadde det vel også gjort på ham at hun sa at alle sviktet henne.

Men en dag da Cis trett og varm kom hjem fra kontoret, så hun at Mathilde bare hadde dekket til én.

«Kommer ikke Nils hjem til middag?» spurte hun.

«Nils er reist til frua han. Jeg skulde hilse fra ham og si det,» svarte Mathilde, mens hun satte den stekte makrell og salaten inn på bordet.

«Hvad er det du sier! Er Nils reist?» Cis så med store, forskrekkede øine på henne.

«Ja, og jeg skulde be dig at du vilde komme efter, så snart som du fikk ferie,» fortsatte Mathilde uanfektet og gikk ut. Best å la henne være alene.

Mathilde syntes så inderlig synd på den jentungen som hadde så stritt et sinn. Tenke sig til å kunne leve i herlighet og glede i et rikt hjem og så foretrekke å gå her og slite. Blek og mager var hun blitt; men var det noget rart, når en gikk slik og sørget!

Cis blev sittende foran maten uten å røre den. Nu var hun altså helt alene. De tre som hun hørte sammen med, bodde der nede, og her satt hun ganske ensom. Hun skjøv tallerkenen fra sig. Nei, hun orket ikke å spise. Hun gikk bort og la sig på sofaen og stirret ut i værelset. Tenk at Nils var så feig at han reiste uten å si henne til.

«Men skal du ikke spise da?» Mathilde stod der med rabarbragrøten.

«Jeg orker ikke.»

«Men du får da ikke ta slik på vei. Det er da rimelig at gutten reiser til sin egen mor.»

Cis orket ikke å svare.

«Du kan da skjønne du får ta imot fornuft,» sa Mathilde. «Du kan da ikke gå her i varmen i hele sommer mutters alene.»

Det blev for meget for Cis, og tårene kom. Ja, alene var hun, det var sikkert. Ingen brydde sig om henne, selv Nils rømte sin vei.

Mathilde blev stående. Skulde hun komme med alt sammen nu montro? Ja, det var det beste, så fikk hun noget annet å tenke på.

«Stortingsmannen har sagt op.»

«Hvad sier du!» Cis satte sig op med et rykk.

«Ja, du kunde da ikke vente at han skulde bli boende her i sommer, når tinget slutter.»

«Men husleien da! Hvordan i all verden skal vi få betalt den nu?»

«Vi får vel se til å leie ut til nogen andre; men jamen synes jeg du skulde si op og flytte hele stasen ned til din mor, både du og møblene.»

«Det blir visst vanskelig å få leiet bort nu i sommer,» svarte Cis og overhørte fullstendig Mathildes råd. «Jeg får gå bort til tante Magda og snakke med henne.» Hun reiste sig.

«Jamen skal du drikke kaffe før du går. Det går ikke an at du kommer bort til fru Falch uten å ha fått matbeten i dig.»

Cis blev rørt over Mathilde. Det var da ialfall ett menneske som tenkte på henne. Lydig satte hun sig og drakk kaffen som piken bragte henne.

Det var ikke stor trøst å få hos onkel Harald og tante Magda. De sa akkurat det samme som Mathilde.

«Jeg kan da ikke reise fra posten min,» innvendte Cis.

«Molvik skaffer dig nok noget å gjøre der nede,» svarte tante Magda. «Han har kanskje bruk for en flink kontordame på sitt store kontor. Siden du er så stri, kan du jo betale hjemme for dig.»

Cis så forferdet på henne. At tante Magda kunde snakke slik. Skulde hun kanskje også være ham takknemlig for at han skaffet henne arbeide, og se ham ikke alene hjemme, men også hver formiddag på kontoret. Nei tusen takk.

«Det vilde være lettsindig å si op sin post i disse tider,» svarte hun stille.

«Du kan jo ikke leve av det du tjener, især nu når du ikke får leiet bort huset. Hvem skal betale leien?»

Cis så ulykkelig på henne. «Jeg får forsøke å avvertere,» sa hun.

Fru Falch lo. «Nu midt på sommeren leier såmen ingen hus i byen.»

«Vi kunde kanskje hjelpe Cis litt,» kom det fra onkel Harald, som alltid var snild.

«Nei, det kan vi virkelig ikke iår, Harald, du vet jeg må til bad for gikten min, og det blir sandelig dyrt nok.» Fru Falch så fast på sin mann.

Cis forstod godt at tante Magda vilde tvinge henne til å reise ned til moren, men neimen om det skulde lykkes henne.

«Ja ja,» sa hun freidig, «så får jeg se til å greie mig selv.»

«Og Mathilde da, hvem skal betale hennes lønn, når ikke leieren gjør det,» vedblev fru Falch ubarmhjertig.

«Hun får reise hjem, og komme igjen når jeg får leiet ut,» svarte Cis rolig. Det skulde ikke lykkes tante Magda å sette henne fast. Hun reiste sig og sa litt stivt farvel og gikk stille ut.

«Uff,» sa Harald Falch, «jeg synes det er rent ondt å se på henne. Hun er blitt både blek og tynn. Jeg synes du var unødig hård, da du nektet mig å hjelpe henne, Magda.»

«Tror du virkelig ikke jeg synes synd i henne? Men hun må møte veggen, før gir hun sig ikke.»

«Jeg tror ikke motgang vil kurere henne.»

«Ja hvad skal der ellers til?» Fru Falch så spørgende på sin mann, men han rystet bare opgitt på hodet.

— — —

Et par dager efter kom der et brev til Cis fra Lillemor.

Kjære Cis, skrev hun. Mor ber mig skrive til dig og be dig om å komme hit ned, ialfall i din ferie. Jeg synes at du skulde gjøre det, for jeg tror at mor først da vilde bli riktig glad. Du aner ikke hvor deilig her er. Vi har et nydelig gammelt hus, som ligger i en deilig have, og en park, som går like ned til sjøen. Her er så mange værelser, og ett av dem har mor stelt så pent i stand og kaller det for Cis's værelse. All ting er lyserødt og hvitt der. Her er tennisplass og båter, og nu efterat Nils er kommet har vi det så knall morsomt. Jeg har fått mange gode venninner her, især er Lulla Mørck forferdelig hyggelig, og jeg tror nok jeg kan si at hun er min aller beste venninne. Hun har en bror, som er ordentlig kjekk, solbrent, så han er næsten svart, og hyggelig og seiler. Vi ligger ute på fjorden Nils og Lulla og han og jeg næsten hele dagen, og om aftnene, når det ikke er så varmt, spiller vi tennis. Det skulde være rasende hyggelig om du kom, det sier alle her. Vi skal hente dig med bilen på bryggen. Mor sier at du vilde ha så godt av å hvile dig riktig

godt ut, og Gerhard sier, når vi snakker om noget morsomt som vi skal gjøre: «Nei, det venter vi med til Cis kommer». Så ber mor mig si, at Mathilde må ha ferie minst 14 dager, og da passet det jo nettop svært godt at du kom hit ned. Hun ber mig også si, at du må ikke være engstelig for husleien. Gerhard har sagt at han med glede skal betale den og Mathildes lønn, bare du vil komme. Kjære Cis, skriv nu at du kommer. Vi vil bli så glade alle sammen. Mor, Gerhard og Nils hilser mange ganger. Din Lillemor.

Cis lo bittert. Å la høkeren betale alt sammen var unektelig meget lettvint, men hun var nu engang ikke slik, at hun kunde lukke øinene og skyve alt ubehagelig over på andre. Ikke skulde det lykkes dem å få fristet henne med sin bil, tennisplass og alt det andre der nede. Hun fikk be chefen om ekstraarbeide i sin ferie, og så fikk Mathilde reise og hun greie sig så billig som hun bare kunde.

V.

I den store lyse spisestue i skrivergården var man nettop ferdig med frokosten. Den lille, tykke sorenskriver Finsen la servietten sammen og sa henvendt til sin kone, fru Anette Finsen:

«Ja, så får vi vel til med ansøkingene da, mor. Det er kommet en hel bunke.»

Fru Anette nikket. «Jeg skal ta fatt på dem med én gang,» sa hun ivrig.

«Ta en hyggelig da, mor.» Den lyse datter, Ingeborg, stanset med å samle frokostserviset sammen. Det var hennes uke til å gå i huset.

«Og en pen og kjekk en da, mor,» bad den yngre datter Gerda.

«Hvordan skal jeg vite om de er pene og hyggelige,» lo fru Finsen. «Det står da ikke i ansøkingene.»

«Jeg synes at slike fullmektiger burde sende med fotografier. Av det kunde man da danne sig en mening om vedkommende,» sa frøken Petra Finsen, sorenskriverens eldre søster, som var på feriebesøk i skrivergården.

«Ja, du kan virkelig ha rett i det,» svarte fru Anette. «Det er neimen ikke så liketil å ta en villfremmed mann inn i sitt hus. Men småpiker, nu må dere begynne. Du skal plukke jordbær idag, Gerda.»

«Kan vi ikke få være med å lese ansøkingene,» bad Gerda, da sorenskriveren kom inn med en hel bunke brev.

«Tøv, barn,» sa fru Finsen. «Det er da ikke no-

get morsomt arbeide, de er jo likelydende alle sammen. Jeg gjør det jo utelukkende for å lette far i hans strev.»

Da begge døtrene og sorenskriveren var gått, begynte fru Finsen sitt arbeide.

«Ser du, Petra, vi må være forsiktige. Det er jo en kjensgjerning at fullmektigen ofte blir ens svigersønn, og neimen om jeg tør overlate et så betydningsfullt valg til Otto. Han ser bare på karakterene, men jeg holder mig nu mest til navnene. Neimen om jeg vil ha nogen Bruvold eller Grøtterud til fullmektig, om de har aldri så fine karakterer,» sa fru Anette, mens hun skar brevene op og la alle ansøkingene i en haug på sin ene side og alle de tomme konvoluttene på den annen.

Frøken Finsen lo.

De stakkarne som er så uheldig å hete slik, får altså ingen poster de da,» sa hun.

«Å jo, det gjør de nok. Det er ikke alle som er så forsiktige som jeg, og dessuten er der sorenskrivere som ingen døtre har.»

Fru Anette gikk nøiaktig frem. Hun så bare på navnene under ansøkingene, la de antagelige i én bunke, og de som ikke kom i betraktning i en annen, og da hun var ferdig med det, tok hun den første bunke og begynte nøiaktig å lese skrivelsene igjennem.

«Naturligvis avgjør Otto det til syvende og sist,» sa hun. «Jeg gir ham mange å velge mellom, ser du. Bernt Bang, du, det må være sønn av majoren, som blev gift med Gitta Grønn. Ja, han er antagelig, ham legger vi til side. Arne Borge, Nesset herregård. Det er sønn av godseier Borge det, Petra. Hvem tror du moren er? De har mange penger, det vet jeg. Ham legger vi i den riktige bunken. Gid jeg visste morens pikenavn. Nils Fasting, du. Det er sikkert sønn av min gamle venn av samme navn. Han døde så tidlig. Hans søster, Magda, var en av mine gode venninner. Hyggelige, snilde mennesker, ja rent ut sagt, jeg var ikke så lite inntatt i Nils Fasting engang. Han blev gift med Fanny Bredal. Hun skal ha giftet sig igjen med grosserer Molvik. Ja, ham legger vi blandt de antagelige. Fin karakter også. Jeg får høre hvad Otto sier. Hans Peter Blom — han må være sønn av doktoren, brevet er fra Bergen. Uff nei, ham vil jeg ikke ha. Jeg likte aldri den rappmunnede moren hans. Herregud, det har da virkelig meget å si, hvem en kommer i familie med.»

Frøken Finsen nikked.

«Jeg forstår dig så godt jeg, Anette. Hadde jeg to unge døtre, gjorde jeg absolutt det samme som du.»

Fru Finsen samlet de antagelige sammen og rei-

ste sig for å gå inn til sin mann med dem. Hun blev stående i døren, og sa i en undskyldende tone:

«Det er ikke absolutt alene for småpikenes skyld, forstår du, Petra; men også for de andre unge her har det så meget å si at det kommer et belevent ungt menneske. I en slik liten by er det neimen ikke mange unge kavalerer. Mine småpiker kan så inderlig gjerne vente med å forlove sig. Det haster absolutt ikke; men skulde ulykken — eller lykken får jeg vel heller si — være ute, så er det jo godt å ha tatt sine forholdsregler.»

«Ja, nu har du jo gjort det, så nu kan du jo være rolig, Anette,» smilte frøken Finsen. Anette minnet henne bestandig om en høne som passet omhyggelig på sine nyutklekte kyllinger.

Fru Finsen gikk inn til sin mann og la de syv ansøkninger foran ham på bordet. Alle de andre lot hun uten videre forsvinne i papirkurven.

«Se her, Otto, er syv ansøkninger, som du kan velge mellom. Fine karakterer alle sammen.»

«Og hvilken av de syv har du bestemt dig for?» spurte sorenskriveren og skottet polisk på henne over brillene.

«Det får du virkelig avgjøre selv,» svarte fru Anette uten å forandre en mine; «men der er to av dem, som jeg har festet mig ved. Den ene er sønn

av godseier Borge, og den annen heter Nils Fasting. De er begge for tiden i sine hjem og kan antagelig komme med én gang, og du trenger da hjelp så snart som mulig. Den ene har bedre karakter enn den annen.»

«Og hvem er det —?»

«Nils Fasting. Han har «Kan få laud» og er for tiden hos sin mor og stefar, grosserer Molvik, så han har ikke langt å reise heller. Jeg kjente hans far og hans tante, ja du kjente henne også — Magda Fasting, husker du henne?»

«Ja visst gjør jeg det. Den pene, lyse Magda Fasting ja. Du er sikker på at du har valgt riktig nu da, Anette?»

«Sikker kan en jo aldri være; men den visshet har vi da, at vi vet at den unge mannen er runden av god rot. Så skriver du til ham da.»

Sorenskriveren nikket.

Fru Fasting blev stående med hånden på dørhanken.

«Jeg synes ikke det er det minste galt i at vi tar en vi kjenner, Otto,» sa hun og kastet et blikk på papirkurven. «Alle ansettelser foregår da virkelig nu utelukkende gjennom bekjenskaper, og at vi, som skal ha den unge fullmektig inne i vårt eget hus, ser oss litt for, er da bare rimelig. Vi setter

værelset hans i stand allerede idag, så du kan godt skrive at han kan komme med en gang.»

Sorenskriveren blev sittende og se på ansøknin-
gene som lå i papirkurven, så sa han høit med et
sukk:

«Comme femme veut, Dieu le veut!»

Han elsket utenlandske citater, sorenskriveren.

— — — —

Allerede et par dager efter kom Nils Fasting
reisende til sorenskriverens. Gerda og Ingeborg var
så spent på den nye fullmektigen. Var han hygge-
lig mon? Og ung måtte han jo være. Bare han var
litt munter, og ikke så gravalvorlig og høitidelig som
den forrige fullmektig Kramer.

De diskuterte ham ivrig, mens de rensset jord-
bærene til middagen.

«Kramer var jo forlovet også han, det var vel
derfor han var så stø og alvorlig,» sa Ingeborg.

«Det var ialfall fordi han var forlovet at mor tok
ham,» sa Gerda og puttet det største jordbæret hun
kunde finne i munnen.

«Jamen kunde du la være å spise nettop de stør-
ste bærene, Gerda. Ta de minste, ellers tror full-
mektigen at vi bare har slike små fillebær her.
Hvad mente du med at mor tok Kramer fordi han
var forlovet? Det er da far som ansetter dem.»

«Ja, men mor velger dem ut. Kramer skrev at han var forlovet. Det er vel for din skyld at mor er så forsiktig.»

«Tror du denne også er forlovet?» spurte Ingeborg med et forskrekket uttrykk.

«Vet ikke. Jeg har ikke kunnet få noget ut av mor om ham. Hun sier at hun kjenner hans familie, det er alt. Jeg har pumpet far også, men han sier bare at han er gammel og halt og visstnok har klumpfot; men det tror jeg nu ikke er sant. Det er vel bare fars sedvanlige erting vel.»

«Det er ordentlig synd hvis han er halt,» sa Ingeborg om litt, «for da kan han jo ikke gå turer.»

«Og ikke danse heller,» sa Gerda med en gjep.

«Og ikke spille tennis.»

«Og leke siste par ut eller enkemann søker make, ikke tale om altså.»

«Uff, at vi ikke kan få en ordentlig kjekk ungdom hit, alltid skal det være et eller annet i veien med dem.» Ingeborg reddet glassvasen med jordbærene fra Gerda og satte den inn i spiskammeret. «Litt jordbær skulde vi virkelig ha igjen til middag til oss andre også. Du må helle fløten forsiktig op i muggen, så du ikke søler den til,» sa hun, da Gerda uforsiktig helte den tykke fløten op i glassmuggen.

«Pytt, er han halt er det jamen akkurat det samme hvordan muggen ser ut,» sa hun. Hun stakk fingeren i den tomme bollen og begynte å slikke op fløten som var igjen. «Far og fullmektigen burde snart være her nu,» sa hun og så ut av kjøkkenvinduet; «men er han halt, går det vel langsomt. Nils Fasting,» Gerda uttalte navnet med dyp, grov stemme, «det høres høitidelig og alvorlig ut. Jeg vedder på at han er en stor, tykk, mørk mann.»

«Sier du Nils Fasting fort og lett, blir det ikke spor av alvorlig, tvert imot lyst og muntert,» innvendte Ingeborg.

«Skal vi vedde? Jeg sier, han er tykk og mørk og gretten, og du at han er lys og tynn og munter. Hva skal vi vedde om?»

«En hekto konfekt,» sa Ingeborg fort. «Jeg vinner, ser du.»

«Langt ifra! Mor har nok valgt en som det er noget i veien med, vær du trygg. Jeg vinner, for du har glemt benet. En som har klumpfot er visst ikke glad og blid,» sa Gerda og gav sig til å sette mørkeblå stemorsblomster i en stor flat skål. «Du Ingeborg, er han pen og ung, setter vi dette glasset med de lyserøde rosene på spisebordet; men er han halt og sur, så kan han jamen nøie sig med stemorsblomster — —»

«Der kommer de!» ropte Ingeborg ivrig. «Uff, at far skal stanse nu!»

De to unge piker så bare to hoder, for det førte en bakke op til skrivergården. Sorenskriveren stod stille for å puste — bakken var drøi, og skriveren tykk.

«Han ser da ung og pen ut,» sa Ingeborg.

«Ja, det du hittil ser av ham. Vent til bena blir synlige.»

De var så ivrige at de hang ut av hvert sitt vindu for å se om den unge mann i grå dress og stråhatt hadde klumpfot.

«Hurra!» ropte Gerda. «Det var bare en diger skrøne av far, begge bena er all right de. At far bestandig skal narre, og vi alltid la oss lure. Gid, så ung han ser ut, Ingeborg. Rene gutten! Kan dette være noget til fullmektig da!»

«Du får huske på, at Kramer var en gammel mann da han tok sin eksamen. De skal vel ikke være eldre enn denne, vel.»

De var så ivrige efter å beskue det nye vidunder, at de glemte aldeles, at de selv kunde sees. Sorenskriveren fikk øie på dem og svinget med stokken.

«Kom, småpiker, og hils på den nye fullmektigen!» ropte han.

De to nysgjerrige pikebarn trakk sig hurtig tilbake.

«Uff, at far skulde gjøre ham opmerksom på oss,» sa Ingeborg flau.

«Kom så går vi ut og hilser på ham,» sa Gerda ivrig.

«Nei vet du hvad, det gjør jeg neimen ikke. Han blir for innbilsk, hvis han tror at vi er så ivrige efter å gjøre hans bekjentskap.»

Ingeborg begynte å rydde sammen på bordet. Gerda blev stående litt. «Kom da, Ingeborg,» bad hun; men søsteren lot som om hun ikke hørte det. «Du kan da likegodt hilse på ham først som sist,» sa hun overtalende.

Ingeborg tok fløtemuggen og gikk inn i spiskammeret med den. Neimen om hun skulde fly som gal for å se hvordan han så ut. Gerda stod litt, så skyndte hun sig ut. Det var da virkelig spennende å treffe ham, for han var ung, det hadde hun da sett.

Inne i stuen var de alle sammen, både far og mor og tante Petra og fullmektigen.

«Se her, Fasting,» sa sorenskriveren. «Må jeg få presentere vår yngste datter, Gerda — vår rosenknupp — 16 år, glad og munter. Sie ist wie eine Blume, so hold und schön und rein —»

«Uff, den far — rosenknupp — isj, at han skulde si slikt!

Rosenknupp, tenkte Nils, hellere smørblomst, hun er jo trill rund.

Han reiste sig, bukket og rakte henne hånden.

«Goddag, frøken,» sa han høitidelig.

Gerda hilste genert. Tykk var han ikke, men mørk. Ingen av oss har vunnet, tenkte hun.

«Velkommen hit,» sa hun og smilte. Hun kunde ikke la være å se forbauset bort på sin mor. Hvad gikk der av mor mon? Denne unge mannen var jo svært pen, og ikke var han forlovet heller, ialfall hadde hun sett at han ikke hadde nogen ring på høire hånd.

«Hvor er Ingeborg?» spurte skriveren.

«Hun holder på i kjøkkenet,» svarte Gerda.

«Min eldste datter er så huslig,» sa fru Finsen henvendt til Nils.

«Nei vet du hvad, mor, hun er da pent nødt til det. Det er jo hennes uke,» kom det kjapt fra Gerda.

Nils lo.

«Skal vi ikke spise snart?» spurte sorenskriveren. «Det skal bli godt å få mat. Jeg håper du har noget godt å traktere med idag, mor?» Den lille tykke sorenskriveren elsket å spise.

«Nu skal jeg se efter,» sa Gerda og forsvant. Hun måtte fortelle Ingeborg at det var en pen ung mann, så hun pyntet bordet med de lyserøde roser.

Men da hun kom ut i spisestuen, så hun straks at rosene alt stod på bordet. Nå, Ingeborg hadde nok brukt øinene sine godt!

VI.

Nils Fasting forstod snart at han hadde vært meget heldig, da han blev fullmektig hos Finsen. Han likte sig svært godt på skrivergården. Skriveren selv var hyggelig og liketil og hadde så mangt et muntert ord å si. Når de reiste på de lange tingreisene, var det jamen heldig å ha med en godslig og snild overordnet å gjøre. Og så var det en ting til som Nils snart kom på det rene med. Skriveren var makelig og vilde gjerne slippe disse besværlige reisene, især når stedet var langt borte.

Nils begrep snart at han vilde få meget å gjøre der, men det var bare morsomt. Når han nu kom bedre inn i tingene og fikk litt mere øvelse, så vilde han selv foreslå at han overtok de lange reiser. Det gjaldt derfor å ha øine og ører med sig, så han lærte litt fort. Han merket snart at skriveren likte at han spurte ham til råds. Fruen var Nils litt redd for. Hun var nokså stiv til å begynne med og ikke så lett å snakke med; men da de en aften satt alene

sammen, spurte hun ham om hans far. Nils fortalte det lille han husket om ham, og da snakket hun så nydelig og varmt om faren, at Nils syntes hun med ett blev som et annet menneske. Tilslutt sa hun endog, at når han nu skrev til sin mor, måtte han hilse henne hjertelig og si at de var så glade alle, fordi de hadde fått nettop ham her i huset.

Frøken Finsen kunde han ikke få sig til å like, alt det han enn strevde. Hun var likesom så ironisk bestandig, men hun skulde nu heldigvis snart reise. Hun var jo bare på besøk. De to døtrene var greie, hyggelige piker. Den eldste var rent ut pen, men nokså stille. Den yngste var full av liv og en ordentlig hyggelig jentunge, alltid i godt humør.

En aften de satt og snakket sammen, sa Nils at han hadde likesom fått et helt nytt syn på småbyene langs kysten. Han hadde alltid ment det måtte være drepende kjedelig å bo i en slik liten by, men nu hadde han lært, at det var inderlig koselig der og at menneskene var så hyggelige mot hverandre og levet mer i én krets og som om de var i familie med hverandre. Slik var det her, og slik var det i den lille byen hvor Molvik og hans mer bodde.

«Å ja,» svarte fru Finsen, «men i lengden blir det nu litt ensformig da. Vi lærer hverandre næsten for godt å kjenne, så vi blir lei hverandre.»

«Ja, men her interesserer da alle sig for hverandre,» mente Nils.

«Ja det skal være visst at de gjør,» klukklo sorenskriveren. «Her vet vi også alt om hverandre.»

«Nå, jeg mente det ikke nettop sånn,» smilte Nils, «men i de store byene går hver likesom mer for sig selv. Her er langt anderledes samhold og småhygge, men jeg kan også godt forstå at hvis en ikke hadde meget å arbeide med, blev det kjedelig i lengden.»

«Far,» sa Gerda ivrig, «la Fasting slippe kontoret imorgen, så spør vi Edit og Harry Hjelm om de vil være med, og så går vi på blåbærtur mens vi ennu har det gode været.»

Skriveren så på sin yngste datter og knep det ene øiet sammen.

«Jaså du,» sa han, «så du tror at sorenskriveren har fullmektiger for at de kan gå på tur og more døtrene. Du har jo ikke engang spurt Fasting om han har lyst til å fare i skauen.»

«Har De ikke det, Fasting?» spurte Gerda.

«Jo da,» svarte Nils, «det skulde være godt å få strekke bena, jeg får jo næsten ikke røre mig med all denne kjøringen.»

Sorenskriveren gav sig fort, og det blev besluttet at de skulde dra avsted tidlig neste morgen. Inge-

borg telefonerte til Harry og Edit Hjelm, som straks erklærte sig villig. De skulde ta niste med og kurver til blåbærene og møte på skrivergården presis klokken åtte.

Da Ingeborg og Gerda holdt på å klæ sig av om kvelden, sa Gerda:

«La du merke til, Ingeborg, hvor stille Fasting blev da han hadde lest det brevet han fikk med posten iaften. Det var en dameskrift, det så jeg på konvolutten, da jeg gav ham det. Du skal se at han er hemmelig forlovet, og nu gjør hun kanskje vrøvl, for han tok sig nær av det brevet, det var tydelig å se.»

«Alt det du finner på,» lo Ingeborg.

«Mor har altså visst at han har en kjæreste, ellers hadde hun aldri i livet latt slik pen ung mann komme hit. Ja, der har vi løsningen på gåten.»

«Huff nei da, Gerda, det vilde da være forferdelig kjedelig om det var tilfelle,» svarte Ingeborg. «Brevet kan da ha vært fra hans mor.»

«Nei, poststemplet var fra Oslo og der bor jo ikke moren. Jeg er sikker på at slike hovedstadsherrer blir tidlig forlovet. Det er bare oss i småbyene som er så sent ute. Men vær du trygg, det skal ikke vare lenge før jeg opdager hvordan det henger sammen.»

«Å nei, så nysgjerrig som du er, så greier du sikkert det.»

Ingeborg lå en stund før hun fikk sove. Hvor ergerlig det var hvis det virkelig forholdt sig slik som Gerda sa. Forlovede herrer var ikke det grand spennende, og nu så det jo ut til at de skulde få det så hyggelig med den nye fullmektig, men var han forlovet — da blev det ikke det spor morsomt. Da kunde de jo likegodt beholdt Kramer.

Næste morgen var det lett overskyet da de fem unge drog avgårde, men det så ut som om solen vilde få overtaket senere på dagen.

Nils og Harry Hjelm gikk foran og de unge piker bakefter.

«Far var ikke blid over at jeg gikk min vei,» sa Harry til Nils. «Vi ventet båter inn idag med småsild, men jamen kan de andre greie det idag. Jeg har aldri ferie uten på reiser, og da er det alltid forretninger når jeg kommer frem.»

Harry Hjelms far eide en hermetikkfabrikk der i byen, og både Harry og Edit var ansatt på sin fars kontor.

«Det gjelder å henge i, men det gjør jeg virkelig,» sa han. «Vi arbeider alt hvad vi orker både far og jeg, ofte til langt på natt, men det er bare moro, for vi sliter jo for vårt eget.»

«Er det en gammel forretning?» spurte Nils.

«Nei da, vi har ikke holdt på lengere enn i fem år, men det går godt alt nu. Det var fars idé. Her lå vestlandsfiskerne og fisket op all silden vår, og så skulde de frakte den til Vestlandet. Far fant så ut, at vi her på Sørlandet likesågodt kunne legge den ned her på stedet og så gikk han igang med en liten fabrikk. Nu har vi alt utvidet og har fått en god omsetning. Fin vare, ser De, for vi tar jo silden så å si like op av sjøen og putter den i boksene.»

«Det må være forferdelig morsomt, når det går godt og en eier det hele», sa Nils.

«Ja men det er et evig slit med all den konkurranse som vi har, for et lite firma som vårt. Det gjelder bare å holde ut. Men si mig, Fasting, hvorfor er ikke De medlem av klubben? Jeg ser Dem aldri der.»

«Er her en klubb?» spurte Nils.

«Ja det er det i hver eneste småby, ellers kunde vi ikke holde ut. Vil De, så skal jeg foreslå Dem som medlem?»

«Det vil jeg gjerne. Dere har det vel hyggelig der?»

«Ja da, og av og til holder vi fester. Det blir for ensformig for Dem i lengden bare å omgås sorenskriverens. De får se å blande Dem med byens folk.»

«Jeg har hatt så meget å gjøre og er jo så ny i arbeidet —»

«Kunde tenke det ja, at De har hatt fullt op å bestille. Skriveren er kjent for å lesse arbeidet over på sin fullmektig.»

«Men han er en svært hyggelig mann, og jeg liker mig særdeles godt.»

«Pass bare på at De holder litt igjen. Ja, hvad er det?» svarte Harry og snudde sig, for det blev ropt på dem.

«Dere flyr jo avgårde. Stans nu litt og lukt.» Det var Edit som ropte.

«Lukte! Hvad skal vi lukte på?» spurte Harry.

«På luften vel. Er det ikke deilig!» Edit stod og snuset ut i været. «Slik furumo med duft av kvæ og furu er det deiligste jeg vet.»

«Skal vi ikke sette oss her og spise litt?» spurte Gerda.

«Nei, vet du hvad. Du får ikke en bit mat før du har plukket kurven din full av blåbær,» sa Ingeborg. «Jeg kjenner dig, og får du først mat, gidder du ikke å gjøre nogen verdens ting. Vi må helt op i åsen, der pleier det alltid å være mengder av bær, og vi skal ikke spise før vi kommer til Holtet, for der skal Anne koke kaffe til oss.»

«Uff, at vi alltid skal holde oss til et opgjort pro-

gram. Alt som gjøres eftersom man har lyst og som ikke er bestemt på forhånd er alltid morsommere,» sa Gerda surmulende.

«Å spise ja, det er det morsomste du vet,» ertet Harry.

«Er det ikke derfor vi er gått på tur kanskje?» blev Gerda ved.

«Nei, vi skal plukke bær. Kom nu,» Edit tok henne under armen, og hun og Gerda og Harry begynte å gå avsted. Nils og Ingeborg kom etter.

«Fikk De et leit brev igårftes, Fasting?» spurte Ingeborg.

«Hvordan kan De vite det?» spurte Nils forbauset.

«Jeg la merke til at De blev så stille da De hadde lest det.»

Nils så på henne. «La De virkelig merke til det! Ja det var ikke noget morsomt brev.»

De gikk et stykke videre uten å si noget.

«Det var fra min søster. Hun er alene inne i Oslo,» kom det endelig fra Nils.

Ingeborg pustet lettet. Gerda hadde altså ikke rett heldigvis.

«Har hun det vanskelig?» spurte Ingeborg sakte. Hun syntes selv hun spurte for meget, men hun vilde så gjerne vite litt om denne hyggelige unge herren.

Og så fortalte Nils henne om Cis. Fortalte om hvor vanskelig det var for henne, som ikke kunde forsone sig med morens nye giftermål, og om at hun absolutt ikke vilde ta imot penger hverken av moren eller Molvik, men satte alt inn på å greie sig selv.

«Hun er så skuffet over mig, ser De, frøken Fin-sen. Hun synes at jeg har sviktet henne fordi jeg reiste ned til mor. Men jeg kunde ikke gjøre annet for mors skyld, og nu er jeg kommet til det at det bare er godt det som er hendt. Molvik er forferdelig snild og hyggelig, og mor er lykkelig. Cis tilgir mig visst aldri at jeg har forsonet mig med dem.»

«Jeg kan nok forstå at hun synes det er ondt,» sa Ingeborg stille.

«Kan De virkelig. Jamen når det nu faktisk er til det gode for oss alle. Men det verste er, og det skrev hun i brevet sitt, at nu mister hun visstnok posten sin. De skal innskrenke personalet der som alle andre steder, og Cis er redd at hun, som blev sist ansatt, er den som blir sagt op.»

«Du verden, hvad skal hun gjøre da?» Ingeborg stanset og så forferdet på ham.

«Det var nettop det. Jeg skal selvfølgelig sende henne de penger jeg kan, men det blir jo ikke meget. Hun kan iallfall ikke leve av det.»

«Tror De ikke det var mulig for henne å få en ny post.»

«Det blir vanskelig nu. Cis er flink og påpasselig og får visstnok en utmerket attest, men De vet en ny post nu —»

De gikk litt uten at det blev sagt noget. Så fortsatte han:

«Det som er så leit er at hun skriver, at før vil hun ta ut som hushjelp, barnefrøken eller slikt, før hun vil reise ned og bo hos mor og Molvik. Det er det jeg er så kjed over. Cis duer ikke til denslags arbeide. Hun har aldri forsøkt sig på noget slikt, men hun er så stri, at hun er istand til å sette det igjennem.»

«Nei, det må hun ikke gjøre. Hun vet ikke hvor stridt den slags arbeide er, og orker det simpelthen ikke.»

«Det er nettopp det jeg også mener, men det er svært snildt av Dem at De går her og hører på mine sorger, frøken Ingeborg.» Nils så så varmt på henne med de pene blå øinene sine, at Ingeborg forlegen så bort.

«Kjære, det er da bare rimelig — — jeg undres på — —» begynte hun, men blev avbrutt av rop fra de andre.

«Hallo! Her er mengdevis av bær der!»

«Nu begynner vi. Vi plukker hver på vår kant, og så møtes vi når vi har kurvene fulle.» Gerda var ivrig og slengte sig ned i blåbærlyngen. «Å du, så fine store bær!»

De gikk hver til sin kant. Nils slentret inn over heien og plukket et bær hist og et her. Det var ikke akkurat det morsomste han visste å plukke bær, men det var deilig å gå her i skogen. Hva var det mon Ingeborg hadde tenkt å si? Jeg undres — sa hun og så kom hun ikke lenger. Pent av henne å være så deltagende som hun hadde vært. Men hvad skulde han vel gjøre med Cis. Godt han ennu hadde de pengene mor hadde gitt ham. De fikk han sende henne. Heldigvis ante hun jo ikke hvor de skrev sig fra. Men hundre kroner hjalp henne vel ikke stort hvis hun mistet posten. Onkel Henrik hadde gitt henne noen sedler, skrev hun. Tenk om han nu ikke hadde hatt Cis å gruble over, hvor storartet han da hadde hatt det her hos disse hyggelige mennesker. Ordentlig grei og kjekk pike den Ingeborg. Slik skulde unge piker være, rolige og fornuftige, men det kom kanskje av at Ingeborg levet i så gode forhold, mens Cis kjempet for å eksistere. Cis kunde ha det like godt hvis hun vilde bo hos mor og Molvik. Måte på strihet også, det var jo bare det at Cis ikke vilde gi sig, for det var umulig annet enn

å like Molvik, så snild og hensynsfull som han var. Bare Cis kunde bli forlovet! Men den mann hadde han lyst til å se, som kunde bøie hennes strie sinn. Neimen om han misunte den stakkaren.

Å det var deilig å ligge her og strekke sig. Det luktet så godt av muld og trær, og nu solen skinte så var det så vidunderlig varmt også. Jamen var han så søvning at han skulde ha lyst til å ta sig en lur.

«Jaså nå — det er slik De plukker blåbær? Få se hvor meget De har?»

Det var Gerda.

«Å så doven De har vært! Se her,» sa hun og rakte sin kurv frem, «jeg har over halvparten av kurven full.»

«Og så har De spist likeså meget det kan jeg se på munnen,» lo Nils. «Mine bær er utsøkte de, store og fine rene førsteklases bær, mens Deres er fulle av blade og rusk.»

«Er den stakkars halvliteren dér noget å skryte av! Det blir ikke mer enn syltetøi til en eneste pannekake det! Hallo!» skrek hun plutselig så Nils kvakk til.

«Hallo!» svarte det lengere borte. «Kom, så går vi, jeg orker ikke se på et eneste bær mer, så mett er jeg.»

Nils og Gerda gikk i den retning ropet var kommet fra.

«Hjelp mig nu, Fasting, så vi gir oss med plukkingen for idag,» bad Gerda. «Vi har da nok, og nu vil vi ha mat.»

«Jeg synes De sa at De var så mett.»

«På blåbær ja, men ordentlig mat skal bli godt å få.»

Alle var ivrige etter å vise frem sine kurver. Edit hadde mest, og de lo alle av Nils, som hadde så lite i sin.

Konen i den lille stuen, Holtet, kokte kaffe til dem, og den medbragte niste smakte deilig.

Solen stod alt langt nede på himlen, da de begav sig på hjemveien. Nils vilde så gjerne gå alene sammen med Ingeborg for å få snakke mer med henne, men det var ikke gjørlig, for Gerda var på ham som en klegg, og det var først da de næsten var hjemme, at det lyktes Nils å bli alene med Ingeborg.

«De vilde sagt noget isted, da vi blev avbrutt,» begynte han. «Jeg undres — sa De.»

«Ja,» svarte Ingeborg, «jeg vilde sagt, at kanskje var det en mulighet for at Deres søster kunde få en post et annet sted enn nettop i Oslo — tenk om det var noget for henne å gjøre her i byen.»

«De kan skjønne det vilde være utmerket, men det er det vel intet håp om.»

«Jeg tenkte på Hjelm's kontor. Edit skal kanskje få lov å reise ut, og da må de vel ha en istedetfor henne. Jeg skal spørre Harry om det, men De vet det blev da bare et vikariat.»

«Hvor forferdelig snildt av Dem, frøken Ingeborg.» Nils så varmt på henne. «De aner ikke hvor De vilde hjelpe mig. Her går jeg og har det så svinaktig godt, og så vite at kanskje Cis ikke engang spiser sig riktig mett —»

«Uff ja, jeg forstår det må være ondt. Gid vi kunde få det til, men tro nu ikke at det blir av. Tror man for sikkert på en ting man gjerne vil, er det så ofte det ikke blir noget av det, så kommer det noget iveien, som en slett ikke hadde tenkt på. Har De ikke lagt merke til det?» Ingeborg smilte til ham, og han så beundrende på hennes friske solbrente ansikt.

Da Ingeborg og Gerda kom op på sitt værelse om aftenen, maste og grov Gerda for å få vite hvad Ingeborg og Nils hadde snakket så ivrig om, da de gikk alene.

«Jeg husker virkelig ikke, Gerda. Vi snakket om byen her og om de, som bor her,» svarte Ingeborg utålmodig.

«Fikk du virkelig ikke engang vite hvem brevet var fra?» spurte Gerda indignert.

«Nei,» sa Ingeborg og snudde sig bort i det samme.

«Men spurte du ikke om det?»

«Nu får du jamen holde op engang. Du kan da vite, at jeg vil ikke grave og spørre om hvem Fasting korresponderer med.» Men hun blev rød i det samme hun hadde sagt det, for det var jo nettopp det hun hadde gjort.

«Det skulde vært mig det,» kom det fra Gerdas seng. «Tenk å være så dårlig en detektiv. Det er da en mengde forskjellige måter å få vite slikt på. Du behøvde da ikke være så dum å spørre direkte.»

«Når jeg nu forsikrer dig, at det ikke interesserer mig det ringeste, hvem som skriver til Fasting, vil du så holde opp med å mase. Spør ham selv vel, når du endelig må vite det. Forresten synes jeg ikke, du skulde gjøre det,» kom det litt efter, «for mig må han gjerne få brever fra hundre Oslo-damer. Mig raker det ikke.»

Dermed slukket Ingeborg lyset og snudde sig mot veggen.

«Det er da rart, hvor du med ett har skiftet mening. Du var da like ivrig efter å få vite det igår aftes som jeg er nu, men du har naturligvis opda-

get, at han er forlovet, og det er det du erger dig over og derfor du så totalt har mistet interessen for ham.»

Det kom ikke noget svar, og da Gerda hadde ventet litt, snudde hun sig også, og snart efter hørte Ingeborg at hun drog pusten langt og regelmessig.

Hun blev liggende lenge og tenke, og bestemte sig til å gjøre alt hvad hun kunde for å skaffe Nils's søster noget å gjøre her i byen, så de to søsken kunde være sammen. Det beste var å gå ned til fru Hjelm og betro sig til henne. Fru Hjelm var bestandig snild og hjelpsom og vilde alltid gjerne gjøre dem fra skrivergaarden en tjeneste. Fortalte hun henne litt om Fastings vanskeligheter, bare det aller nødvendigste, var hun sikker på, at fru Hjelm vilde gjøre hvad hun kunde. Slik var hun.

Hvor rart at hun ikke fikk sove, og hun som hadde vært så trett efter den lange turen. Det var forresten morsomt, at hun og Fasting hadde denne hemmeligheten sammen. Hun skulde nok vokte sig for å si et ord om det til nogen av de andre. Fikk Gerda snusen i det, så snakket hun med all verden om det, drøftet det frem og tilbake både med mor og tante Petra, og tante Petra måtte fremfor alt intet få å vite, for hun var blitt rent ut jålete i det siste. Bare nu i forgårs, da Ingeborg hadde fore-

slått Fasting at de skulde spille krocket, hvor enkelt hadde hun ikke smilt. Ingeborg forstod godt hvad det smilet betydde, men en kunde da vel i livet spille krocket med sin egen fars fullmektig — det behøvde da ikke straks å bety forlovelse og giftermål.

Uff, at hun ikke fikk sove. Hun stod stille op og tok en kinomo på sig og gikk bort til det åpne vindu. Hun så ut i haven. Månen skinte så vidunderlig i disse lune augustnetter, at det var synd å ligge herinne, når haven så så hemmelighetsfull og innbydende ut i det klare måneskinnet.

Med ett så Ingeborg noget røre sig dernede. Hun lenet sig ut av vinduet. En skikkelse gikk frem og tilbake nede i havegangen. Nu stanset den og tendte en cigarett. Det var Nils Fasting. som gikk der. Kunde han heller ikke sove? Eller var det bekymringen for søsteren, som holdt ham våken?

Å, hvor gjerne skulde hun ikke gått ned og trøstet ham. Men det gikk jo ikke an så sent som det var.

Med et sukk gikk hun tilbake til sengen og krøp under dynen igjen. Nu *vilde* hun sove.

VII.

Tante Petra skulde reise. Hennes ferie var forbi, og hun skulde igjen inn og begynne på sin kontorpost.

Det var alt blitt skumring, og hele familien satt i dagligstuen og ventet på posten, som alltid blev imøtesett med stor forventning.

«Nu må postbud Nilsen snart være her. Skru på lyset du, Ingeborg, så kan vi ta fatt på avisene straks han kommer,» sa skriveren og vugget frem og tilbake i gyngestolen.

«Nå endelig,» pustet han lettet.

Skriveren holdt strengt på at all post skulde leveres ham, og likte ikke at nogen åpnet avisene før ham. Han vilde selv være den første til å lese de mulige nyheter og syntes ikke om å få dem servert på annen hånd.

«Brev til dig, mor, og til fullmektigen,» sa han og rakte dem brevene.

Nils tok sitt, åpnet og leste og så over på Ingeborg med et nikk. Tante Petra la merke til dette lille tegn på fortrolighet og tenkte sitt. Jamen var de snare i vendingen ungdommen nutildags. Dette måtte hun huske å fortelle Anette, før hun reiste.

Det hersket dyp stillhet, for det var forbudt å snakke denne halve timen, mens avisene så løselig blev gjennompløiet. Skriveren kunde ikke fordra forstyrrende snakk. Ankomsten av hovedstadsavisene var en alvorlig affære, som skulde tas med tilbørlig høitidelighet, og selv om han nu bare såvidt så dem igjennem, vilde han ha ro.

Fruen hadde tatt fatt på sitt strikkeset, Gerda stoppet strømper og Ingeborg sydde.

Nå endelig var far ferdig, og Ingeborg så spent på Nils.

«Hyggelige nyheter, Fasting?» spurte skriveren.

«Å, jeg kan ikke akkurat si det. Min søster har mistet posten sin. Innskrenkninger der som alle andre steder,» svarte Nils.

«Det var leit,» sa fru Finsen, «men det er jo godt, at hun har et så godt hjem å reise til, for hos Molviks blir hun vel mottatt med åpne arme.»

«Ja—a,» svarte Nils og så på Ingeborg, som smilte til ham, hvilket heller ikke dennegang undgikk tante Petras årvåkne øine.

«Hun var den sist ansatte og blir naturligvis derfor først sagt op,» sa Nils.

«Ganske riktig fremgangsmåte av chefen. Heldigvis har de da i almindelighet så megen sund sans. En ung pike, som har et godt hjem å reise til, er

det ikke synd på,» sa tante Petra. «Det er verre med oss gamle ungarer,» lo hun.

«Du vet da, om så galt skulde skje, at du bestandig er hjertelig velkommen hit, Petra.» Fru Finsen så vennlig på sin svigerinne.

Tante Petra banket i bordet.

«Huff, spå ikke så stygt, Annette. Naturligvis er jeg meget takknemlig over at du vil ha mig her, men det er ikke så sikkert, du vilde like det i lengden.»

«Nå, jeg for min del vilde ikke bli bedrøvet, Petra, om du kom og sa: J'y suis, j'y reste,» sa sorenskriveren. «Det er heldig på et lite sted å være en stor familie. Hver gjør sitt til hyggen.»

«Nå nå, ta det med ro. Jeg er glad så lenge jeg får lov å tilbringe mine ferier her. Men det er godt dere har fått en ny hyggelig fullmektig, så har dere jo fått en behagelig tilvekst til familielivet. Og eftersom jeg forstår, gjør han lykke såvel hos de gamle som hos de unge.»

Nils så genert på henne.

Uff, at hun skulde si slikt noget, så han hørte på det.

«Vi får håpe det vedvarer da,» lo Nils.

«Det har jeg for min del den sikreste forvissning om,» sa tante Petra bestemt.

De andre blev sittende og se litt forbauset på henne. Ingen sa noget, hver tenkte sitt.

Endelig sa skriveren, og det følte som en ren lettelse at det blev sagt noget:

«Ja, det sier jeg dere, barn, at iaften legger vi oss i god tid. Fasting og jeg skal tidlig op og har lang vei å kjøre imorgen.»

«Si heller, at du har funnet noget interessant å lese i avisene, far,» lo Gerda. «Du lenges efter å lese en eller annen kjedelig artikkel, og derfor skal vi andre legge oss tidlig. Takk, vi kjenner sorenskriver Finsen her på gården!»

Næste formiddag var det meget stille på skrivergården. Tante Petra var reist. Fruen holdt på i kjøkkenet, og Gerda gjorde rent i hønsehuset. Skriveren og fullmektigen var reist tidlig avsted på tingreise.

«Jeg går en tur til byen, mor. Er det noget som skal kjøpes?» Ingeborg stod i døren ut til kjøkkenet.

«Gå innom slakteren du og få et godt stykke biff. Våre to herrer kan trenge litt god mat, når de kommer hjem i aften.»

Ingeborg gikk avsted. Hun hadde bestemt sig til å gå op til Hjelm og forhøre sig om Edits reise og

samtidig benytte anledningen til å anbefale Fastings søster. Hun hadde jo lovet ham det, og nu var det jamen på tide, at noget blev gjort.

Fru Hjelm tok vennlig, men litt forbauset imot henne.

«Nei, er det du, Ingeborg! Hyggelig å se dig. Nu skal jeg sende bud ned efter Edit, så drikker du formiddagste med oss.»

«Nei, gjør ikke det, fru Hjelm, det er jo midt i kontortiden, og dessuten kommer jeg nærmest for å snakke med Dem.»

«Med mig! Ja sett dig nu ned.» Fru Hjelm så nysgjerrig på henne.

«Jeg vil så gjerne vite hvordan det går med Edits Englandstur,» sa hun.

«Den ser ut til å komme istand nu. Vi fikk nettopp brev igår om at hun kan få plass i den familien, hvor vi gjerne vil ha henne anbragt.»

«Men hvem skal overta hennes arbeide på kontoret?» spurte Ingeborg.

«Det er det vanskelige, ser du. Hjelm vil nødvendig ha en ny dame for så kort tid, og både han og Harry har mer enn nok å gjøre. Kanskje du kunde —»

«Å nei, jeg tør nok ikke påta mig et så vanskelig arbeide. Jeg kan hverken skrive på maskin eller

føre regnskap,» lo Ingeborg; «men jeg vet nettop om en meget flink dame, som er ledig nu.»

«Her i byen?» spurte fru Hjelm forbauset. Hun kjente da hver evige sjel her, og visste ikke om nogen som kunde brukes.

«Nei, hun er inne i Oslo — det er Fastings søster, Cecilie Fasting. Hun har nettop mistet posten sin, for hennes chef må spare, og nu står hun uten noget arbeide. Hun vilde være henrykt —»

«Ja, men det er jo nettop det min mann nødigg vil — lære op en villfremmed bare for tre måneders tid.»

«Hun kunde kanskje komme med en gang, og så kunde Edit sette henne inn i arbeidet. Nils Fasting er så rent ulykkelig for denne søsterens skyld, stakkar. Han må sende henne penger nu hun intet tjener, og det er neimen ikke så greit —»

Fru Hjelm så på henne.

«Jaså du.» Svært så interessert Ingeborg var. «Jeg får snakke med min mann om det; men du vet gasjen er bare hundre kroner. Tror du hun kan greie å leve av det? Og hvor skulde hun bo? Vi kan ikke ha henne hos oss. Det tør jeg ikke hverken for min mann eller Harry. De er så trette når de kommer hjem om aftnene, og vil da ikke like å ha nogen fremmede her, som de måtte ta hensyn til.»

«Et værelse skulde jeg nok finne. Fru Bjørneby leier sikkert gjerne ut, nu når datteren er reist. Hun kunde spise i Grøns pensjonat, og om søndagene skal jeg be mor invitere henne hjem. Snildt av Dem, fru Hjelm, om De vil legge et godt ord inn for henne. Jeg skal si Dem, det er visst nokså vanskelig for henne, for moren har giftet sig igjen.»

«Å stakkars. Det er neimen ikke så greit plutselig å bli satt på bar bakke. Ja ja, jeg får love dig å gjøre det jeg kan.»

Ingeborg reiste sig.

«Men, fru Hjelm,» sa hun, «ikke si til de andre at jeg har bedt Dem om dette. Kan De ikke late som om De har funnet på det selv. De andre vil kanskje synes det er rart at jeg blander mig op i det, men jeg vil så gjerne hjelpe Fasting.» Det kom som litt av en betroelse, og fru Hjelm nikket og smilte.

«Jeg skal nok vite å være diskret.»

Ingeborg brente i kinnene da hun gikk nedover trappen. Fru Hjelm hadde nok trodd litt av hvert hun, men hvad gjorde det, bare hun kunde skaffe Nils's søster en post. Hun hadde jo ikke sagt mer enn hun kunde stå ved. Hvad kunde hun for hvad folk tenkte. —

Skriveren drog været med velbehag da han kom inn i spisestuen.

«Her lukter godt,» sa han. «Jamen tror jeg ikke mor har biff til oss. Det lukter løk.»

Han satte sig og bredte servietten ut. «Hent dramme flasken, Ingeborg. Vi trenger en dram efter den lange kjøreturen. Ingen sak for oss, Fasting, å ha dømt en mann til 6 måneders fengsel, når vi får biff og dram og speilegg.»

«Det er unektelig verre for mannen,» sa Nils; «han, stakkar, får nok ikke så god traktering.»

«Så kunde han latt være å stjele, den tosken,» sa skriveren og puttet et stort stykke biff i munnen. «Gjøre slikt et stygt innbrudd til og med. Han fortjener det han har fått.»

«Dette smaker vidunderlig,» sa Nils henvendt til fru Fasting.

«Hyggelig med Dem, Fasting, at De er så glad i god mat. Sans for mat skaffer humor og hygge det, ialfall er det morsomt for den som har strevet, når det blir satt pris på den.» Fru Finsen smilte vennlig til Nils.

«Vi hadde det bestandig så hyggelig hjemme om lørdagskveldene, for da lot mor alltid som om vi hadde selskap. Det var ingen andre enn oss. Vi gledet oss alle til lørdagene,» sa Nils.

«Minnene om et hyggelig barndomshjem er den beste ballast foreldre kan gi sine barn med på livets seilas,» sa skriveren høitidelig og reiste sig. «Takk for deilig mat, mor.»

Ingeborg studerte svært på hvordan hun skulde få snakke alene med Nils.

«Det er slikt deilig måneskinn,» sa hun. «Kom, så tar vi oss en tur i haven.»

«Ja, det gjør vi,» sa Gerda straks villig.

«Nei, du må hjelpe mig,» sa fru Finsen fort. «Fasting og Ingeborg får gå alene.»

«Hvad i all verden skal jeg gjøre nu så sent på kvelden?» spurte Gerda uvillig; men hun fulgte sin mor ut, mens Nils og Ingeborg gikk ut i haven.

De slentret nedover og dreiet uvilkarlig begge mot nøttealléen, hvor det var ganske mørkt, for nøttebuskene stod så tett på hver side, at månestrålene ikke trengte igjennem. Den kaltes også kjærlighetsstien, for efter sagnet var alle soren-skriverfullmektigene blitt forlovet i denne idylliske allé.

«Nu har jeg vært hos fru Hjelm og snakket med henne om Deres søster,» begynte Ingeborg.

«Hvor snild De er, frøken Ingeborg. Hvad sa hun?»

«Edit skal reise, og fru Hjelm lovte å snakke med

sin mann. Jeg foreslo at Deres søster skulde komme før Edit reiste, så kunde hun sette henne inn i arbeidet, og så blev det minst mulig bry for Hjelm.»

«De tenker da på alt — jeg skjønner ikke hvorfor De er så snild mot oss begge.»

«Da De fortalte ved aftensbordet for et hyggelig hjem De hadde hatt, så tenkte jeg på Deres søster. Det må være forferdelig for henne å ha mistet en slik mor og samtidig sitt lykkelige hjem. Tenk, jeg synes det næsten må være verre enn om hun var død — vite at hun bor et sted sammen med andre og ikke kunne være der.»

«Hvordan kan De si slikt? Cis kan jo reise dit ned og være hos henne, bare hun selv vil. Dere unge piker er jamen underlige.»

«Det blir ikke det samme som før. Tenk på den fremmede mannen som alltid skal være med. Jeg skjønner det godt jeg. Men lønnen hos Hjelm er bare 100 kroner. Hos fru Bjørneby kan hun få et værelse for 30 kroner, og hun kan spise i pensjonatet og betale 2 kroner middagen, men det blir jo ikke stort igjen til andre ting, som klær og frokost og aften.»

«Hun leier bort mors leilighet, og det tjener hun jo noget på, og litt kan jo jeg hjelpe henne med.»

«Vilde hun hjelpe fru Bjørneby i butikken, så vet De hun fikk bo enda billigere, og da kunde hun

vel klare sig selv helt. Det måtte da være morsommere for henne.»

«Jeg tror ikke hun vil det. Hun er rent gal når det gjelder butikker. At Molvik har en butikk synes hun er så rent forferdelig. Hun kaller ham aldri annet enn høkeren.»

«Det er da svært snobbet,» sa Ingeborg. «Det er vel ikke verre å selge tråd og silke over disken hos fru Bjørneby enn å skrive brev hos Hjelm med tilbud om kjøp av hermetikk, for det er det hun kommer til å gjøre der på kontoret.»

«Gid Cis lignet Dem. Jeg skulde inderlig ønske at hun fikk den posten, så kunde hun lære Dem å kjenne,» sa Nils varmt. «Jeg tror De kunde plukke ut av henne litt av alt dette dumme tøiset hun har satt sig i hodet.»

«De må da ikke tro at jeg er så forferdelig fornuftig — —»

«In-ge-borg! Hallo!» lød Gerdas stemme.

«Ja!» svarte Ingeborg. «Vi får gå nu,» sa hun med et sukk. Det hadde vært så hyggelig å sitte her på benken i den mørke nottealléen og snakke så fortrolig med Nils. Hun hadde alltid drømt om å sitte her på kjærlighetsbenken og sverme med en hyggelig pen ung mann. Kramer, den forrige fullmektingen, hadde jo vært helt håpløs; men nu var det en-

delig blitt virkelighet, og så skulde naturligvis Gerda rope på dem.

«Jeg tror,» sa Ingeborg, da de gikk opover mot huset, «at vi skulde sette mor inn i dette, for det er rent utrolig hvad hun kan få til, når hun først blir ivrig.»

«Gjør bare som De synes. Jeg er takknemlig for alt,» svarte Nils.

Da de kom inn i stuen, stod der et brett med stikkelsbærvin, kaker og epler fra haven.

«Det var dette mor endelig vilde jeg skulde hjelpe til med, så dere kan være takknemlig for at ikke også jeg gav mig til å sverme i haven,» sa Gerda og skjenket i glassene.

Ingeborg begynte å sette sin mor inn i Nils's og hennes planer med Cis Fasting.

Fru Finsen nikket bifallende.

«En skal hjelpe sine venner hvor en kan,» sa hun; «men tror De ikke, Fasting, at sånn en hovedstadsdame som Deres søster vil kjede sig ulidelig i slik en liten by som vår?»

Før Nils fikk tid til å svare, brøt Ingeborg fort inn:

«Men mor, du kan da skjønne at hun vil da ikke kjede sig der hvor hennes bror er, og dessuten må hun jo ha noget å leve av.»

Fru Finsen undret sig i stillhet over at den rike Molviks stedatter behøvde å tjene til sitt livsophold. Hun sa intet om det, men besluttet å gjøre hvad hun kunde for å hjelpe Ingeborg i dette. Hun forstod at det var meget om å gjøre for datteren å få dette til. Hun kunde godt gjøre sig et ærend ned til Hjelms og snakke både med ham og fruen.

VIII.

Det var en sur, blåsende høsteftermiddag, da Nils stod på bryggen for å ta imot Cis. Hun hadde fått posten hos Hjelms, og hadde skrevet både til Nils og Ingeborg og takket dem fordi de hadde hjulpet henne.

Cis skulde bo hos fru Bjørneby, som eide en liten broderihandel. Den gamle dame var glad over å få en ung pike i huset som var søster til sorenskriverfullmektigen.

Nils svingte med hatten. Nei, så flott Cis så ut. Det var noget fornemt ved hennes utseende som han rent hadde glemt. Hun passet såmen ikke til å stå bak en disk, selv om hun bare skulde selge silke- og gulltråd. Den lille hatten satt så tett om det mørke håret, og det smale ansiktet med de sterke

blå øinene og de små fine trekk så litt blekt og trett ut. Stakkars Cis, hun hadde sikkert ikke hatt det godt i den senere tid. Men kanskje kom det av reisen.

«Du kan tro jeg er glad for at jeg endelig er fremme. Det har vært en fæl tur i denne blåsten,» smilte Cis til ham. «Nei, slik rar liten by! Å Nils, du kan tro jeg er henrykt over at jeg skal være her sammen med dig.»

Nils smilte forlegent — de var så rare slike unge piker, de sa ende frem hvad andre tenkte.

«Vi skal få Ola treben til å ta kofferten din,» avbrøt han henne.

Ola treben gikk foran med kjerren, som skranglet på den ujevne brolegning. Nils og Cis fulgte etter.

«Men mannen har jo ikke treben, Nils,» sa Cis forundret.

«Nei, det har han ikke,» lo Nils, «hans tilnavn skriver sig fra engang han var full og falt overende og sa «at hadde jeg nå barestens hatt et bein til, så skulde jeg klart å reise mig sjøl», og siden heter han Ola tre-ben. Du vil snart opdage at næsten alle her har et tilnavn som skriver sig fra en eller annen liten pussig hendelse som de har oplevet.»

Cis lo og så sig om til alle kanter.

«Nei, slike hyggelige lave trehus, du. Gammel-

dagse og koselige. Det må da være bedårende å bo her, Nils.»

«Ja—a, men det er heldig å ha meget å gjøre, og det får du, Cis, for Hjelms fabrikk er i veldig fremgang, og jeg har inntrykk av at de alle sammen henger ordentlig i.»

«Bare jeg greier det,» sa Cis engstelig.

«Er det noget du er i tvil om, så bare spør. Det gjør jeg, og skriveren liker det. Her ser du byens park.»

«De buskene der!» sa Cis forbauset.

Nils lo. «Den minner ikke akkurat om Slottsparken, men den gjør da samme nytten,» sa han. «Men nu er vi fremme.»

«Å! — skal jeg bo i det lille hyggelige hvite huset der. Rebekka Bjerneby, broderiforretning,» leste Cis på skiltet over døren. «Nils, jeg kommer til å like mig glugg ihjel her.»

«Ta det med ro, Cis, og vent med dine utgydelser til du har vært her en måned. Her kan være liddelig kjedelig sånn til daglig. Goddag, fru Bjerneby, her er min søster, og hun er alt ute av sig av begeistring over byen vår.»

«Goddag og velkommen, frøken. Gid Deres begeistring bare måtte vare ved. Det er jo ikke stor moroen vi kan by unge mennesker her i denne lille byen vår.»

Cis hilste på den vennlige damen med det grå hår og den side, sorte kjolen.

«Her er Deres værelse,» sa fru Bjørneby og lukket op en dør. «Det ligger ved siden av butikken. Jeg håper det ikke vil genere Dem. De er jo på kontoret både formiddag og ettermiddag, og om søndagen er vi jo fri for kunder.»

Det var et hyggelig, lavloftet værelse med to vinduer ut til gaten. Cis så sig om. Hvor rart at her skulde hun bo nu. Det knitret i ovnen, og pent og rent var det overalt.

«Her skal det nok bli hyggelig å bo, fru Bjørneby,» sa hun glad.

«Nei, sier De virkelig det. Jeg som trodde at værelset var så rent for lite og tarvelig til en bydame,» sa fru Bjørneby. «Vil frøkenen ha noget å spise?»

«Nei takk,» svarte Nils. «Min søster er buden til sorenskriverens i aften.»

«Men hvor tynn du er blitt, Cis,» sa Nils, da de to søsken var blitt alene og Cis hadde tatt yttertøiet av sig.

«Huff ja, det har vært en trist tid. Jeg fikk jo heldigvis litt ekstraarbeide mens de andre var på ferie. Du kan tro jeg har vært flittig. Da Mathilde reiste, blev det ikke så rart med maten. En har ikke

lyst på mat i sommervarmen, især når en skal lage den selv,» la hun fort til, da hun fikk se brorens ansikt. «Sett dig ned og røk en cigarett, mens jeg tar op kjolene mine. Ordentlig snildt av Finsens å be mig alt den første aften. Har du det godt der, Nils?»

«Jeg kunde ikke ha det bedre noget sted. Fru Finsen kjente far da han var ung.»

«Nei så morsomt!» Cis blev stående med en bluse i hånden. «Jeg kan altså snakke med henne om far,» sa hun stille og hengte blusen inn i skapet. «Hvem liker du best av de to døtre?»

«Den eldste absolutt. Hun kan en da snakke fornuftig med. Den yngste er bare en liten tøise. Jeg skrev jo til dig at det var Ingeborg som fant på at du kunde vikariere for Edit Hjelm. »

«Er hun pen, Nils?» Cis så oppmerksomt på broren.

«Hvem? Edit eller Ingeborg?» spurte han og slo asken av cigarett.

«Ingeborg Finsen vel.»

«Ja, jeg synes da det.»

«Hun må være svært snild, som tenker på en hun ikke engang kjenner.»

Nils tenkte ved sig selv at det var nu vel mest for hans skyld at Ingeborg hadde skaffet Cis den plas-

sen, men han sa ikke noget om det. Han vilde så gjerne at de to unge piker skulde bli riktig gode venner, og Cis hadde bare godt av å føle sig takknemlig.

«Mor skrev at hun var så glad for at vi skulde være sammen,» sa Nils. Han vilde ha overstått det å ha nevnt moren før de kom op til skriverens.

«Det skrev hun til mig også,» sa Cis, «og vet du, Nils, hun sendte mig dette nydelige skinnet her. Jeg kunde jo ikke sende det tilbake, selv om det er kjøpt for Molviks penger. Hun vilde ikke likt det.»

«Det skulde bare mangle at du hadde gjort det. Mor var blitt forferdelig bedrøvet, ja hun vilde simpelthen aldri ha tilgitt dig. Men nu må vi gå,» sa han fort. Han vilde ikke snakke om Molvik og mor med Cis.

— — —

Cis våknet næste morgen ved at fru Bjerneby kom inn til henne med et frokostbrett.

Hun satte sig op i sengen.

«Men snilde fru Bjerneby, dette er det da ingen mening i. Jeg skal da ikke vartes slik op.»

«Det er så rart med den første morgen. De har vel ikke ennu fått kjøpt inn noget,» sa fru Bjerneby og satte brettet på stolen ved siden av sengen. Hun

gikk bort og trakk gardinene op. «Har De sovet godt?»

«Som en sten,» sa Cis.

«Det betyr at De blir hos oss det, frøken Fasting, når De sover så lenge den første morgen.»

«Betyr det det,» sa Cis og lo. «Ja gid det var så vel; men lenger enn til jul blir jeg vel neppe her, for da kommer frøken Hjelm tilbake. Er klokken mange?»

«Snart ti. Jeg legger en pinne i ovnen, jeg.»

«Å, sånn deilig frokost!»

Cis gav sig til å spise, og fru Bjørneby gikk ut.

Det hadde vært svært hyggelig hos sorenskriverens igår. Alle hadde vært så elskverdige mot henne. Jamen hadde Nils vært heldig. Fru Finsen forkjælte ham rent, lot det til. De to unge pikene var riktig hyggelige, især likte hun Ingeborg. Den annen minnet henne om Lillemor. Og skriveren, ja han var rent ut morsom. Gid hvor han hadde ledd, da hun sa at hun ikke brydde sig om mannfolk, og at damer i almindelighet både var greiere og hyggeligere å være sammen med. Han kom nok til å erte henne ordentlig med det. Godnatt da, frøken mannehater, hadde han sagt, drøm nu endelig ikke om en pen mørk mann den første aften. De sover på et fremmed sted. Og så hadde han ledd så det klukket.

Fru Finsen hadde snakket så pent om far og sagt at Cis lignet ham, og det var alltid så morsomt å høre.

Det beste av alt var at fru Finsen hadde bedt henne spise middag der hver søndag, og det var hun forferdelig glad for, for å sitte i et pensjonat om søndagene hadde hun gruet sig til. Jamen var det snilde og hyggelige mennesker Nils var kommet til. Rart å legge merke til Nils. Han var akkurat som om han hørte hjemme der i huset. En skulde ikke tro at det ikke var mer enn litt over tre måneder siden han kom. Å, den som bare hadde så lett for å slutte sig til fremmede som han.

Nei, nu måtte hun stå op. Klokken tolv skulde Nils komme og hente henne og følge henne bort til Hjelms. Mon tro om alle de andre menneskene her i byen var likeså vennlige og imøtekommende som skriverens og fru Bjørneby — var de det, blev det neimen ikke vanskelig å bo her.

Da Cis og Nils gikk nedover gaten, stirret alle på dem.

«De ser et nytt ansikt, skjønner du, og studerer på hvem det kan være. Ikke sant?» sa Cis.

«Å langt ifra,» lo Nils. «De vet for lenge siden at skriverens fullmektig venter sin søster hit. De vet også at du skal være på Hjelms kontor, at du

bor hos fru Bjerneby og at du spiste aftens hos Finsens igår.»

«Er du gal du, det kan da vel ikke interessere.»

«Alt nytt er interessant her,» sa Nils og hilste i det samme.

«Svært så mange du kjenner her, Nils,» sa Cis. «Du hilser jo ustanselig.»

«Vi kjenner hverandre alle sammen her, og det vil du også snart gjøre. Der ser du huset til Hjelm. Kontoret er i første etasje, og i annen bor de selv.»

«Uff, jeg gruer mig, Nils. Bare de nu liker mig.»

Huset lå like kloss i bryggen, og var et gammelt gult trehus. «A. H. Hjelm & søn» stod det på et skilt over inngangsdøren.

Nils banket på.

«Goddag, frøken Hjelm. Her kommer jeg med min søster.»

En ung pike reiste sig. «Velkommen,» sa hun og rakte Cis hånden. «Snildt av Dem å komme så snart. Far!» ropte hun inn i det annet værelse. «Her er frøken Fasting.»

«Nå, De kommer for å avløse Edit.» En eldre herre med skarpe, rettskârne trekk kom ut i kontoret og hilste.

«Jeg håper jeg greier arbeidet her,» sa Cis med hjertet i halsen.

«Det gjør De nok, bare De er nøiaktig og påpasselig. Edit setter Dem inn i det. Nu er du glad nu, Edit, at frøkenen er kommet, så du slipper unda kontoret og kan fly ut i verden. Gå nu op til mor og hils på henne, så kommer dere ned igjen med én gang og begynner arbeidet.»

Det var lettere å snakke med fru Hjelm, som både var blid og søt. Cis fortalte at hun bodde hos fru Bjerneby, og hvor godt denne hadde tatt imot henne, og fortalte om sorenskriverens og hvor snilde de var mot hennes bror.

Fru Hjelm hørte interessert på henne og sa hun håpet hun vilde like sig i byen, og så gikk de to unge piker ned igjen på kontoret.

Nils var gått, men ved det annet bord i det ytre kontor satt der nu en ung mann.

«Harry, her er frøken Fasting — min bror Harry,» presenterte Edit. «Far sa vi skulde begynne med én gang.»

«Ja, jeg er altså den nye kontordamen Deres,» smilte Cis.

«Velkommen skal De være, for Edit er det ikke stor hjelp i for tiden. Hun tenker bare på reisen sin,» sa Harry.

Cis så han lignet faren. De samme skarpe trekk og det samme tette, sorte håret.

Cis tok tøiet av og satte sig bort til Edits bord, og Edit begynte å vise henne de forskjellige bøker. Harry skottet bort på dem. Hun så ikke nettop ut som en almindelig kontordame pleiet. Han tenkte nærmest på frøken Jensen i banken. Nei, denne var både chick og stilig, en riktig hovedstadsdame. Gud vet om hun dudde til ordentlig arbeide. Hadde han visst at hun var slik en dame, neimen om han hadde rådet til å ansette henne. Det hadde vel alltid vært en å finne i deres egen by. Det var mor som hadde satt dette igjennem. Uff, hvor de preket og snakket. Nå ja, det måtte vel til, skulde hun settes inn i sakene.

«Har De øvelse i å skrive på maskin, frøken Fasting?» spurte han.

Cis vendte sig mot ham.

«Ja det har jeg, og jeg stenograferer også. Jeg pleide ta op min forrige chefs brev stenografisk og skrive dem av på maskinen,» sa Cis.

Min forrige chef! tenkte Harry. Ja, han var jo hennes chef nu — svært så fin kontordame han hadde fått! Nei, nu snakket de jamen om Edits reise og London. Det hørte da sandelig ikke med til kontorarbeidet. Slike unge piker interesserte sig alltid for alt annet enn det de burde.

Da klokken var to gikk Cis bort til pensjonatet

hvor hun skulde spise middag, så kjøpte hun inn litt til aftens og frokost, og klokken fire presis var hun igjen på kontoret, hvor hun skulde være til seks.

«De behøver da ikke å ta det så stridt den første dagen,» sa Edit til henne.

«Best å komme i arbeide så fort som mulig, jo før kan De reise,» svarte Cis og satte sig til å skrive noen brev som lå der.

Edit blev stående rent forskrekket over all denne energi. Bare ikke denne nye damen var altfor flink, så vilde kanskje far beholde henne.

Hun så bort på Harry, og opdaget at han satt og lo av henne. Han hadde forstått at Edit fant den nye altfor virksom.

Det gikk ikke mange dagene før Cis var kommet inn i arbeidet og helt hadde overtatt Edits post. Edit var glad til, så kunde hun bare ofre sin tid til å gjøre sig ferdig til reisen.

Nils så innom til henne rett som det var, især om eftermiddagen efter kontortid. Engang fulgte begge skriverdøtrene med, og Cis trakterte med te og kaker.

Det var en nokså underlig følelse for Cis da de gikk. De andre unge drog avsted til et hyggelig hjem, og her skulde hun sitte alene på sin hybel.

Hun satte sig til å skrive et langt brev til moren, og fortalte om hvordan hun hadde det; men hun

sa ingenting om at hun av og til følte sig svært ensom i den fremmede byen.

Men da brevet var ferdig og lagt i kassen, var klokken ikke mer enn halv ni. Hvad i all verden skulde hun foreta sig nu. Hun kunde da ikke legge sig så tidlig.

Forsiktig lukket hun på døren inn til fru Bjørneby. Den gamle damen satt og sydde.

«Værsågod å kom inn, frøken Fasting,» sa hun vennlig.

Cis gikk inn, og fru Bjørneby viste henne de broderier hun holdt på med.

«Folk vil helst ha påbegynte arbeider,» sa hun, «så jeg må sy litt på hver av dem. Det er ikke så lett for mig, for jeg ser ikke så godt ved lampelys. Min datter pleide å gjøre dette for mig mot litt betaling. Den fine silken henger igjen i mine ru fingrer, ser De.»

«Men kan ikke jeg få hjelpe Dem. Jeg vil så gjerne ha litt å gjøre om aftnene — de blir ofte svært lange,» sa Cis.

«Vil De virkelig? For mig vilde det være en stor hjelp. Men De kan ikke gjøre det gratis, frøken.»

«Kan De ikke gi mig det samme som De gav Deres datter?» sa Cis. Hun var glad for alt det hun kunde tjene, selv om det var aldri så lite.

Jo det gikk fru Bjørneby med glede inn på, og nu satt Cis inne hos henne om aftnene og broderte på den ene serviett og duk efter den annen. De snakket om byen og menneskene der, og litt efter litt kom Cis så godt inn i alle forhold som om hun hadde bodd der hele sitt liv.

Det var især byen og de forskjellige gamle familiers historie som fru Bjørneby likte å fortelle om. Hun fortalte om dengang byen hadde vært rik og blomstrende, det var da seilskutene bragte penger inn i alle hjem. Nu var dessverre den tid forbi, for seilskutene var gammeldagse og fantes næsten ikke mer. Hun fortalte om den gamle familien Gaute, som hadde vært så rik at den hadde eiet næsten hele byen, og som det var gått slik ut med, at de to gamle damer, som nu var de eneste av slekten, var glad til at de fikk ophold på gamlehjemmet.

Og hun fortalte om Hjelms farfar, som var så stor og svær og hadde sånn bitte liten kone, at han tok henne på armen, når det var sølete eller snedrivene var for svære for den lille frue.

Cis moret sig over å høre det alt sammen, og når hun så om søndagene spiste oppe hos skriverens, ertet hun Finsen med at hun, som bare hadde vært her i en måned, visste mer om byen og dens historie enn han, som hadde bodd her i hele fem år.

En aften da de satt slik og snakket og sydde, sa fru Bjerneby:

«Jeg kan ikke forstå, hvordan Deres mor orker å undvære Dem, frøken Fasting. Var hun ikke lei for at De skulde reise fra henne?»

Gudskjelov, tenkte Cis, ryktet om mors giftermål er da ennå ikke nådd hit.

«Jo,» sa hun og bøide sig ennå lenger over sytøiet, «det synes hun nok, men min yngre søster er hos henne.»

«Nå, det er da godt at hun har en igjen, når både De og Deres bror er reist. Det blir forferdelig tomt, når barna drar bort fra hjemmet. En må jo finne sig i det, når de som min datter reiser for å grunne sitt eget hjem; men hadde hun ikke skullet gifte sig, så neimen om hun hadde fått lov å reise.»

Edit var reist, og dagen før avreisen var skriverdøtrene og Nils og Cis buden til Hjelm om aftenen. Det hadde vært rent rart å være gjest hos Hjelm, for begge herrene hadde vært så helt anderledes enn de var på kontoret. Gamle Hjelm, som ellers var så høitidelig at Cis var rent redd ham, var både blid og hyggelig, og Harry Hjelm spøkte og preket og lo akkurat som alle andre unge menn. Kanskje var det hun selv som var så stiv at andre også

uvilkårlig blev det. Hun hadde så vanskelig for å slippe sig løs, det visste hun nok altfor godt selv. Når hun hørte hvordan Gerda snakket i vei med både den gamle og unge Hjelm, måtte hun rent ut beundre henne. Hun selv kunde for sitt bare liv ikke finne på noget å si til gamle Hjelm. — —

Oppe på skrivergården hadde de også holdt avskjedsselskap for Edit, og der var de blitt enige om at de skulde danne en kortklubb.

«Noget må vi finne på for ikke å størkne,» sa Harry.

Cis, Nils, Ingeborg og Harry skulde spille, blev de enige om. Gerda var fornærmet over at hun ikke fikk være med.

«Du kom bare til å forstyrre oss,» sa Harry til henne, «slik som du snakker. Men du kan få være første varamann.» Og det måtte Gerda slå sig til tåls med.

«Men vi møtes først efter aftens,» sa Cis, «for jeg kan neimen ikke skaffe aftensmat til så mange.»

«Du må holde min kortaften også,» sa Nils. «Jeg må låne værelset ditt, skjønner du.»

«Ja, med glede,» svarte Cis. Hun var glad for hver aften som blev optatt.

Det blev Nils som først skulde ha kortklubben.

Han kom ned til Cis belesset med pakker. Fru Bjerneby hadde kokt kaffe til dem, og Nils hadde kjøpt punsj, kaker og frukt.

De holdt på å dekke bordet, da Cis sa:

«Vet du, Nils, at idag har jeg skrevet til Molvik.»

«Nei, hvad sier du, Cis!» Stemmen var varm av glede, og Nils blev så overrasket at han nær hadde sloppet fruktfatet, som han nettop stod med i hånden.

«Ta det med ro,» lo Cis. «Jeg har bare skrevet: «Vi tillater oss herved å tilby Dem et parti sardiner i olje til den billige pris av 30 øre pr. eske» — så du ser det var ikke noget rørende datterlig brev jeg sendte hokeren.»

«Å,» sa Nils skuffet, «jeg trodde virkelig at du omsider var blitt fornuftig.»

«Vær du trygg, jeg gir mig aldri. Den mannen vil jeg aldri bli venner med. Men Nils, det er noget jeg vil be dig om.»

«Hvad er det?» Nils så urolig op.

«Jo, jeg vilde be dig om aldri å nevne for Harry Hjelm at mor er gift med Molvik.»

«Hvorfor det? Du kan da ikke innbille dig at det kan bevares som en hemmelighet. Hvad skulde det gjøre dig, om de fikk vite det hos Hjelms?»

«Jo ser du, Molvik er en av Hjelms beste kunder.

Han selger Hjelm & søns varer i høkerbutikken sin, og jeg vil så gjerne det skal vedbli å være en blank og bar forretningsforbindelse. Får de vite at deres beste kunde er gift med deres kontordames mor, blir det straks et annet forhold, og dessuten —»

«Nei alt det du kan finne på, Cis. Det vilde da ikke gjøre den ringeste forskjell for dem.»

«Ialfall slipper jeg en mengde ubehagelige spørsmål. Jeg vil ikke ha noget å takke Molvik for; og skulde det vise sig så heldig at de blir fornoiet med mig og kanskje lar mig få lov å fortsette, selv når Edit kommer tilbake, så vil jeg uvilkårlig tro at slektskapet med Molvik spiller inn. Vær så snild ikke å si noget da, når du nu hører, at for mig har dette så meget å si.»

«Det kan jeg saktens love,» sa Nils. «Jeg er forresten ikke av dem som går og preker til gud og hvermann om mine private forhold.»

«Det er du heldigvis ikke, og ikke jeg heller. Hadde Lillemor vært her i byen — bare en time, så hadde straks alle visst beskjed om våre forhold og skandalen med mors giftermål. Lillemor skal forresten få ha dette efterlengtede ballet sitt nu. Hun skrev og spurte om jeg ikke vilde komme i anledning av den store begivenhet.»

«Hvad svarer du da?»

«Selvfølgelig nei tusen takk. Jeg er så lei av alle de anmodninger jeg får om å komme dit ned,» sa Cis.

«Det er da bare snildt og godt ment. Jeg synes du skulde reise jeg.»

«Det kan jeg da ikke, selv om jeg vilde. Jeg kan ikke be mig fri i den korte tid jeg er her. Det vilde virkelig se altfor rart ut.»

«Sa du at det var til Molvik, fikk du nok med glede tillatelsen,» lo Nils ertende.

Cis blev rød.

«Du kan da ikke hele livet igjennem holde dig borte fra mor,» blev Nils ved. «Likeså godt å gi sig først som sist.»

Da Cis ikke svarte, bare blev ved å flytte på kaffekoppene på bordet, fortsatte Nils:

«Jeg skal si dig noget jeg, Cis, at er man først glad i et menneske — og det må du da tro at mor er i Molvik, så har en ikke lyst til å være andre steder enn der hvor hun er; ja en føler sig ganske uvel, hvis en — —»

Cis snudde sig mot ham og lo.

«Det var da svært til sakkunnskap,» sa hun. «Snakker du av egen dyrekjøpt erfaring? Stakkars Nils, lenges du så? Men jeg kan trøste dig med at nu kommer Ingeborg snart.»

Nils fikk travelt med å trekke punsje flasken op.

«Bare vær vittig du, mor, alt det du orker, det affiserer ikke mig det ringeste; men rett har jeg nu likevel. Vil du gjøre mor glad og helt ut lykkelig, så holder du op med den dumme furtingen din, for du furter bare, og grunnen er i virkeligheten den at mor foretrakk Gerhard for dig.»

«Nå,» sa Cis rolig, «det bet nok ordentlig det jeg sa om Ingeborg, siden du er blitt så sint.»

Nils svarte ikke. Endelig en gang hadde han fått sagt fra, og godt var det. Han skottet bort på Cis, som hadde satt sig ned i kurvstolen og tendt en cigarett. Huff, bare hun vilde si noget. Det vilde bli så kjedelig, hvis hun var blitt fornærmet, for da vilde hele aftenen bli ødelagt, for Cis kunde aldri legge skjul på sitt dårlige humør.

«Hør her, Nils,» sa Cis endelig, og Nils pustet lettet, for hun hørt slett ikke fornærmet ut, «skal vi to bli enige om aldri å snakke mer om dette. Det nytter så allikevel ikke, vi blir aldri i livet enige. Jeg kan nu engang ikke lage mig om til noget jeg ikke er. Herregud, dere burde da forstå alle sammen at det vilde være så uendelig meget lettere for mig, hvis jeg var i stand til å bli bestevenner med høkeren; men jeg kan ikke, Nils. Jeg vilde skamme mig for mig selv, om jeg bare av bekvemmelighetshensyn

skulde slå en strek over mine egne følelser og føle mig selv som den falskeste person på jorden.»

«Nå, all right, så snakker vi ikke mer om det,» sa Nils lettet.

«Men én ting stoler jeg altså sikkert på: at du ikke nevner et ord om Molvik og mor til Harry Hjelm.»

«Ja, det lover jeg. Men du må huske på, at alle Finsens vet det, og at en av dem meget lett kan komme til å snakke om det. Men jeg skal tie stille, det lover jeg høitidelig.»

Det banket, og Ingeborg kom inn. Nils fikk det så travelt med å være opvartende kavalier. Cis stod og så på dem, og følte sig så overflødig at det var en hel lettelse da endelig Harry Hjelm kom.

«Dere må undskylde at jeg er så sen,» sa han, «men jeg måtte vente på posten. Det gjaldt et svar på det brevet vi skrev til Hamburg, frøken Fasting.»

«Kom svaret?» spurte Cis spent. «Fikk vi bestillingen?»

«Ja, heldigvis. Vi blir kvitt hele restoplaget av den nedlagte småsilden fra i sommer.»

«Å så deilig!» sa Cis glad. «Vi tjener vel godt på det? Forresten er det ikke noget rart at de vil ha vår hermetikk. Det er ingen som har så gode

nedlagte sardiner som vi,» sa hun henvendt til de andre. «Vi røker dem ordentlig vi, før de legges ned, derfor blir de så gode og faste og ligger der hver for sig, mens andre fabrikker har grå og bløte sardiner, som blir et eneste rot, bare man har tatt én av esken —»

Hun stanset, for de andre stod og lo av henne.

«Du føler dig nok ett med Hjelm & søn du, Cis,» sa Ingeborg.

«Er det noget rart i at en blir optatt av det arbeide en holder på med.» Cis begynte å skjenke kaffe i koppene for å skjule at hun var flau. Harry stod og så smilende på henne.

«Det er pent av Dem det, frøken Fasting. De har den rette ånd De, det sier far også. Han sa igår at han skulde ønske vi kunde beholde Dem i det nye året også, selv om Edit kommer hjem.»

«Jeg skulde bli svært glad, om jeg kunde fortsette her.»

«Det beror altså utelukkende på bestillingene, og hittil ser det jo bra ut.»

Nils slo på sitt glass.

«Som vert og som den som har den store ære å åpne denne kortklubb, vil jeg tillate mig å si, at vi for riktig å få en hyggelig tone innen vår klubb innvier den med at vi alle drikker dus. Det er

ingen mening i at vi skal være så høitidelige at vi sier De og frøken nu når vi skal være sammen bare for å ha det hyggelig. Er dere enig?»

«Ja — ja,» kom det i kor. Nils fortsatte:

«Så drikker vi på et riktig godt vennskap og at denne klubben må bli til glede for oss alle. Skulde det være nogen av oss som har et eller annet spesielt ønske, så drikker vi på at det må gå i oppfyllelse. Cis tenker vel bare på silden, Harry på bestillinger og Ingeborg på at hennes kaker imorgen må bli vellykket. Jeg — — —»

«Pytt, jeg vet da godt hvad du ønsker,» avbrøt Cis og så ertende på ham. «Nils tror han er så svært uutgrunnelig han, og så kan en se utenpå ham hvad det er han føler og tenker. Især i den siste tiden har jeg lagt merke til at han bærer sine innerste tanker utenpå — —»

«Ingen private avsløringer, takk! Skål, og måtte så ønskene gå i oppfyllelse,» sa Nils og satte glasset fra sig.

IX.

Det var en mørk, blåsende morgen at Cis gikk til kontoret. Vinden ulte og pep gjennom den lange gaten, og sneslapset falt i store filler tett i tett. Det nyttet ikke å bruke paraply her i denne sjøbyen.

En fikk klæ sig slik at en kunde bli søkkvåt med god samvittighet.

Huff, hvor mørkt og trist det var. Det blev å arbeide med elektrisk lys, men litt lysnet det vel alltid utpå dagen. Idag blev det bare kjedelig på kontoret, for Harry var i begynnelsen av uken reist på forretningsreise nedover langs byene på kysten. og når han kom igjen, visste hun ikke. Det var så uendelig meget hyggeligere på kontoret når Harry var hjemme, alt kunde da gå gjennom ham, mens hun idag blev nødt til å konferere med gamle Hjelm, og det var det verste hun visste. Hun blev alltid likesom så rent dum når gamle Hjelm så på henne over de runde hornbrillene sine. Selv om hun var aldri så sikker, så følte hun sig både keitet og uviss. Det hjalp jo at han hadde sagt til Harry at han var fornøiet med henne, men hun skulde inderlig ønske at Harry satt på kontoret på den vante plassen sin. Han var så grei og hyggelig, og bare det å se den brede ryggen og den sorte nakken hans foran sig, virket så trygt og beroligende. Og så sitte hele dagen uten å si et hyggelig ord, for gamle Hjelm skulde visst ikke innby til spøk, det blev bare forretningssnakk med ham — nå ja, denne dagen gikk vel som de andre den også, og imorgen måtte da Harry komme tilbake.

Gamle Hjelm satt bøiet over sine bøker da Cis kom inn på kontoret. Hun så forskrekket på sitt armbåndsur. Jo, heldigvis var hun da ute i god tid. Klokken manglet ennu ti minutter på ni. Han var en ordentlig sliter, gamle Hjelm.

Cis satte sig stillferdig ned på sin plass og gav sig straks i ferd med å skrive av de papirer Hjelm hadde lagt på hennes plass.

Formiddagstimene snek sig langsomt hen, og endelig reiste Hjelm sig for å gå op.

«Min kone spurte om De vilde komme op og drikke en kopp formiddagskaffe hos henne. Hun syntes De trengte det på denne sure dagen,» sa Hjelm.

«Tusen takk, det vil jeg gjerne,» svarte Cis.

«De får vente til jeg kommer ned igjen,» sa han. «Vi kan jo ikke være borte fra kontoret begge på en gang.»

Gudskjelov for det, tenkte Cis. Det var lettere å snakke alene med fru Hjelm når denne høitidelige gamle fyren ikke var der.

Da Hjelm en stund etter kom ned, gikk Cis op i leiligheten ovenpå.

Det var hyggelig i fru Hjelm's lune stue. Det knitret i bjerkekubbene i ovnen og duftet så deilig av kaffe.

«Kom nu, frøken Fasting, og få Dem litt varmt i livet. Denne østenvinden tar rent pusten fra oss

her i byen,» sa fru Hjelm og rakte henne en kopp kaffe. «De lenges vel hjem i slikt ufyselig vær?» spurte hun og så så vennlig på Cis med øine som minnet så om Harrys, at Cis blev rent varm om hjertet.

«Jeg har ikke noget hjem lenger,» sa Cis uvilkaarlig, men angret det i det samme hun hadde sagt det, for nu kom der vel spørsmål som hun blev nødt til å svare på.

Fru Hjelm så spøgende på henne.

«Mor giftet sig igjen,» sa Cis fort, «og vårt hjem blev opløst.»

«Jaså, stakkars barn; men Deres mor har vel så et nytt hjem? Hvem giftet hun sig med?»

«Med en grosserer fra en av småbyene, og De kan forstå hvor glad jeg så blev, da jeg fikk komme hit hvor min bror er.» Cis snakket febrilsk for at fru Hjelm ikke skulde spørre om navnet.

«Og så heldig da,» fortsatte hun, «at Nils har det så storartet og at de er så hyggelige deroppe hos skriverens, og at de har bedt mig spise der hver eneste helligdag, så får jeg også litt av det hyggelige familielivet der, for ikke å snakke om den gode maten vi alltid får.»

«Ja fru Finsen er en meget dyktig husmor. Har De ikke andre søsken enn fullmektigen?»

«Jo, en yngre søster. Hun er hos mor og Mo — min stefar, nei hos mors nye mann, mente jeg å si,» sa Cis og blev rød. Det var første gang hun hadde kaldt Molvik for stefar. «Men nu må jeg nok gå ned igjen. Vi har så meget å gjøre nu vi er alene. De kan tro vi merker nok at Deres sønn er borte,» sa Cis og reiste sig.

«De er så flink og ivrig, sier min mann. Kom bare op om formiddagene når De har lyst på en kopp kaffe, frøken Fasting.»

Cis takket, og var glad da hun igjen satt nede ved sin skrivepult. Jamen hadde hun ikke nær røbet navnet. Uff, sånne gamle damer var så svære til å spørre, og alltid skulde de ha greie på navn.

«Stefar» hadde hun virkelig kalt ham. Uff ja, han var jo det — det var ikke til å komme bort fra. Idag vilde hun jamen sløife middagen i pensjonatet, så sparte hun da de to kronene. Hun kunde spise sine smørbrød i stedet. De lå der jo ennu innpakket, og så kunde hun bli ferdig med alt arbeidet til Harry kom.

Du verden, hvor forbauset han vilde bli. Gamle Hjelm vilde ikke merke at hun ikke gikk til middag, for han sov hver dag en durabel middagslur og kom aldri ned før halv fem.

Klokken var næsten syv da Cis låste sig inn i

sitt værelse. Hun var så trett og sulten, men nu vilde hun først legge sig på sengen, til det blev varmt i værelset. Hun fikk spise senere. Hun hadde både skinke og egg i skapet.

Hun tok en bok og begynte å lese. Boken var morsom, og Cis kunde ikke slutte.

Da banket det.

«Kom inn!» ropte Cis. Det var vel bare Nils.

Døren gikk op, og der stod Harry Hjelm.

«Nei men du godeste —!» Cis kom i en fart ut av sengen.

«Har du alt lagt dig?»

«Nei da. Jeg la mig bare for å vente på at værelset skulde bli varmt. Men at du alt er kommet da, Harry.»

«Ja, det gikk fortere enn jeg hadde trodd. Jeg kommer for å spørre dig, om du ikke vil bli med bort på hotellet og spise flyndre. De har fått slik fin fisk der idag.»

«Jo, forferdelig gjerne. Å gid så hyggelig. Du får gå ut og vente eller inn til fru Bjerneby, mens jeg bytter en penere kjole på mig. Jeg skal være lynsnar.»

Det var bare én gjest i den store spisesal, da Cis og Harry trådte inn. De valgte sig et bord lengst borte på den andre siden. Det var så koselig med

småbord med lyserøde skjerner på lampene, og da de hadde bestilt flyndre og vin, sa Cis:

«Nu må du fortelle om din reise og hvorfor det gikk så fort.»

«Jo, takket være grosserer Molvik. Han er en god kunde. Han gjorde en stor bestilling. Heldigvis spiser folk hermetikk i julen også. Han er grosserer, vet du, foruten at han har sin egen butikk. Alle de små landhandlere derute i vikene tar alt gjennom ham. Han sa forresten, at han kjente dig, Cis.»

«Jeg har truffet ham et par ganger — ganske flyktig,» kom det efter en stunds forløp.

«Han husker da dig iallfall, for han sa, at det var så hyggelig å se «Cecilie Fasting» under våre forretningsbrever.»

«Hvad sa du da?»

«Jeg spurte: «Kjenner grossereren frøken Fasting?» og da så han så rart på mig og smilte og sa: «Ja det gjør jeg da.» Hvad mente han med det?»

«Vet ikke. Sa han noget mer?»

«Mer — hvad mener du? Hans datter kom forresten inn i det samme.»

Cis svelget. «Hvordan var hun da?» Stemmen var ganske tykk.

«Nydelig ung pike. Frisk og kjekk.»

«Er du sikker på at det var hans datter?»

«Ja da,» sa Harry forundret. «Han presenterte mig for henne — min datter, sa han. Så det var da sikkert nok frøken Molvik.»

«Han sa ikke min datter, frøken Molvik?» spurte Cis. Det skulde bare mangle at Lillemor kalte sig ved hans navn også.

«Nei da, men hvorfor spør du om det?»

«Fordi jeg kjenner henne også. Sa hun noget?»

«Nei, hun kom bare for å hente faren med bilen.»

«Kjorte hun selv?» Cis satte et par forundrede øine på ham.

«Ja, det gjorde hun. Molvik bad mig forresten bli med sig hjem til middag.»

«Var du der da?» Cis kunde næsten ikke få ordene frem.

«Nei, jeg kunde ikke, for båten gikk jo før jeg kunde nå tilbake. Men jeg skulde gjerne vært der, for han har sånt nydelig hjem og sånn elskverdig frue, sa verten på hotellet, og du vet, at han er vår beste forbindelse, som vi må dyrke iherdig. Jeg lofte forresten å innrette mig slik neste gang, at jeg fikk tid til å besøke ham.»

Naturligvis, tenkte Cis ved sig selv, skal Molvik erobre de få venner jeg har. Han vilde sikkert bare ha Harry ut for å pumpe ham ordentlig om mig.

«Han sa forresten, at det vilde interessere hans kone å snakke med mig, fordi hun hadde en sønn her i byen. Hvem kan det være? Her er da ingen som heter Molvik her. Jeg skulde like til å spørre, men så kom frøken Molvik, og så glemte jeg det, men jeg skal huske på det neste gang, for det må jeg få rede på. Hvor har du truffet ham?»

«Inne i Oslo. Du, Harry, vet du at jeg er ferdig med alle brevene,» sa Cis fort avledende.

«Da har du jamen hengt ordentlig i. Gammer'n var vel blid da?»

«Han sa, at han hadde ikke ventet at jeg skulde bli så snart ferdig.»

«Vet du, hvad jeg tror, Cis? Jeg tror at du spekulerer på å gjøre dig helt uundværlig for oss. Mor var rent begeistret for dig. Söt og beskjeden pike, kalte hun dig. Hun sa at vi skulde be dig bort til oss av og til, for hun var redd du følte dig ensom. Du føler dig da ikke ensom her, Cis?»

«Å, du vet at aftenene blir ofte lange. Men jeg håper da din mor ikke hadde inntrykk av at jeg klaget?»

«Nei da, men hun sa ensom, og derfor fant jeg på dette ikveld.»

«Det var ordentlig snildt av dig, Harry.»

«Snildt! Du kan da vite, at jeg selv synes det

er hyggelig å sitte her med dig, meget hyggeligere enn borte i klubben. Vi får gjøre det ofte om igjen. Vi har jo ingen andre steder å gå om vinteren, men om sommeren er her liv. Da kan vi reise til badestedene rundt omkring og ro ut og fiske og ta med oss niste og gå iland på øene.»

«Jamen Harry, til sommeren er jeg vel ikke her. Din søster kommer jo tilbake over jul.»

«Vi får se om vi ikke kan greie det slik at du blir. Edit er liddelig doven, det forstår jeg nu. Rett som det er, når jeg maser på et brev som må skrives, sier hun, at jeg kan gjøre det selv. Jeg tror ikke det er heldig å ha sin søster som kontor-dame. Far sa, at gikk det frem slik som det er gått i den siste tid, så må vi ha en dame borte på fabriken også, men det blev så langt for dig å gå.»

«Jeg skal gjerne gå en mil hver dag, bare jeg får bli her,» forsikret Cis.

«Hvorfor vil du så gjerne bli her, Cis?» Harry så forskende på henne.

«Du kan da vite at jeg gjerne vil bli her hvor Nils er, og dessuten har jeg jo ingen post i Oslo.» Da hun så at han så skuffet ut, la hun fort til: «Dessuten har jeg jo nu fått to så gode venner som dig og Ingeborg, og du kan da forstå at det blev kjedelig å reise fra dere.»

«Det var pent sagt, Cis,» sa Harry og tendte en fyrstikke til henne. «Takk for det.»

— — —

Da Cis den aften holdt på å klæ sig av, stanset hun midt i avklædningen. Du verden, så nær det hadde vært på at Harry hadde fått vite at det var hennes mor som var gift med Molvik — den beste kunde Hjelm & Sønn hadde. Hadde bare Molvik istedetfor «min datter» sagt «frøken Fasting», så hadde han fått vite det. Og hvis ikke Lillemor var kommet nettop i det øieblikk hun gjorde, hadde Harry spurt hvor fru Molviks sønn var her i byen. Merkelig, at det nettop skulde være Lillemor som hindret det, hun som ellers røbet all verdens ting og ikke kunde ti stille med noget mellem himmel og jord. Hun ante nok ikke at Harry var her fra denne byen, ellers vilde hun sikkerlig ha overhøljet ham med spørsmål om både henne og Nils.

Hun hadde forferdelig gjerne villet høre noget om sin mor, men hun forstod at Harry intet visste. Hun måtte jo si det til ham, før han reiste dit ned igjen. Huff, hvor hun grudde sig. Det vilde være så forferdelig for henne, hvis hun merket at Harry vilde interessere sig mer for henne, når han fikk vite at hun var Molviks stedatter. Å, den høkeren!

Hun støtte mot ham overalt. Han var likesom ikke til å komme unda. Hvad vilde Harry si, når hun nu engang blev nødt til å fortelle ham det? Vilde han som alle de andre synes at hun var urimelig? Hård og ond, hadde tante Magda engang kalt henne. Å nei, hård og ond visste hun at hun ikke var. Hun var bare blitt så usigelig skuffet.

Cis blev sittende med strømpen i hånden. Hvis Hjelms fikk vite at Molvik var hennes mors mann, vilde de da ikke gjøre alt hvad de kunde for å holde på henne nettop for forretningsforbindelsens skyld? Det hadde jo så meget for dem å si, hadde Harry sagt. Gamle Hjelm vilde vel da sikkert skaffe henne plass på kontoret, selv om Edit kom hjem. Kanskje det allikevel var klokt å si det? Å nei, hun vilde vente og se og forsøke ikke å bli Molvik takknemlig for nogen verdens ting. Hitinntil hadde hun inntet å takke ham for. Det lille perlehalsbåndet som han hadde gitt henne, hadde hun aldri hatt rundt sin hals, og det skulde ikke komme der heller. Hun hadde vært nødt til å ta imot det for mors skyld — — Nei Lillemor, den skittungen, som selv kjørte bill! Du verden, så kry hun vel skulde være nu. Cis syntes hun så henne for sig — svinge til høire og til venstre og tute i hornet — og den vesle stumpenesen rett i været!

Cis gjespet. Nei, nu måtte hun se til å komme i seng. Å gid så trett hun var, men en deilig aften hadde det vært, og Harry — ja han var absolutt den hyggeligste og kjekkeste unge mann hun nogensinne hadde truffet.

X.

En søndag formiddag gikk Cis og stelte på sitt værelse. Hun hadde sovet så lenge den morgen, for nu like innunder jul var det fristende å bli liggende å få kaffe på sengen. Fru Bjerneby vilde nemlig ha kjøkkenet blåst og blankt når hun gikk avsted til kirken, og derfor foretrakk hun å bringe kaffen inn til Cis søndagsmorgenene.

Om en halv times tid kunne Cis begi sig avsted til skrivergårdens gode middag.

Det banket, og Nils kom inn.

«Nei, så hyggelig at du kom,» sa Cis.

«Jeg kommer for å hente dig. Fru Finsen vilde gjerne ha dig litt tidlig idag.» Nils begynte å gå op og ned på gulvet.

«Hvorfor det?»

«Jo, ser du, der er hendt noget hos sorenskriverens.»

«Hvad da?» Cis så at Nils var nervøs. «Ikke noget leit vel, Nils?»

«Nei da — tvertimot. Ingeborg er blitt forlovet.»

«Nei men Nils!» Cis blev stående og se forskrekket på ham. «Hvem med?» spurte hun sakte. Å stakkars Nils! Dette var visst en stor skuffelse for ham.

Nils svarte ikke og blev bare sittende og se rett frem for sig.

«Kjenner jeg ham?» En plutselig angst steg op i Cis. Her var neimen ikke mange å velge mellom i denne byen. «Er — er det Harry?»

Nils lo. «Nei da,» sa han. «Det er med mig altså.»

«Er det sant, Nils! Uff, hvor du skremte mig, jeg trodde det var med en annen.» Cis satte sig ned ganske overveldet.

«Du skal nu bestandig tro det verste. Hvem skulde det ellers være med?»

«Jeg forstod ingenting — du fortalte det så rart. Men dette er jo forferdelig morsomt, Nils. Det vil jeg si dig, at av alle de unge piker jeg kjenner, er Ingeborg den jeg helst vilde du skulde bli forlovet med.»

«Nå, det var jo godt,» sa Nils rolig, mens han så på Cis med et varmt takknemlig blikk. «Men er du ikke forbauset da?»

«Jeg kan ikke si det. Jeg hadde næsten tenkt mig noget slikt, og jeg tror nok jeg vilde blitt mer forbauset, om hun var blitt forlovet med en annen.»

«Er det ikke merkelig, det er ingen som er overasket uten Ingeborg og jeg.»

Cis lo.

«Vi hadde slett ikke tenkt å fortelle det ennu, men tror du det er mulig å holde noget hemmelig i et hus hvor der er slik en snushane som Gerda. Hun overasket oss altså, ser du, og skjønt hun lofte høitidelig at hun skulde holde tett, så har hun allikevel ikke kunnet dy sig og fortalt det til sin mor — og dermed var vi ferdig. Det hadde nu vært nok så hyggelig å hatt det litt for sig selv da —»

«Hvad tror du, mor vil si, Nils?»

«Mor er bare glad hun.»

«Vet hun det alt?» spurte Cis forbauset.

«Ja ser du, det hendte altså i mandags at fru Finsen spurte Ingeborg, og så skrev jeg da likegodt med en gang til mor jeg. Igår kom der brev fra henne og Gerhard — et nydelig brev, Cis. Hun skriver så rørende, at Ingeborg simpelthen tutet. De spør om vi ikke vil komme ned i julen, og jamen synes jeg du da skulde bli med, Cis, for vi kommer visst til å dra dit ned hele bunten.»

«Ikke tale om. Hvad tror du Hjelms vilde si, om jeg reiste min vei åtte dager før tiden — jeg, som skal slutte til nyttår? Nei, det går virkelig ikke an, Nils.»

«Om du sa det var til Molvik så —»

«Nei, det gjør jeg ikke. Men skal vi ikke gå nu?»

— — —

Det blev en strålende festlig dag. Både sorenskriveren og fru en lot til å være meget fornøiet over forlovelsen.

Bordet var pyntet til fest med den gamle familieduken, som bare kom frem ved høitidelige anledninger, og det peneste serviset og selskapsglassene.

Sorenskriveren holdt en varm liten tale, og sa, at det som var den største glede i verden, var å være to som holdt fast sammen såvel i glede som i sorg. Det det gjaldt var at man stolte helt og trygt på hverandre og la den gode vilje til i livets vanskeligheter.

Og så drakk de alle. Fru Finsen var så rørt at hun hadde tårer i øinene. Cis blev ganske kald, da Nils slo på glasset. Men han talte så pent og varmt og greide det så godt, at Cis satt der rent forundret over sin voksne bror. Han sa, at når to mennesker passet så godt sammen, som han var sikker på at

Ingeborg og han gjorde, var han viss på, at de vilde få det godt sammen og bli lykkelige.

Cis satt der og følte sig ensom. Det var likesom om Nils nu også var glidd bort fra henne. Nå, det gikk ikke an å sitte her og bare tenke på sig selv, og så slo også hun på sitt glass og sa, at da Nils for en tid siden hadde holdt næsten en hel liten tale for henne og forsikret henne om, at når to var glade i hverandre, så orket de ikke være fra hverandre. Allerede dengang hadde hun fått en liten anelse om, hvordan sakene stod. Men hun hadde sagt til Nils idag og det vilde hun også si til Ingeborg nu, at det var ingen, hun heller vilde skulde bli Nils's kone enn nettopp henne.

«Jeg kan ikke forstå jeg,» sa Ingeborg, «at dere allesammen likesom aldeles sikkert har ventet på denne forlovelsen. Det er bare Nils og jeg som er forbauset. Og jeg som syntes det var en evighet før Nils sa noget.»

«C'est le premier pas qui coute,» sa sorenskriveren, «men jeg vil nu drikke for mor jeg, for uten henne tror jeg ikke hele forlovelsen var kommet i stand.»

«Hvorfor det?» kom det rapt fra Gerda.

«For hvis mor ikke hadde vært til, så hadde heller ikke Ingeborg vært til,» sa sorenskriveren og blunket polisk til sin kone.

«Huff, slik som en sorenskriver kan vrøvle,» sa Gerda skuffet.

Da Cis kom hjem om aftenen, satte hun sig til å skrive et langt brev til sin mor og fortalte om hvor prektig og søt Ingeborg var, om den hyggelige og festlige dag de hadde hatt, og om fru Finsen og den rare, morsomme sorenskriveren. Hun endte sitt brev med å si, at Nils hadde spurt om hun ikke vilde reise med dem ned i julen til Knausen, men dessverre var det ganske umulig, for hvis hun vilde ha håp om å beholde denne gode posten, måtte hun nettopp arbeide i julen og ikke reise bort og more sig.

— — —

Det var lille juleaften.

Cis gikk alene hjemover fra bryggen. Hun hadde fulgt dem allesammen til dampskibet. Hele familien Finsen med Nils og Ingeborg var reist på julebesøk til mor og Molvik.

Mor hadde skrevet til fru Finsen og spurt om de ikke alle vilde gjøre henne og hennes mann den glede å tilbringe julen hos dem, så de kunde bli kjent med hverandre. Og nu var de reist. Fru Finsen hadde endelig villet ha Cis med, og hun forstod godt at mor hadde latt et ord falle om det, men Cis hadde så inntrengende forklart fru Finsen sin grunn om at det nu gjaldt for henne å be-

vare posten sin, at sorenskriverfruen virkelig tilslutt hadde syntes at Cis tenkte som «en fornuftig ung pike».

Og imorgen var det julaften, og Cis hadde intet sted å være nu, da Finsens var reist. Fru Bjørneby skulde til sin bror, så Cis fikk nok se til å komme gjennom den aften helt alene. Rart og trist blev det nok å sitte ensom slik en aften, men det var det jo ikke noget å gjøre ved. Den gikk jo den aften som alle de andre. Tenk bare ifjor hadde de alle vært sammen og ikke ant noget om alt det som skulde skje. Og iår var alle de andre samlet hos mor, bare hun var ensom og helt alene.

Juleaftens formiddag satt Cis og arbeidet så ivrig, at hun ikke hadde tid til å tenke på det som var leit. Deilig å ha noget å arbeide med, som man var nødt til å tenke på. Bare hun hadde kunnet bli her på kontoret hele dagen, men det gikk dessverre ikke an. Hjelms vilde nok opdage at her var lys, og se efter, hvem som var her.

Harry kom inn fra sin fars kontor.

«Det er kommet brev fra Edit idag. Hun ber om å få være hele januar måned ut i England, og det får hun naturligvis,» sa han.

«Da kan vel jeg bli til hun kommer?» spurte Cis spent.

«Naturligvis,» svarte han. «Du vet vi er glad

så lenge du bare blir. Du, Cis, jeg kom til å tenke på hvor du skal være i aften, nu når Finsens er reist.»

Cis lo forlegent. «Hjemme hos fru Bjørneby vel,» sa hun og bøiet sig over papirene.

Harry blev stående og se på henne.

«Jeg kan ikke begripe hvorfor du ikke reiste med de andre,» sa han.

«Jeg skal fortelle dig det engang — hvorfor jeg ikke reiste.»

«Jeg kan heller ikke begripe at du aldri har fortalt mig at det er din mor, som er gift med grosserer Molvik.»

Cis så forskrekket op.

«Vet du det?» sa hun.

«Jeg traff sorenskriveren i klubben, og han fortalte om reisen og at de skulde ned til Molvik, og da kan du vite, at jeg spurte. Hvorfor skulde det holdes hemmelig for mig?»

«Jeg kan ikke fordra den mannen. Jeg er fortvilet over at mor har giftet sig med ham. Jeg vil helst ikke snakke om ham. Det er grunnen.»

«Du fikk da mig til å fortelle alt mulig dernede fra,» sa Harry og vendte sig om mot henne. «Du spurte og grov om alt. Den gang kunde du godt fortalt mig det, Cis.»

«Jeg vilde så gjerne høre noget om mor,» sa Cis

sakte, «men du hadde jo ikke truffet henne og kunde ikke fortelle noget om henne. Hadde du sett mor, tror jeg nok jeg hadde fortalt dig alt.»

«Jamen er du rar. En annen vilde være glad og stolt over å ha slik en utmerket mann som Molvik til stefar.»

«Huff, kall ham ikke ved det motbydelige navnet. Jeg er kanskje anderledes enn andre, for jeg er hverken glad eller stolt over at mor har giftet sig med ham.»

Harry snudde sig brått og gikk ut.

Se så, nu var han vel blitt sint på henne. Og nu fikk hun kanskje slett ikke fortsette her. Naturligvis skulde denne Molvik ødelegge for henne her også. Alltid kom han iveien for henne. Hun støtte overalt mot ham som var han et stort fjell, som ikke var til å komme forbi. Alt ødela han for henne. Var det noget rart i at hun avskydde ham?

Harry kom inn igjen.

«Jeg har vært oppe og snakket med mor,» sa han, «og nu skulde jeg spørre dig fra henne, om du ikke vilde være hos oss ikveld. Vi har ikke noget moro å by på, men det kan vel alltid være likeså bra som å sitte sammen med gamle fru Bjørneby.»

«Å Harry! Tusen takk, det vil jeg forferdelig gjerne,» sa Cis og blev blussende rød. «Jeg skulde

slett ikke vært hos fru Bjerneby, for hun skal bort. Jeg skulde vært mutters alene. Jeg bare sa det, fordi dere ikke skulde føle dere forpliktet til å be mig.»

«Forpliktet! Du kan da vite vi synes bare det er hyggelig. Mor bad dig komme litt før fem. Vi skal nemlig absolutt høre at kirkeklokkene begynner å ringe, det er nu fars og mors skikk.»

«Hils og si tusen takk, og at jeg er så forferdelig glad. Du er ikke sint på mig da, Harry?»

«Sint på dig?» lo han, «nei da. Jeg bare synes du er så inderlig egen og rar.»

«Jeg vilde så gjerne at nettopp du skulde forstå mig. Ser du, mor og jeg var så ekstra gode venner. Jeg tror vi var gladere i hverandre enn mor og datter i almindelighet pleier være, og så — ja så kom den fullstendig fremmede mannen og tok henne fra mig og ødela vårt hjem og alt det annet aldeles.»

«Du er simpelthen sjalu på ham, du Cis.»

«Sjalu,» sa Cis og så på ham. «Ja kanskje det er det jeg er. Jeg hadde bare mor, jeg.»

Det blev stille en stund. Harry satt og så ut av vinduet, endelig sa han:

«Jeg kan nok forstå det, Cis. Det må ha vært et ordentlig slag for dig.»

Cis så glad op. Endelig var det da en som forstod henne, og til og med skulde det være Harry!

«Men jeg synes nok det vilde være det mest overlegne av dig og det peneste mot din mor, om du forsøkte å bekjempe din uvilje mot Molvik. Du kan jo forstå, at for din mor må det jo være svært ondt, at du ikke vil være sammen med ham. Jeg tror nok, at var jeg i ditt sted, vilde jeg forsøke å bli venner med ham.»

Cis blev sittende litt, så sa hun:

«Å ja, du kan kanskje ha rett i det. Det er forresten så rart, i det siste er det likesom om jeg begynner bedre å forstå at mor kunde gifte sig med ham. Jeg vet ikke hvad det kommer av, men nu synes jeg plutselig at tanken på å reise dit ned ikke er så rent umulig som jeg syntes før. Men det må du forstå, Harry, at jeg har ikke lyst til å la mig underholde av ham. Jeg vil helst greie mig selv, og det har jeg da gudskjelov kunnet hitinntil. Jeg er så forferdelig glad for at du nu vet det, Harry. Nu skal det bli en hyggelig juleaften også for mig. Du Harry, vil du svare mig opriktig på noget?»

Han så spent på henne.

«Tror du du kommer til å like mig bedre, nu du vet at jeg er i familie med Molvik?»

«Hvorfor skulde jeg gjøre det?» spurte Harry forundret. «Det spiller da vel ingen rolle. Og forresten,

Cis, er det ganske umulig for mig å komme til å like dig bedre enn jeg alt gjør.»

— — —

Da Cis gikk hjemover fra kontoret, løp hun innom telegrafstasjonen. Hun hadde fått slik trang til å sende mor en hilsen. Mor var sikkert redd for at hun intet sted hadde å være juleaften, og nu var hun vel så glad for Nils's forlovelse, at det var rent leit å tenke på at mor skulde gå der og engste sig for hennes skyld.

«Gledelig jul allesammen,» skrev hun på blakketten. «Skal være hos Hjelms.» Hun blev sittende litt, så tilføiet hun hurtig. «Hils Gerhard.»

Det var første gang hun hadde sendt ham en hilsen, og første gang hun hadde kalt ham Gerhard. Hun forstod ikke hvorfor hun var så glad og hvorfor hun hadde slik lyst til å være snild.

Hun måtte kjøpe noget til fru Bjørneby, men hun hadde bare ti kroner i portemonèen. Det blev en mager jul, men pytt det gikk nok, når en følte sig så lykkelig som hun gjorde. Hun fikk be om kreditt i blomsterforretningen, for hun måtte også sende nogen blomster til fru Hjelm.

Da hun kom hjem, stod der en kasse til henne. Den var fra mor. Der lå en nydelig crêpe-de-chine-

kjole med strømper og sko til, kaker og hermetisk frukt og stekte ryper! Å, nu hadde hun da gudskje-lov mat i julen. Og der var ennu en pakke. En nydelig grå veske. Hun lukket den op, og der lå en konvolutt med 50 kroner. Hilsen fra Gerhard Molvik, stod der.

Cis blev stående med konvolutten i hånden. Det var snildt av ham. Og hun som nettop trengte så hårdt til penger! Hun måtte vise fru Bjerneby alt det pene, hun hadde fått, men hun blev stående stille. Når hun ikke hadde villet bruke perlekjedet som hun hadde fått av Molvik, så kunde hun jo heller ikke bruke femtikronen. Men penger kunde en da ikke gjemme i en skuff som et smykke! Hun vilde ta den nye kjolen på sig iaften og pynte sig med perlene for første gang, og så vilde hun skrive til mor at hun hadde brukt dem.

Fru Bjerneby kom inn og takket for blomsten og forærte Cis en pen krave, som hun selv hadde sydd. Hun beundret den nye kjolen og så på alt det deilige i kassen, smakte på kakene, og sa at Cis måtte være glad, som hadde så snild en mor, som tenkte så kjærlig på henne.

«Og så skal De til Hjelms ikveld! Deilig det, frøken Fasting. Jeg blev så lei, da jeg hørte at skriverens skulde reise og De ikke være med, for jeg

studerte så på hvor De vel skulde tilbringe juleaften,» sa fru Bjørneby.

Nå, tenkte Cis, de vet da også alt i denne byen!

«Fortsetter denne juleaften like vidunderlig som den er begynt, så får jeg det storartet, fru Bjørneby,» lo Cis.

Klokken var henimot fem, da Cis gikk avsted til Hjelms. Det var så vanskelig å gå, for det var blitt kaldt og hadde frosset på, så gatene var speilblanke. Cis hadde ondt for å holde sig på benene i de nye høihælte skoene, skjønt hun hadde sokker på.

Hos Hjelms var det inderlig hyggelig. Den gammeldagse stuen med de store møblene og det pent dekkede kaffebord var lun og festlig med alle lys tentd.

Hjelm stod med uret i hånden og ventet på at kirkeklokkene skulde begynne å ringe.

«En skal være med på å ringe julen inn,» sa han. «Det betyr lykke for huset. Se der har vi dem.» Han lukket vinduene op, og slagene tonet gjennom den lille by.

«Gledelig jul allesammen,» sa Hjelm høitidelig, og alle svarte og ønsket hverandre en god jul.

Nu hører de klokkene nede på Knausen også, tenkte Cis, og visste at hennes mor også sendte henne en kjærlig tanke.

Tiden gikk så utrolig fort, at da det gamle uret

borte i kroken trakk sig op og slo elleve slag, reiste Cis sig aldeles forbauset og takket for den hyggelige aften.

Fru Hjelm klappet henne på kinnet og sa at det hadde vært en stor glede for dem alle å ha henne hos sig, og Hjelm sa, at han for sin del håpet at dette ikke var den siste juleaften hun var hos dem, «og jeg tror nok, at jeg tør snakke i de andres navn også,» la han til med smil.

Harry tok på sig for å følge Cis hjem. Da de kom ut på gaten, så de at der var falt et ganske tynt lag sne.

«Så kom det allikevel sne på julekvelden,» sa Harry, «men det skal bli vanskelig nok å holde sig på benene. Det er speilblanke isen under sneen. Ta mig under armen, Cis, ellers faller du.»

— — —

Oppe i stuen var fru Hjelm begynt å rydde sammen. Hun gikk så stille og smilte for sig selv. Hun stanset med å sette glassene og asjettene sammen på brettet, da Hjelm med ett sa:

«Jeg undres, jeg mor —»

«Om vi ikke snart får høre om en forlovelse, mener du?»

«Nettop,» sa Hjelm forbauset, «hvordan kunde du vite hvad jeg nettop satt og tenkte på.»

Fru Hjelm lo. «Det er ikke så vanskelig, når selv du har opdaget hvor henrykte de to er i hverandre. Jeg skulde inderlig ønske det blev til noget. En søt og pen pike av god familie.»

«Og så dyktig da — det vilde simpelthen være en lykke for gutten —»

XI.

15/1.

Kjære, kjære mor!

Nu kan du tro jeg har noget forferdelig rart å fortelle dig. Mor, jeg er blitt forlovet! Å jeg er så lykkelig og glad. Det er med Harry Hjelm — altså med juniorchefen på det kontor jeg er — efter alle opskrifter altså, akkurat slik som det står i alle moderne fortellinger. Gerhard kjenner ham, og jeg tror han liker ham godt, for da Harry sist var nede hos dere, bad Gerhard ham hjem til sig, men Harry kunde ikke, for båten skulde gå. Harry traff Lillemor også, men da visste han ikke at hun var min søster. Kjære mor, nu vil Harry og jeg så forferdelig gjerne komme ned til dere. Vil dere ha oss mon? Du vil nok, men Gerhard — tror du, han vil ta imot mig?

Nu kommer jeg til det som blir så vanskelig å

skrive om. Jeg har ikke vært snild mot dig, mor, og slett ikke mot Gerhard. Min eneste undskyldning får være, at jeg var og er så alt, alt for glad i dig, at jeg ikke kunde holde ut å dele dig med ham. Harry kalder det sjalusi, men der var mer. Der var også en trang hos mig til å spille martyr. Jeg tenkte bare på mig selv og ikke på dig og Gerhard. Men jeg visste ikke dengang hvad det vil si å holde riktig forferdelig av et annet menneske, heller ikke ante jeg da, at hvert menneske har rett og lov og må ta imot kjærligheten, når den for alvor kommer til dem. Jeg burde vel skrive til Gerhard og si ham alt dette. Det er ikke fordi jeg ikke vil skrive til ham selv, men det blir så vanskelig. Si det til ham du, mor, og be ham at han vil tilgi mig, og si at jeg i fremtiden vil forsøke å gjøre godt igjen det jeg ikke har kunnet gjøre før. Jeg tror at han vil tilgi mig, for det var alltid det som ergret mig mest før, at han var så altfor snild.

Nu sier Harry, at hvis dere vil ha mig dernede hos dere, skal jeg være der en hel måned for at Gerhard skal se at jeg ikke er så lei og slem. Og så kommer Harry ned igjen og henter mig, og da var det meningen at vi skulde gifte oss. Imens skal Harry gjøre istand vårt hus her. Vi skal bo vi også i den gamle kassen hvor Hjelms bor og hvor kon-

toret er. Der er rum som kan gjøres istand, så det blir en pen leilighet. Jeg er så glad for at vi skal bo der, så er Harry bestandig like ved, og jeg kan hjelpe til på kontoret, hvis det blir nødvendig. Tenk å få sitt eget hjem! Det er næsten ikke til å tro at det er sant.

Nils har fortalt om alt nede hos dere, så nu synes jeg at jeg kjenner «Knausen» ut og inn. Nils er misfornøiet med at jeg blir gift før ham, for han mener, at når han blev forlovet først, burde han også først bli gift. Han sier at Harry og jeg har forlovet oss bare for å ape etter ham og Ingeborg. Vi lar ham tro det.

Det er forferdelig rart at dette er mig — den samme misfornøide Cis, som gikk omkring og syntes at hun var den eneste som tenkte riktig, og fant ut at alle andre var gale — bare ikke hun. Og nu er jeg den mest strålende av alle. Tenk at man blir så forandret av å være lykkelig.

Nu kommer jeg til å bli så spent på ditt brev, mor, at jeg ikke skjønner hvordan jeg skal holde det ut. Jeg har regnet ut, at du har mitt brev senest imorgen aften. Kjære, skriv med engang. Du må naturligvis snakke med Gerhard først, men skriv så straks, for jeg føler på mig at denne spenningen ikke blir til å holde ut. Synes nu ikke du og Ger-

hard at dere kan tilgi mig, så vet du at jeg har Harry, som nok vil forstå å si mange kloke og trøstende ord til mig, men da vil der bli et stort tomt rum i all min lykke. Hils nu både Gerhard og Lillemor, og kjære mor, skriv snart.

Din hengivne Cis.

P. s. Fortell Gerhard, at Harrys foreldre bare er glad for forlovelsen og at de liker mig godt.

Cis gikk bort på posthuset og la brevet i kassen, så sent det enn var, så var hun sikker på at det kom avsted med første båt imorgen tidlig.

Næste dag måtte hun ta sig ordentlig sammen for å kunne gjøre sitt arbeide på kontoret. Hennes tanker dreiet sig bare om det samme og det samme. Og så skulde det være så uheldig, at Harry nettop idag var optatt ute på fabrikken, så hun ikke kunde få trøst hos ham.

Hun studerte svært på om hun skulde ringe mor op, men det kunde være så meget i veien. Kanskje hadde mor ennu ikke fått brevet, de bodde jo utenfor byen og det var ikke godt å vite om de fikk post mer enn én gang om dagen og dessuten kunde Hjelm komme inn nettop som hun snakket med mor, eller en eller annen agent eller reisende kunde komme, og da blev det vanskelig å snakke ut. Nei, hun fikk nok vente.

I frokostpausen sprang hun op til fru Hjelm. Det var blitt fast takst, at hun og Harry drakk sin formiddagskaffe deroppe, når Hjelm var kommet ned.

«Du skjønner det,» sa Cis til fru Hjelm, «at jeg har vært riktig ekkel og vrien, og det er neimen ikke noget rart, om de ikke vil se mig nu.»

Fru Hjelm smilte. «Vær du trygg, barnet mitt,» sa hun, «en mor går aldri omkring og er fornærmet på sitt eget barn.»

«Ja — men Gerhard — han kan umulig føle nogen større sympati for mig,» sa Cis med et sukk.

«Jeg tror ikke du behøver å være redd for ham jeg. Det er så rart med det, når en blir eldre, vil en helst at alt skal jevne og jenke sig til det beste. Men jeg synes at du skulde snakke med din bror, jeg. Det vilde kanskje trøste dig.»

Det er ingen sak med den som kan innrømme sin urett, sa fru Hjelm til sig selv, da Cis var gått.

Cis ringte op Nils og bad ham og Ingeborg om å komme ned og spise aftens hos sig. Hun orket ikke være alene.

«Harry kommer når han er ferdig, og dere må gjerne ta Gerda med,» sa hun i telefonen. Nils lovt å komme, og nu fikk Cis det travelt med å tenke på, hvad hun skulde kjøpe inn til sine gjester.

Nils og Ingeborg kom alene. Gerda hadde er-

klært, at det var så kjedelig å være sammen med bare forlovede folk, og at hun var sikker på at ingen vilde savne henne, derfor foretrakk hun like så godt å bli hjemme.

«Hemmeligheten er den,» sa Nils, «at hun synes, det er for langt å gå. Hun er så altfor tykk, og da blir man doven.»

«Vet du om Molvik får posten bragt ut til Knausen mer enn èn gang om dagen, Nils?» spurte Cis.

«Ja da, hver aften klokken syv kom der både aviser og brever,» svarte Nils.

«Jeg er så spent, skjønner dere, at jeg næsten ikke holder ut å vente. Tenk, om de ikke vil at vi skal komme.»

«Uff, for noget tøis,» sa Nils utålmodig. «Tror du kanskje at mor og Gerhard vil hevne sig?»

«Ikke hevne sig, nei det tror jeg ikke, men det kunde være rimelig, om de ikke vilde la det gå så glatt.»

«Du kan da forstå, Cis, at din mor blir både rørt og glad over at du er blitt forlovet, så hun tenker ikke slik,» sa Ingeborg.

«Nei, ikke mor — men Gerhard.»

Nils så på henne. Jamen hadde hun godt av å være litt på pinebenken, så vrien som hun hadde vært.

«Det kunde jo tenkes at han grep anledningen til å reise bort —» begynte han.

«Hvorfor skulde han det?» Cis så forskrekket op. «Du mener når Harry og jeg kommer?»

«Ja, husker du ikke hvordan du og jeg forsvant da han kom.»

Cis blev sittende taus.

«For noget tøv, Nils, slik opfører ikke voksne folk sig, det gjør bare uskikkelige unger,» sa Ingeborg.

«Der fikk vi den, Cis. Jamen var vi ordentlig vennelige dengang.»

«Ja, det er sikkert vi var,» innrømmet Cis.

Nils så forbauset på henne.

«Jeg må si du har forandret dig,» sa han. «Tenke sig til slik som alle vi fornuftige mennesker har preket for dig, uten at det nyttet det spor, og så kommer en fyr som Harry og snur dig trill rundt i en hånd vending. Ja den kjærligheta dere,» lo han.

«Nei nu spiser vi,» sa Cis. «Det nytter visst ikke å vente på Harry. Det var noget i veien med den ene maskinen ute på fabrikken.»

De satt og spiste da Harry kom.

«Jeg gikk innom posthuset og fikk med mig posten. Her er et telegram til dig, Cis.»

«Å—å. Kanskje det er fra mor!» Cis blev sittende med det uåpnede telegram i hånden.

«Lukk det op da vel,» sa Nils utålmodig.

«Jeg tør næsten ikke,» sa Cis. Men hun lukket det nu op allikevel.

«Inderlig glade. Velkommen hit snart.

Mor. Gerhard.»

«Se der kan du se, Cis. Du kunde spart dig alle dine bekymringer,» sa Nils.

«Å, jeg er så lykkelig,» sa Cis, mens tårene rant nedover kinnene på henne.

«Er det noget å tute for at du er lykkelig. Tørk øinene og se til å komme til hektene igjen,» brummet Nils.

«Du skal da vel ikke skjenne på Cis nu,» sa Ingeborg. «En kan da vel gråte av glede, vet jeg.»

«Bare kvinnfolk,» sa Nils.

Men hverken Cis eller Harry hørte hvad han sa, de var for lengst iferd med å avtale når de skulde reise.

XII.

Dampbåten gled inn mot bryggen. Cis og Harry stod på dekket og speidet ivrig efter kjente ansikter.

«Der er mor og Lillemor!» ropte Cis og vinket av alle krefter. Harry svingte med hatten. Båten

la inn til bryggen, og landgangen blev lagt. Cis skyndte sig i land.

«Mor, mor!» Cis kastet sig om halsen på fru Molvik.

«Gudskjelov, du endelig kom, Cis.» Fru Molvik trykket henne inn til sig.

«Og her er Harry, mor.» Cis følte et stikk i samvittigheten. Jamen hadde hun næsten glemt Harry i gleden over gjensynet med moren.

Fru Molvik rakte ham hånden.

«Velkommen til oss, kjære Harry,» sa hun, «og takk fordi du kom. Gerhard har fortalt mig om dig og for en flink forretningsmann du er. Det er jo godt og vel, men du har et varmt hjerte, og det er mer verd enn alle andre egenskaper tilsammen. Gudskjelov at jeg så trygt kan overlate Cis i dine hender, for du forstår å trekke det beste frem i henne, det har jeg forstått alt nu.»

Harry blev forlegen. Han syntes det var for store ord. Han hadde ikke gjort annet, stammet han, enn å bli glad i Cis.

Han så på den pene, elegante frue, som minnet ham om Nils, og tenkte ved sig selv at hun så da utrolig ung ut til å ha voksne barn. Hans egen mor var ikke stort eldre enn fru Molvik, men de så ut som om de tilhørte to forskjellige generasjoner.

Cis vendte sig mot Lillemor og stanset forbauset. Var denne flotte, voksne damen hennes lille søster!

«Du verden, du er jo blitt en hel dame,» sa hun leende. «Jeg kan ikke for jeg, Harry, at jeg har beskrevet Lillemor for dig som en liten pike, og her ser du en elegant ung dame.»

Lillemor hilste smilende på Harry.

«Tenk at vi to kjenner hverandre fra før,» sa hun. «Holmsen!» ropte hun til en livréklædd chauffør som stod lenger borte. «Sørg for tøiet.»

«Ja vel, frøken.»

Cis gjorde store øine. Jamen hadde Lillemor fort lært sig til å spille den rike dame.

«Å mor, hvor deilig å se ansiktet ditt igjen.» Cis trykket morens hånd, mens bilen rullet bort over gaten langs sjøen.

Fru Molvik smilte til henne.

«Nei, så pent her er. Større hus enn hjemme hos oss, Harry. Og så mange murhus. Vi har bare trebygninger vi.»

«Byen er jo meget større, Cis, så må vel husene følge med,» sa Harry.

Bilen dreiet fra sjøen opover en bred gate.

«Der ser du Gerhards butikk og kontor,» sa fru Molvik.

Cis stirret på de store blanke speilglassrutene.

Hele første etasje i det lange hus var butikk, et stort, førsteklasses lokale, som godt kunde måle sig med enhver Oslo-forretning. Og hun som hadde kalt den en høkerbutikk!

«For en flott forretning!» sa hun flau.

«Der er kirken, og der kommer dere til å bli gift, for dere må gifte dere her hos oss og la oss få lov å holde bryllupet,» sa fru Molvik og så spent på dem.

«Tusen takk, det vil vi svært gjerne,» sa Harry.
«Ikke sant, Cis.»

«Jo det er svært snildt av dere, men ikke noget stort bryllup, mor.»

«Nei da,» sa fru Molvik. «Vi ber bare Harrys foreldre og Finsens og Magda og Henrik. Er dere enig?»

«Ja,» sa Cis, «og jeg er så glad for at du vil be tante Magda.»

Nu var bilen ute av byen. Den rullet et stykke bortover veien langs sjøen, så dreiet den inn på en sidevei, hvor der stod tett i tett med popler på begge sider.

«Der er Knausen,» sa Lillemor.

«Nydelig,» sa Cis og så sig om til alle sider.

Foran dem lå en gammel hvitmalt gård med to fløier og bredt skråtak.

«Dere skulde bare se gården om sommeren med

de store lindetrærne fulle av blomster og blad,» sa Lillemor. «Jeg tror ikke der fins noget sted på jorden så vakkert som her.»

«Det er godt du sier det, Lillemor, for der hvor man føler sig lykkelig, synes man alltid det er penest. Men en vakker dag drar vel også du din vei, nu du har to forlovede søsken. Slikt smitter,» smilte fru Molvik.

«Jeg reiser aldri fra Knausen. Jeg vilde lenges ihjel, skulde jeg bo et annet sted,» erklærte Lillemor høitidelig.

«Vent bare du.» Cis så alvorlig på henne. «En vet ingenting om sig selv. Alt en har trodd og ment ramler sammen for en, når den rette mannen kommer,» sa Cis og trykket Harry i hånden.

«Men du godeste —» Cis stirret på en skikkelse som tross kulden stod ute på trappen og ventet. «Men er ikke det Mathilde?»

«Jo visst er det henne,» sa fru Molvik. «Vår gamle pike, som har vært hos oss helt fra barna var små,» sa hun henvendt til Harry. «Jeg kunde da ikke annet enn å få Mathilde hit ned, kan du skjønne.»

Cis var i et nu ute av bilen og slo armene om Mathilde.

«Nei at jeg skulde få se dig også.»

«Det var sandelig på tide du kom,» småskjente den gamle piken, mens hun tørket øinene med forklæet. «Og forlovet er du også blitt. Skulde en sett slikt. Herregud at dem blir så store.»

Inne i stuene blev Cis ennu mer forbauset over hvad hun så. Det var så vakkert og smakfullt overalt. Tenk, om hun hadde visst dette før, så hadde hun nok aldri kalt Gerhard for høkeren. Godt at mor aldri hadde fått vite det. Nils hadde nok ikke overdrevet da han fortalte henne om Knausen. Det var ennu penere enn hun hadde tenkt sig det, så fornemt og elegant og allikevel så inderlig hyggelig.

«Jeg begriper ikke jeg, Lillemor, at du ikke har fortalt mer om hvor deilig her er; og at du så snart har kunnet venne dig til så rolig å bo her i denne hyggelige gamle gården,» sa Cis.

«Jeg skrev jo alt hvad jeg orket til dig, men du vilde jo ikke tro mig,» svarte Lillemor. «I begynnelsen var jeg like overveldet som du er nu. Jeg trodde jeg drømte og at jeg en dag vilde våkne og finne at alt var borte.»

«Lillemor gjorde ikke annet i den første tid enn å kjøre i bil,» sa fru Molvik med et smil.

«Ja, og så gikk jeg inn til byen, og telefonerte og bad bilen hente mig. Det syntes jeg den gangen var så veldig flott,» lo Lillemor.

«Du reiste også inn og hentet Molvik,» sa Harry, «for da traff jeg dig.»

«Jeg var bilgal til å begynne med,» sa Lillemor; «men en venner sig til alt.»

«Men hvor er Molvik?» spurte Harry.

Cis var glad han spurte, for hun hadde så sikkert trodd han vilde være hjemme og ta imot dem, siden han ikke var på bryggen. Hun ventet spent på morens svar. Bare det nu ikke var sånn som Nils hadde spådd, at han var reist sin vei.

«Gerhard skulde ha et møte idag i banken. Han har så mange hverv. Men nu kjører bilen inn igjen og henter ham,» forklarte fru Molvik.

Cis trakk et lettelsens sukk. Gudskjelov at det intet var i veien.

«Kom, så går vi op og ser på Cis's værelse. Du kan tro det er pent,» sa Lillemor.

De to unge piker gikk ovenpå.

«Har virkelig dette nydelige værelse stått og ventet på mig hele tiden?» spurte Cis.

«Ja, og ingen har fått lov å bo her. Det skal stå ubrukt til Cis kommer, for engang kommer hun sikkert, sa mor bestandig. Og nu er du her, Cis. Jeg er så forferdelig glad for at du er kommet, men mest glad for mors skyld. Harry er ordentlig kjekk,» skyndte hun sig å si, da Cis plutselig snudde sig

bort, for at Lillemor ikke skulde se at hun hadde tårer i øinene.

«Han er så klok og snild, og det er det beste,» sa Cis med tykk stemme.

Lillemor blev stående og tenke. Du verden, så forandret Cis var blitt. Næsten ikke til å kjenne igjen. Hun la merke til at hun hadde Gerhards perler på sig, de samme perlene som hun ikke engang vilde se på, da hun fikk dem.

«Kom skal vi pakke ut kjolene dine, så de ikke blir så krøllete,» sa hun, for å finne på noget å snakke om. «Jeg er så spent på å se om du har noget nytt.»

«Nei, det har jeg ikke. Tror du jeg har hatt råd til å skaffe mig nye klær.»

Lillemor stod der flau. Uff, at hun skulde sagt det. Hun hadde bare nye ting hun, og Cis stakkar hadde måttet slite på det gamle.

«Du kan tro mor har snakket om alt det pene hun vil kjøpe til dig. Hun har alt en kasse som heter «Cis's kasse», og der putter hun ned alle mulige pene ting. Men der hører jeg bilen. Gerhard er kommet, og da skal vi spise.»

Cis gikk med bankende hjerte nedover trappen. Hvordan vilde mon Gerhard være mot henne? Det var deilig han likte Harry, så vilde han vel ialfall

være høflig mot henne for Harrys skyld. Tilgi henne helt kunde han umulig gjøre, ikke engang for mors skyld. Hun hadde jo ødelagt den første lykkelige tid med mor for ham.

«Tror du Gerhard er svært sint på mig, Lille-mor?» hvisket hun og stanset i trappen.

«Gerhard sint på dig! Aldri i verden. Gerhard er da så lykkelig fordi du endelig er kommet og at alt er godt igjen. Forresten tror jeg ikke han kan være sint sånn i lengden på noget menneske. Bestemt kan han nok være, men aldri sint — han er altfor snild til det.»

Inne i stuen stod Molvik, da Cis kom inn av døren. Han hadde nettop hilst på Harry.

Cis blev stående, hun torde næsten ikke trekke pusten. Molvik snudde sig og fikk øie på henne.

«Men Cis, der er du jo!» Han kom mot henne akkurat som første gang hun hadde sett ham, med begge hendene utstrakt. Det stod så tydelig for henne hvordan hun bare hadde rakt ham en slapp, kald hånd, og hvordan hans hender hadde falt skuffet ned. Nu grep hun dem begge.

«Du er ikke sint på mig lenger da, Gerhard?» spurte hun med skjelvende stemme.

«Sint på dig — og lenger! Jeg har aldri vært

sint på dig. Jeg visste nok at du engang vilde komme til fornuft,» sa han muntert.

Lillemor trodde ikke sine egne øine, da hun så Cis ta hans ene hånd og legge den mot sin kinn og si ganske sakte:

«Takk, Gerhard.»

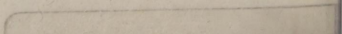
Molvik bøide sig ned og kysset henne på kinnet.

«Takk skal du ha, Cis,» sa han, «fordi du kom, og fordi du har vært så klok å ta med dig en sånn mann som Harry Hjelm.»

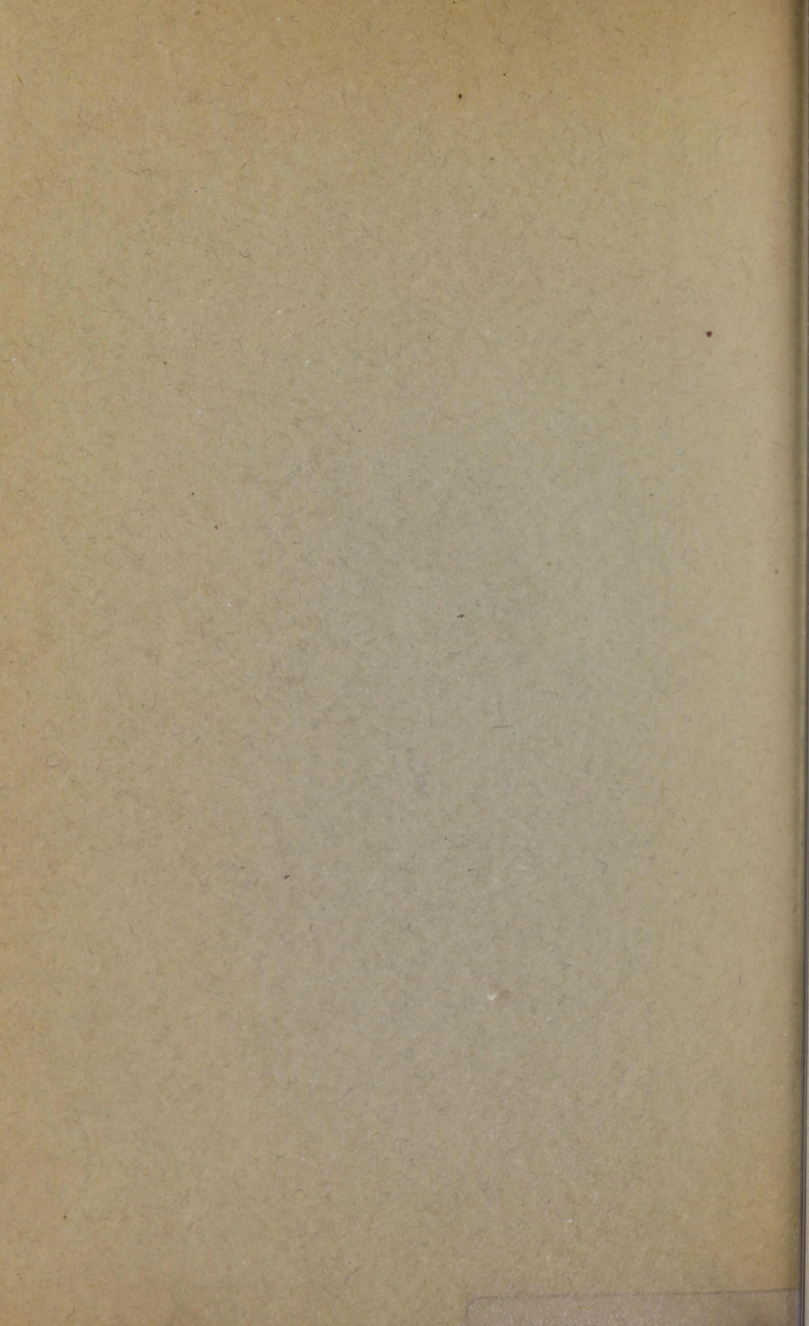
«Hysj,» sa hun og så op på ham med blanke øine, «du må ikke rose ham slik, ialfall ikke så han hører det. Han kunde lett bli for viktig for mig, og det vilde være synd.»

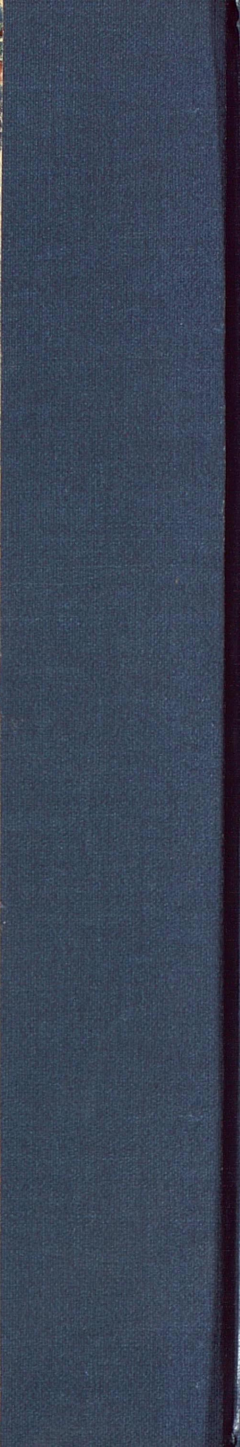
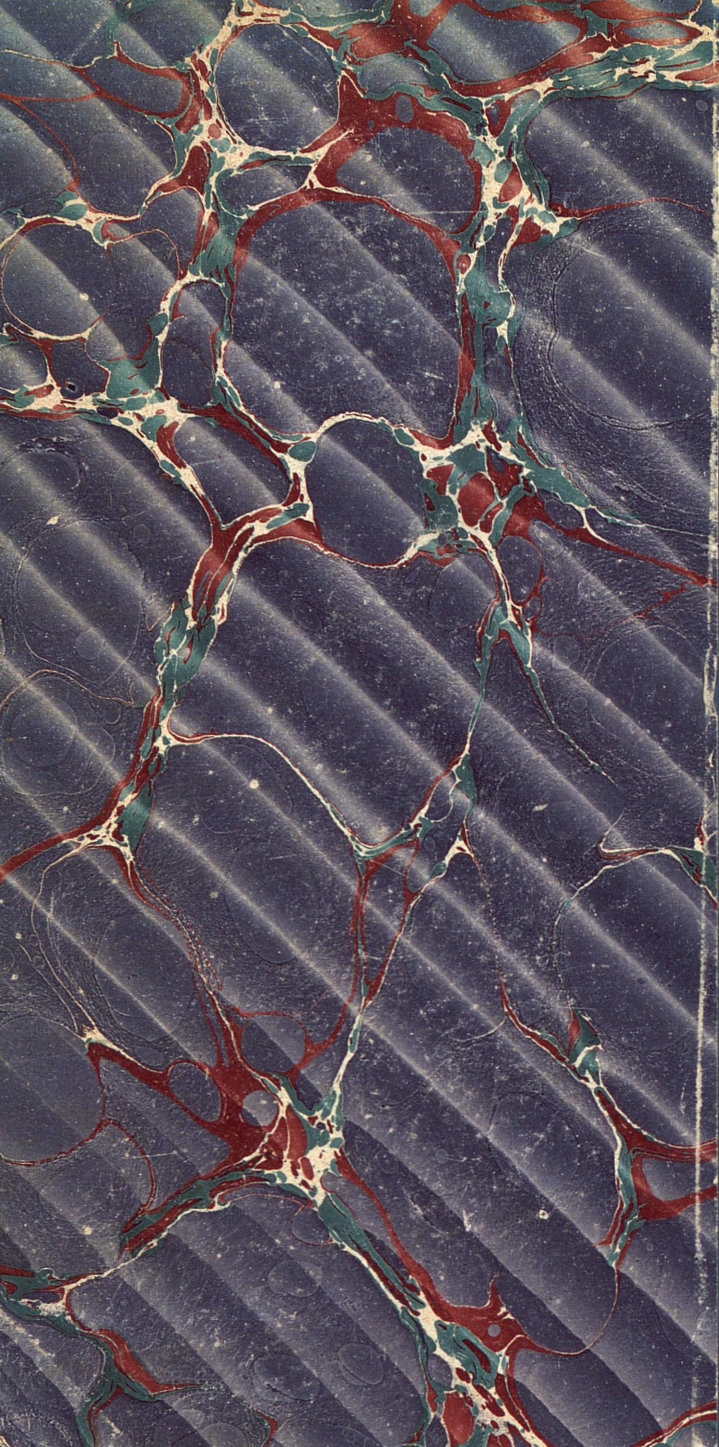
The first part of the report is devoted to a general
 description of the project and its objectives. It
 is followed by a detailed account of the work
 done during the period covered by the report.
 The results of the work are then presented and
 discussed. Finally, a summary is given of the
 work done and the conclusions reached.

K. LIE.

VÅR NYE
FAR.

Oslo 1929.